

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEĐNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

POREZNA UPRAVA IZAZVALA
VELIKO OGORČENJE GRAĐANJA

BROJ
629

Subotica, 1. svibnja 2015. Cijena 50 dinara

POČELA DUŽIJANCA
BLAGOSLOVLJENA ŽITNA POLJA

PROSLAVLJAMO
PRAZNIK RADA!?

PRAVIMO LI OD
ORANICA PUSTINJU?

INTERVJU
HRVOJE KLASIĆ

SRIJEMCI SRIJEMU

POSTAVITE OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

[illegible]

www.svastara.rs

VOJVODANSKA Svaštara

AKCIJA!

5G

internet

već od

649 din

KARADORDEV PUT 2.
SUBOTICA
TEL:024/555765
WWW.TIPPNET.RS

REPUBLIKA HRVATSKA, VELEPOSLANSTVO REPUBLIKE HRVATSKE U REPUBLICI SRBIJI

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Republici Srbiji, sukladno članku 3. Pravilnika o uvjetima i postupku za dodjelu financijske potpore programima i projektima udruga, ustanova i organizacija hrvatske nacionalne manjine (KLASA: 011-02/15-03/01, UBRBOJ: 537-03-02/1-15-01 od 13. ožujka 2015. godine) i Odluci predstojnice Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske o raspodjeli financijske potpore namijenjenih hrvatskoj nacionalnoj manjini u inozemstvu za 2015. godinu (KLASA: 011-02/15-04/03, URBROJ: 537-03-02/1-15-01 od 16. ožujka 2015. godine) raspisuje

JAVNI NATJEČAJ

za prijavu programa i projekata udruga, ustanova i organizacija hrvatske nacionalne manjine
u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2015. godinu

1. VRSTE FINANCIJSKIH POTPORA

Na natječaj se mogu prijaviti udruge, ustanove i organizacije čija je djelatnost vezana uz ostvarivanje, zadovoljavanje i unapređenje općih i javnih potreba hrvatske manjinske zajednice u inozemstvu kao što su:

- programi i projekti hrvatskih udruga, ustanova i organizacija u ostvarivanju i jačanju manjinskih prava (očuvanje hrvatskoga jezika, identiteta, kulturne baštine, kulture, obrazovanja, znanosti, sporta i sl.)
- programi i projekti hrvatskih udruga, ustanova i organizacija s ciljem razvoja manjinskih medija i djelovanja manjinskih institucija
- ostali programi i projekti koji zadovoljavaju i unapređuju opće javne potrebe hrvatske manjinske zajednice u inozemstvu.

Napomena: Iz ovih sredstava nije predviđeno financiranje programa i projekata prijavljenih od organizacija ovisnih o bilo kojem političkom usmjerenju ili stranci.

2. UVJETI ZA PRIJAVU

Na ovaj natječaj se mogu prijaviti sve udruge, ustanove i organizacije hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu koje udovoljavaju sljedećim uvjetima:

- registrirane su i posjeduju važeći statut, poslovnik ili neki drugi odgovarajući dokument iz kojeg je razvidna osnovna djelatnost
- aktivno i kontinuirano djeluju najmanje godinu dana do dana raspisivanja natječaja
- programi i projekti koje provode od posebnog su interesa za opće/javno dobro te usmjereni na stvarne potrebe hrvatske zajednice u inozemstvu
- imaju ljudske i materijalne resurse potrebne za provedbu prijavljenih programa i projekata
- vode transparentno financijsko poslovanje.

3. SADRŽAJ PRIJAVE

Sve zainteresirane udruge, ustanove i organizacije dužne su svoje programe/projekte prijaviti na propisanim obrascima uz detaljan opis programa/projekta koji prijavljuju za dobivanje financijske potpore iz državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. godinu.

Prijava mora sadržavati:

- Obrazac prijave (word format)
- Obrazac proračuna (excel format)
- Obrazac životopisa – Europass (word format) voditelja/ice programa/projekta s datumom i potpisom
- Potvrdu o registraciji udruge, ustanove, organizacije hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu
- Presliku poslovnika o radu, statuta ili nekog drugog odgovarajućeg dokumenta iz kojeg je razvidna osnovna djelatnost
- Presliku financijskog izvješća o poslovanju u prethodnoj godini
- Presliku Plana i programa rada za sljedeću godinu

Neobavezna dokumentacija:

Materijali, publikacije, novinski članci i ostala dokumentacija koja ilustrira rad prijavitelja

Preporuke (npr. jedinica lokalne uprave i samouprave, tijela državne uprave, institucija u zemlji i inozemstvu, drugih donatora)

Obrazac izjave o partnerstvu (word format) ukoliko se program/projekt provodi u partnerstvu

Napomena: Obrasci za prijavu dostupni su za preuzimanje na mrežnoj stranici nadležnog veleposlanstva Republike Hrvatske u inozemstvu.

4. NAČIN I ROK ZA PODNOŠENJE PRIJAVA

Obvezne obrasce popunjene na hrvatskome jeziku i propisanu dokumentaciju potrebno je poslati isključivo poštom, uz napomenu "Prijava na natječaj", do 22. svibnja 2015. godine na:

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu

Kneza Miloša 62

11 000 Beograd

5. PRIJAVE KOJE SE NEĆE RAZMATRATI

dostavljene nakon roka za podnošenje prijave

nepotpune ili sadrže odstupanja ili dijelove koji nisu u skladu s natječajem i dokumentacijom za prijavu

nisu napisane na propisanom obrascu za natječaj te su podnesene na drugi način, suprotno uvjetima ovog Natječaja

obrasci za prijavu nisu čitko i u cijelosti popunjeni, odnosno napisani na računalu.

prijave udruga, ustanova i organizacija kojima su ranije doznačena financijska sredstva putem javnog natječaja/javnog poziva iz članka 3. ovog Pravilnika, a koje nisu dostavljale uredna financijska izvješća.

6. ODABIR I NAČIN PROCJENE PRIJAVA

Veleposlanik će, temeljem prijedloga Povjerenstva i sukladno raspoloživim sredstvima, donijeti Prijedlog odluke o raspodjeli sredstva za prihvaćene programe/projekte.

Izvješće o provedenom natječaju i Prijedlog odluke Veleposlanik će dostaviti na suglasnost predstojnici Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Nakon dobivene suglasnosti na prijedlog Odluke Veleposlanik će donijeti konačnu Odluku o raspodjeli sredstava za prihvaćene programe/projekte.

7. OBAVIJEST O DONESENOJ ODLUCI O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Odluka o dodjeli bespovratnih sredstava projektima/programima u sklopu natječaja bit će objavljena na mrežnim stranicama nadležnog Veleposlanstva Republike Hrvatske u inozemstvu, kao i na stranici Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske www.hrvatiizvanrh.hr.

AKTUALNO

Godinu dana rada Vlade Republike Srbije

Deficit manji, a dug porastao 7

TEMA

Na vojvodanskim njivama sve manje humusa

Pravimo li od plodne oranice pustinju? 14-15Upućivanjem rješenja za naknadu za odvodnjavanje
Porezna uprava izazvala veliko ogorčenje građana**Natapanje praznog bunara 18-19**

INTERVJU

Dr. sc. Hrvoje Klasić, profesor Filozofskog fakulteta
u Zagrebu – odsjek za povijest, suvremena i svjetska
povijest**Možemo razgovarati i kad ne mislimo
isto 12-13**

SUBOTICA

Beogradska *Politika* o novoj knjizi Dražena Prčića
*Horvacki Bačka 1901 – 1939***O nogometu i obitelji 23**

ŠIROM VOJVODINE

Predstavljen novi broj *Gupčeve lipe* i turistički letak
*Snovi od slame***Na čvrstim temeljima 25**

Farma krava Sanje Magić iz Ljube

Može se lijepo živjeti 26-27

KULTURA

II. *Tambura instrumental festival* u Subotici**Susret u znaku popularizacije instrumen-
ta 32-33**

SPORT

Matej Šimić, karatist iz Plavne

Svestrani sportaš 55

Udruženo roštiljanje

Danas je 1. svibnja – međunarodni praznik rada. Mnogi misle da je ovaj državni praznik naslijeđen iz vremena »komunizma« kada je »radnička klasa« bila na vlasti. Međutim niti je naslijeđen iz vremena »komunizma« niti je »radnička klasa« ikada bila na vlasti. Da podsjetimo, Međunarodni praznik rada obilježava se kao spomen na velike radničke prosvjede održane u Chicagu 1. svibnja 1886. godine, a u vrijeme »komunizma« na vlasti je bila, jedna – jedina, komunistička partija. Tog 1. svibnja 1886. godine u Chicagu je prosvjedovalo oko 40.000 radnika zahtijevajući 8 sati rada, 8 sati odmora i 8 sati kulture, obrazovanja... Tada je u sukobima s policijom poginulo više radnika, pedesetak ih je ranjeno, mnogo je prosvjednika uhićeno, a vođe štrajka izvedeni su pred sud, osuđeni su pojedini na smrt ili dugogodišnju robiju. U spomen na krvoproliće u Chicagu, na 1. kongresu Druge internacionale 1889. godine odlučeno je da će se 1. svibnja svake godine održavati radnički prosvjedi. Od 1890. godine taj datum postaje međunarodnim danom opće solidarnosti radništva. U Hrvatskoj se praznik rada počeo slaviti već te 1890. godine, a u Srbiji je 1. maj prvi put obilježen 1893. godine prosvjedima u Beogradu.

Od tada, pa do danas, radništvo je prolazilo kroz različite faze i iskušenja – u zapadnim zemljama su postupno dijalogom sindikata, poslodavaca i države ostvarili većinu svojih prava. Od izrabljivanog radništva nastao je širok srednji sloj s pristojnim standardom i uvjetima rada. U zemljama poput naše nekadašnje, u tzv. realsocijalističkom bloku, radnički su pokreti skupa sa sindikatima institucionalizirani i »zamrznuti« u »revoluciju koja teče«. Formalno »na vlasti« radništvo se više nije samoorganiziralo već je bivalo organizirano, a spontane prosvjedne kolone transformirane su u dirigirane državne priredbe, mimohode i parade. Paralelno uz ovo državno i dirigirano slavlje ili kao odmak od toga 1. svibnja je postupno od praznika rada postao praznik roštilja i graha, vašara i pečenih volova. Postao je dan odlaska u prirodu i druženja što nije ništa loše, ali je li izgubio svoj nekadašnji smisao? I što danas slavimo? U našoj rubrici »pitanje tjedna« tri sugovornika govore na tu temu. Za neuposlenog radnika iz Sonte Praznik rada je u velikoj mjeri izgubio smisao. U situaciji velike neuposlenosti pravo je pitanje kako ovaj praznik doživljavaju oni koji bezuspješno godinama tragaju za poslom. Niti za poduzetnika iz Subotice ovaj praznik više nije kao što je nekada bio. Nekada ga je proslavljao kao radnik socijalističkog giganta, kao dio »udruženog rada«, a danas kada svega toga više nema samo kućni proračun određuje kako će se praznik u društvu prijatelja ili obitelji proslaviti. I na koncu što kaže naš sugovornik – radnik? Kaže da je za njega smisao koji je nekada imao Praznik rada davno izgubljen i da je od cijele priče o radnim mjestima i pravima radnika ostala tek prigoda u omiljenom društvu uz kotlić ili roštilj provesti tek jedan ugodan dan.

Ako ova tri iskustva ocrtavaju pravu sliku stvari u pogledu Praznika rada onda postaje razumljivo zašto je u većini medija vremenska prognoza najtraženija vijest. O tome kakvo će biti vrijeme za »Praznik« pišu i govore svi. O pravima radnika i pravu na rad tek malo tko.

J. D.

SPORNO PRIOPĆENJE

Dobra namjera ili nešto drugo?

Uredništvo *Hrvatske riječi* je 22. travnja primilo priopćenje za javnost koje potpisuje **Zvonimir Perušić**, potpredsjednik Hrvatskog demokratskog foruma *Preporuke iz Lemeša*. Budući da se navedena udruga ne nalazi u registru udruga Agencije za privredne registre (koji je dostupan na internetskoj stranici Agencije – www.apr.rs) *Hrvatska riječ* nije objavila priopćenje. Da se potpisnik ovog priopćenja legitimirao kao pojedinac, a ne kao potpredsjednik, prema našem uvidu nepostojeće

udruge, sadržaj ovog priopćenja bio bi objavljen.

Ipak, nekoliko je medija objavilo ovo priopćenje u kojem se, među ostalim, navodi kako Hrvatsko nacionalno vijeće krši zakon, odnosno da je Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice u svojem dokumentu od 24. 03. 2015. navelo kako se Zakon o službenoj uporabi pisma i jezika u smislu postavljanja ploča odnosi i na HNV, te da budući da mu se sjedište nalazi u Subotici

treba biti ispisano i na srpskom jeziku i ćirilicom pismu, kao i na mađarskom i hrvatskom jeziku.

Tim povodom, predsjednika HNV-a dr. sc. **Slavena Bačića** upitali smo za komentar navoda koje su prenijeli mediji. »Rijetko se događa da iz neistinite forme, u ovom slučaju predstavljanja ispred nepostojeće udruge, može proisteci istiniti sadržaj«, kaže Slaven Bačić. »Naime, pitanje naziva i pitanje simbola HNV-a, regulirano je Statutom Vijeća. Njihova je javna i službena upo-

raba u potpunosti u skladu s važećim propisima. Na ploči na ulazu u zgradu Vijeća nalazi se simbol HNV-a koji ima grafičke i slovne elemente. Dakle, na ploči nije naziv institucije već samo njezin simbol. U službenoj komunikaciji Vijeća koriste se službeni nazivi na oba jezika – srpskom i hrvatskom, a dvojezičan je i pečat Vijeća«, pojašnjava Bačić te dodaje kako HNV nije zaprimio nikakav dokument koji se navodi u priopćenju.

H. R.

SJEDNICA VIJEĆA DSHV-A U STANIŠIĆU

Prijedlog za izmjenu Zakona o izboru narodnih zastupnika

Koncem prošlog tjedna, 24. travnja, poslije dužeg vremena DSHV je svoju redovitu sjednicu Predsjedništva i Vijeća održao izvan Subotice u Stanišiću. Ovoga puta, domaćin je bila mjesna organizacija DSHV-a Stanišić.

»Na dnevnom redu 5. redovite sjednice bilo je nekoliko točaka, među kojima treba izdvojiti sljedeće zaključke: Vijeće DSHV-a je donijelo Odluku da se svečana proslava 25. obljetnice od osnutka DSHV-a održi u petak 10. srpnja 2015. godine.

Proslava obljetnice bi započela svečanim misnim slavljem u Franjevačkom samostanu u Subotici s početkom u 17 sati, te nastavljena u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici svečanom akademijom u 18 sati i na koncu u 19,30 sati zajedničkim druženjem gostiju s članovima i simpatizerima DSHV-a u Domu DSHV-a u Subotici.

Vijeće je donijelo odluku da se kao uvaženi gosti na svečanu proslavu 25. obljetnice od osnutka DSHV-a pozovu predsjednica Republike Hrvatske

Kolinda Grabar-Kitarović i predsjednik Republike Srbije **Tomislav Nikolić**.

Vijeće je također donijelo odluku da se na adrese relevantnih institucija u Republici Srbiji pošalje prijedlog za izmjenu i dopunu Zakona o izboru narodnih zastupnika u Skupštini Republike Srbije, a temeljem sporazuma između Republike Srbije i Crne Gore i Republike Hrvatske o zaštiti prava srpske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Srbiji, a na temelju članka 9.

Sporazuma o osiguranju sudjelovanja hrvatske nacionalne manjine u predstavničkim i izvršnim tijelima na lokalnoj, pokrajinskoj i razini države«, navodi se u priopćenju ove stranke.

Na kraju sjednice, Vijeće DSHV-a je prihvatilo Izvješće neovisne revizorske kuće *Finodit* ogranak *Eko-Finodit* o materijalno-financijskom poslovanju DSHV-a u 2014. godini, a koje je detaljno podnio neovisni revizor **Saša Jevremov**.

Pásztor ponovo izabran za predsjednika SVM-a

István Pásztor ponovno je izabran za predsjednika Saveza vojvodanskih Mađara, na izornoj skupštini stranke održanoj u subotu u Novoj Crnji. Kako javlja informativni portal na mađarskom jeziku *Vojvodina danas*, za Pásztora kao jedinog kandidata, glasovalo je 274 izaslanika, dok su tri listića bila nevažeća.

Izabrano je i 50 članova Savjeta SVM-a, od 114 kandidata, dok je 51. član predsjednik stranke. Savjet će u roku od pet dana održati konstitutivnu sjednicu, na kojoj će se od članova Savjeta izabrati 21 član Predsjedništva. Tada će biti izabrani i potpredsjednici partije.

Pásztor je ovom prigodom rekao da SVM zamišlja kao »otvorenu partiju«, odnosno da SVM treba biti »mađarska regionalna stranka koja nije isključiva«.

On je predsjednik najjače političke stranke vojvodanskih Mađara od 2007. godine.

IPS

GODINU DANA RADA VLADE REPUBLIKE SRBIJE

Deficit manji, a dug porastao

Predsjednik Vlade Republike Srbije **Aleksandar Vučić** ocijenio je kako je najveći uspjeh ove Vlade rad, trud i početak ekonomskih reformi. Govoreći o godišnjici rada Vlade Srbije, premijer Vučić je rekao da danas svi vide da se u Srbiji ne govori o bankrotu, kao što se govorilo samo prije godinu dana, već o neusporedivo boljem stanju javnih financija i povoljnijem trendu rasta ekonomije u Republici Srbiji od očekivanoga.

»Uvjeren sam da našom posvećenošću i radom možemo to osigurati, na zdravim osnovama i sa šansom da to bude stabilan i dugoročan rast«, rekao je Vučić, kako prenose srbijanski mediji i naglasio kako je ova Vlada zatekla najvišu nezaposlenost u Europi, više od 26 posto i dodao da danas to nije tako, jer je nezaposlenost manja, te da je smanjenje nezaposlenosti jedan od najvažnijih zadataka Vlade Srbije u budućnosti.

JOŠ SAMO 150 DANA...

Premijer Vučić je prošle nedjelje u Smederevu, gdje je postavio kamen temeljac za izgradnju tri objekta u industrijskoj zoni, čiji su investitori talijanske kompanije, rekao da je Srbija zahvaljujući hrabrim i odgovornim reformama očigledno na dobrom putu konačnog rješavanja problema javnih financija i istaknuo da je proračunski deficit u prvom kvartalu ispod tri posto BDP-a, što predstavlja veliki uspjeh.

»Ako i u narednih pet mjeseci budemo tako uspješni, to će svi građani, umirovljenici i zaposleni u javnom sektoru osjetiti«, naglasio je premijer, dok je ministar za rad **Aleksandar Vulin** rekao za RTS da je Vlada Srbije u prvih godinu dana radila najbolje što je mogla i da bolje od toga ne može,

*Proračunski deficit je u prvom kvartalu ispod tri posto BDP-a, što predstavlja veliki uspjeh, kaže premijer Vučić * Stvarno zaduženje Srbije u prva tri mjeseca poraslo za 55 milijardi dinara, od čega je 21,1 milijarda korištena za pokrivanje deficita, a ostatak za povećanje likvidnosti, kaže ministar Vujović*

Premijer Aleksandar Vučić

te naglasio da njemu nije važno hoće li on poslije rekonstrukcije Vlade ostati na ministarskoj funkciji, ali je i istaknuo da je za vrijeme njegovog mandata smanjen broj nezaposlenih i očuvana socijalna davanja.

Potpredsjednica Vlade Srbije i ministrica građevine, prometa i infrastrukture **Zorana Mihajlović** izjavila je da su za godinu dana rada Vlade donijeta 193 zakona, među kojima je istaknula medijske zakone i zakone fiskalne konsolidacije, koje, kako je ocijenila, nitko prije nije htio donijeti, prenosi Tanjug.

NIJE BAŠ SVE OSTVARENO, ALI JEST MNOGO

Ministar financija **Dušan Vujović** izjavio je da je Srbija nakon godinu dana rada Vlade na dobrom putu i kada je riječ o sadržaju programa reformi i

postignutim rezultatima, te da nije ostvareno sve, ali jest mnogo od planiranoga. Vujović je istaknuo da je Vlada Srbije do kraja 2014., smanjila deficit na 6,6 posto, a na kraju prvog tromjesečja 2015., ostvaren je deficit od 21,1 milijarde dinara, što je oko dva posto BDP-a.

»Vjerojatno nećemo moći do kraja ove godine održati ovako dobar rezultat, ali će deficit biti manji od onog koji smo planirali za ovu godinu«, naveo je Vujović i istaknuo kako očekuje da će Europska unija, međunarodne financijske institucije i Međunarodni monetarni fond u narednom periodu napraviti reviziju stopa rasta BDP-a s minus 0,5 posto za 2015., na oko nula posto.

Matematika već kao matematika, ali ministar Vujović je izjavio na konferenciji za novinare povodom godinu dana od

formiranja Vlade da je stvarno zaduženje Srbije u prva tri mjeseca poraslo za 55 milijardi dinara, od čega je 21,1 milijarda korištena za pokrivanje deficita, a ostatak za povećanje likvidnosti.

Vujović je rekao da je dug 31. prosinca 2014., bio 22,7 milijarde eura, što je bilo 70,9 posto bruto domaćeg proizvoda, dok je na kraju ožujka, učešće duga u BDP-u poraslo za 2,4 posto, na 73,3 posto.

KOME SU ODGOVORNI MINISTRI

Demokratska stranka održala je prošle subote miting u centru Beograda s kojeg su pozvali premijera Vučića da podnese ostavku. Gostujući na televiziji N1, poslanice DS-a **Aleksandra Jerkov** je rekla da je taj skup organiziran kako bi se ukazalo na katastrofalne rezultate Vlade Srbije.

»Oni kažu da je ovo prva godišnjica rada ove Vlade, mi kažemo da je vlast SNS-a ušla u četvrtu godinu mandata«. Jerkov je rekla da je slogan mitinga *Osvjetli Srbiju* uvod u kampanju koja će trajati do raspisivanja lokalnih izbora, kao odgovor na pokušaj vlasti da »stvari mrak kada su u pitanju informacije, kada je u pitanju istina«.

Ona je istaknula da Srbija ima Vladu koja ni s kim ne želi razgovarati i u kojoj ministri misle da za svoj rad trebaju biti odgovorni samo premijeru, a ne i građanima. Komentirajući nedavno potpisivanje ugovora o realizaciji projekta *Beograd na vodi*, Jerkov je rekla da će taj ugovor koštati građane Srbije 3,5 milijardi eura, koliko košta infrastruktura neophodna za izgradnju tog projekta, a da je taj iznos jednak 12-to godišnjim uštedama od smanjenja plaća i mirovina.

Z. Sarić

TRADICIONALNI SUSRET HRVATSKIH KULTURNIH UDRUGA SRIJEMCI SRIJEMU U RUMI

Kruna rada srijemskih udruga

HKC Srijem – Hrvatski dom

Ove godine na manifestaciji *Srijemci Srijemu* u Rumi predstavili su se članovi osam hrvatskih kulturnih udruga iz Srijema i gostujući folklorni ogranak HKC *Bunjevačko kolo* iz Žednika. Manifestacija je otvorena nastu-

Pavle Škrobot

pom domaćina dječjeg orkestra HKPD *Matija Gubec* iz Rume, a potom su se šarolikim kulturno umjetničkim programom

predstavile i ostale hrvatske kulturne udruge iz Srijema: folklorni ansambl Hrvatskog kulturnog društva *Ljuba* koreografijom *Divan je kičeni Srijem*, HKC *Srijem – Hrvatski dom* iz Srijemske Mitrovice koreografijom *Banatsko nadigravanje*, HKD *Šid* običajima Gibaračkog kirbaja. Gledatelji su mogli uživati u skladbama zbora DHM *Zemun* i ZHZ *Ilija Okrugić* iz Zemuna, te klape HKPD *Jelačić* iz Petrovaradina i skladbama tamburaških orkestara HKPD *Tomislav* iz Golubinaca. Ocjena, gotovo svih nazočnih, je da se prikazanim programom sudionika mogao vidjeti vidan napredak i da Srijemci ozbiljno shvaćaju svoju misiju očuvanja hrvatskog identiteta i kulturne baštine.

DOBAR PUT

Osim mnogobrojne publike te večeri kako iz Rume tako i iz ostalih gradova u Srijemu i Vojvodini, manifestaciji su nazo-

čili i visoki predstavnici hrvatskih institucija i medijskih kuća, kao i predstavnici lokalnih samouprava u Srijemu. Na samom početku manifestacije, sve nazočne pozdravio je i uputio riječi podrške predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća **Slaven Bačić**, koji je tom prilikom istaknuo da je manifestacija *Srijemci Srijemu* nastala kao rezultat zajedničkog rada svih srijemskih hrvatskih udruga, Hrvatskog nacionalnog vijeća i Zavoda za kulturu voJVodanskih Hrvata, na čiju inicijativu je i počelo prije tri godine održavanje ovakvog tipa manifestacije: »Pokazali smo jedno zajedništvo, kao i da zajedničkim naporima možemo pokazati ovako dobre rezultate. Ova manifestacija ja iznimno važna jer je Srijem u najspeCificnijem položaju u odnosu na hrvatsku zajednicu u ostalim mjestima u Vojvodini. Hrvatska zajednica ima svoje osobitosti. Tako negdje Hrvati mogu uživati samo kulturna prava, negdje i kultur-

no-politička, uporabu hrvatskog jezika itd. Važno je da pripadnici hrvatske zajednice slobodno ostvaruju svoja prava, da sudjeluju u radu kulturnih udruga, da slušaju informativni program na hrvatskom jeziku, čitaju naše pisane medije, kao i da tamo gdje postoji pravo na službenu uporabu jezika to pravo i ostvaruju. Ova manifestacija samo potvrđuje da su teška vremena iza nas i da se ona neće vratiti, a na nama je da radimo k boljitku.« Nazočne je pozdravio i domaćin predsjednik HKPD *Matija Gubec* iz Rume **Pavle Škrobot** koji se tom prilikom zahvalio Hrvatskom nacionalnom vijeću, predstavnicima lokalne samouprave općine Ruma koji su financijski pomogli održavanje manifestacije, svim sudionicima, hrvatskim kulturnim udrugama i medijskim kućama Radio televiziji Vojvodini i *Hrvatskoj riječi*. Bilo je vidno da su se Srijemci ohrabрили i da uživaju u svemu onome što rade čime jasno poka-

zuju svoju volju i želju da očuvaju svoj hrvatski nacionalni identitet, kulturu, običaje, tradiciju. To su pokazali kvalitetnim izvedbama šarolikog kulturno-umjetničkog programa: plesom i skladbama.

Manifestacija *Srijemci Srijemu* je dobar put ka kojem treba ići hrvatska zajednica u Srijemu. Mi se trebamo otvarati i što češće predstavljati većinskoj zajednici. Ovakve manifestacije trebaju ići

UVIJEK UZ HRVATSKA DRUŠTVA

Ocjena i ostalih uzvanika bila je da je na manifestaciji predstavljen izuzetno dobar presjek

ostali stanovnici koji žive na prostoru Vojvodine i Srijema. Ovo je jedan od najboljih načina prevladavanja nekih tenzija, razlika, nasljeđa iz prošlosti. Kako bismo mi dobro surađivali svatko od nas

SUDJELUJTE NA NATJEČAJU

Veleposlanik Republike Hrvatske **Gordan Markotić**, pozvao je sve predstavnike hrvatskih udruga da apliciraju za sredstva raspisanog natječaja Veleposlanstva Republike Hrvatske:

»Natječaj će trajati do 22. svibnja i on je već objavljen na našoj web stranici. Uvjet je da svi oni koji apliciraju za sredstva, a koji su aplicirali i prošle godine, podnesu i financijsko izvješće o sredstvima utrošenim u 2014. godini. Oformit ću Povjerenstvo koje će dati preporuku koje projekte preporučiti Državnom uredu za Hrvate izvan Hrvatske. Raspoloživa sredstva su u iznosu od 40 do 50 tisuća eura. Nastojat ćemo ih podijeliti na što više hrvatskih kulturnih udruga za: nabavu nošnji, instrumenata, notnih zapisa...«

Preljepe dojmove s manifestacije ponijeli su skoro svi nazočni: »Prezadovoljan sam onim što sam večeras vidio. Mislim da naše udruge veoma dobro rade.

tomu da se mi otvorimo i da se šira javnost upozna s našim radom,« istaknuo je **Zlatko Načev** član IO HNV-a zadužen za kulturu.

onoga što hrvatske udruge rade u Srijemu. »Ovakve manifestacije su jedan od načina da se ljudima pošalju i poruke mira jer su u kulturnu djelatnost uključeni i svi

mora odraditi svoj dio zadatka, kako Veleposlanstvo Republike Hrvatske, tako i Hrvatsko nacionalno vijeće, a tako i hrvatske udruge. To je jedno tijelo

Gosti iz Srijemske Mitrovice

1. svibnja 2015.

HKD Šid

9

Najmlađi sudionici

koje jedino može funkcionirati ako međusobno koordiniramo i ako svaki dio napravi svoju ulogu. Iskoristit ću priliku i reći da je Veleposlanstvo Republike Hrvatske ovih dana raspisalo

svu potrebnu pomoć», izjavio je **Gordan Markotić** Veleposlanik Republike Hrvatske.

Osim dobrih ocjena kvaliteto odrađene organizacije manifestacije kao i programa

Osim naše medijske kuće program manifestacije prenosila je i Radio televizija Vojvodina. Atila Marton pomoćnik glavnog i odgovornog urednika RTV-a također je bio na manifestaciji: »Radio televizija Vojvodina prati i ovu manifestaciju kao i sve ostale manifestacije svih manjinskih zajednica u Vojvodini. Drago mi je što smo u situaciji da možemo svojim radom pridonijeti očuvanju identiteta hrvatske zajednice u Vojvodini. RTV već godinama ima program na hrvatskom jeziku i nadam se da ćemo sljedeće godine popraviti kvalitetu i kvantitetu programa manjinskih zajednica.«

iduću godinu, kada će se manifestacija *Srijemci Srijemu* održati u Petrovaradinu u organizaciji HKPD *Jelačić*, gdje će se ponov-

no predstaviti hrvatske kulturne udruge iz Srijema.

Suzana Darabašić

natječaj za projekte u 2015. godini koji su namijenjeni očuvanju kulturne baštine Hrvata u Srbiji. I na taj način dajući vrlo konkretnu finansijsku potporu kulturnim društvima Hrvata mi nastojimo očuvati tu kulturnu baštinu. Hrvatska država će uvijek stajati uz hrvatska društva i davati im

sudionika, konstatacija nazočnih je da su pojedine točke hrvatskih kulturnih udruga doista dosegle profesionalnu razinu. Ono što je oduševilo mnoge te večeri je da je broj djece prisutnih u sekcijama hrvatskih udruga iz godine u godinu sve veći. Sigurno je da će dojmovi biti još ljepši

HKPD *Tomislav Golubinci*

Gosti iz Zemuna

UPRAVA ZA KAPITALNA ULAGANJA APV

Za efikasniji obrazovni sustav i povoljniju investicijsku klimu

Uprava za kapitalna ulaganja Autonomne pokrajine Vojvodine objavila je 27. travnja, dva poziva za sudjelovanje u javnim natječajima za financiranje i sufinanciranje projekata u oblasti obrazovanja, učeničkog i studentskog standarda i u oblasti lokalnog i regionalnog ekonomskog razvoja. Za realizaciju ovih projekata, Uprava za kapitalna ulaganja AP Vojvodine osigurala je ukupno 400 milijuna dinara. Javni natječaji su otvoreni do 13. svibnja ove godine, do 16 sati. Uprava za kapitalna ulaganja AP Vojvodine pruža podršku lokalnim samoupravama u realizaciji projekata koji doprinose stvaranju povoljnih uvjeta za poslovanje, rast i razvoj malih i srednjih poduzeća, povećanje zaposlenosti, inovativnosti i konkurentnosti, poboljšanje poslovne i investicijske klime, dodjeljujući ukupno 200 milijuna dinara preko natječaja u oblasti lokalnog i regionalnog ekonomskog razvoja. Lokalne samouprave mogu konkurirati za financiranje i sufinanciranje projekata izgradnje,

dogradnje, rekonstrukcije, sanacije i adaptacije, kao i projektiranja industrijskih i radnih zona, poslovnih inkubatora, industrijskih i tehnoloških parkova s pripadajućim objektima i pratećom infrastrukturom u javnoj svojini. Za projekte unapređenja i modernizacije infrastrukture koja doprinosi povećanju kvalitete, efikasnosti i relevantnosti sustava obrazovanja, Uprava za kapitalna ulaganja AP Vojvodine predviđela je sredstva u iznosu od ukupno 200.000.000 dinara. Pravo sudjelovanja na natječaju, osim lokalnih samouprava, imaju sve ustanove osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja, kao i ustanove učeničkog i studentskog standarda. Uprava za kapitalna ulaganja AP Vojvodine dodjeljivat će sredstva za projekte izgradnje, dogradnje, rekonstrukcije, adaptacije i sanacije objekata ustanova obrazovanja, koji bi trebalo doprinijeti boljim uvjetima rada, unapređenju postojeće mreže obrazovnih ustanova, osiguranju jednakih mogućnosti i dostupnosti za obrazovanje na svim razinama. Na taj način,

mного veći broj djece, učenika i mladih, postat će dio obrazovnog sustava u Vojvodini, posebno onih iz društveno osjetljivih i marginaliziranih grupa stanovništva. Realizacijom ovih projekata, Pokrajinska vlada, preko Uprave za kapitalna ulaganja AP Vojvodine, pruža veliku podršku radu i razvoju obrazovnog sustava u Vojvodini, socijalnoj inkluziji, poticanju kulture uče-

nja, kreativnosti, inovativnosti i poduzetništva, kao ključnih činitelja ekonomije zasnovane na znanju.

Detaljne informacije o objavljenom natječajima, načinu i rokovima prijave, mogu se pronaći na internet prezentaciji Pokrajinske vlade www.vojvodina.gov.rs/sr/dokumenta/konkursi.

GRADSKA UPRAVA GRADA SUBOTICE TAJNIŠTVO ZA GRAĐEVINARSTVO

U skladu s člankom 50. Zakona o planiranju i izgradnji (*Službeni glasnik RS*, br. 72/09, 81/09-isp., 64/10-US, 24/11, 121/12, 42/13-US, 50/13-US, 98/13-US, 132/14 i 145/14) i članovima od 60. do 73. Pravilnika o sadržaju, načinu i postupku izrade planskih dokumenata (*Službeni glasnik RS*, br. 31/10, 69/10 i 16/11) oglašava

JAVNI UVID

U NACRT PLANA DETALJNE REGULACIJE ZA BLOKOVE 203 I 206 NAMIJENJENE ZA KOMERCIJALNE FUNKCIJE, JUŽNO OD SEGEDINSKOG PUTA I ZAPADNO OD OBILAZNICE PALIĆ U SUBOTICI

I

U IZVJEŠĆU O STRATEŠKOJ PROCJENI UTJECAJA UZ PLAN DETALJNE REGULACIJE ZA BLOKOVE 203 I 206 NAMIJENJENE ZA KOMERCIJALNE FUNKCIJE, JUŽNO OD SEGEDINSKOG PUTA I ZAPADNO OD OBILAZNICE PALIĆ U SUBOTICI, NA ŽIVOTNI OKOLIŠ

Javni uvid može da se obavi od 4. svibnja do 2. lipnja 2015. godine, radnim danima od 8 do 15 sati, u Gradskoj upravi Subotice, Trg Slobode 1.

Zainteresirane pravne i fizičke osobe mogu izvršiti uvid u Plan i Izvješće i dobiti informacije o Planu i Izvješću u Gradskoj upravi Grada Subotice, u Tajništvu za građevinarstvo, Stara gradska kuća, ured br. 202/1.

Primjedbe na planirana rješenja u tijeku javnog uvida, mogu se u pisanoj formi dostaviti Tajništvu za građevinarstvo (Uslužni centar, šalter 14 ili 15), do 2. lipnja 2015. god.

Javna sjednica Komisije za planove održat će se 5. lipnja 2015. god. u 13 sati u zgradi Stare gradske kuće (u Plavoj sali), Trg Slobode br. 1. Pravne i fizičke osobe mogu pred Komisijom za planove obrazložiti svoje primjedbe koje su u pisanom obliku dostavljene tijekom javnog uvida.

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (*Službeni glasnik RS* broj 135/04, 36/09) Gradska uprava, Odsjek za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica – Trg slobode br. 1. objavljuje:

OBAVIJEST

Nositelj projekta **AGROPROM COM** d. o. o, Gornji Tavankut 1084 A, podnio je zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš u postupku legalizacije poslovnih objekata (proizvodnja, magacini i uredi) na katastarskim parcelama br. 5253 i 5254 k.o Tavankut, Donji Tavankut, u ulici Nova bb.

Uvid u podatke, obavijesti i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Odsjeka za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj II. kat, Stare gradske kuće, soba 225 u periodu od 4. 2015. do 20. 4. 2015, u vremenu od 10 do 12 sati. Molimo Vas da u gore navedenom roku, dostavite mišljenje, primjedbe o zahtjevu za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš.

DR. SC. HRVOJE KLASIĆ, PROFESOR FILOZOFSKOG FAKULTETA U ZAGREBU – ODSJEK ZA POVI.

Možemo razgovarati i kad ne mislimo isto

Razgovor vodila: Suzana Darabašić

*Nije poanta da svi jednako mislimo i da imamo jednu istinu, nego samo da možemo razgovarati a da se pri tome ne posvađamo i ne potučemo * Dokle god imamo neke repove iz prošlosti, ne može se ići otvoreno u budućnost * Vidi se da je u nekim stvarima Hrvatska, što zbog ulaska u Europsku uniju, što zbog nekih drugih procesa, otišla nešto dalje od Srbije, što bi Srbiji trebao samo biti poticaj da krene smjerom procesa normalizacije*

Jedan od predavača na nedavno održanom seminaru na Fruškoj gori za mlade Srbe iz Republike Hrvatske i mlade Hrvate iz Republike Srbije, bio je i **Hrvoje Klasić** profesor povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Njegova predavanja na seminaru odnosila su se na teme ideologije socijalističke Jugoslavije – širenje propagande u službi indoktrinacije društva i kontekstualizacija socijalističke Jugoslavije u vrijeme hladnog rata. Bila je to prilika, da s Hrvojem porazgovaramo o povijesti u vrijeme socijalističke Jugoslavije, kao i o tome, kako mladi danas prihvataju teme vezane za to razdoblje, a dotakli smo se i nekih drugih pitanja.

HR: Što Vas je doveo ovdje u Vojvodinu? Kako je uopće došlo do ideje na predajete na seminaru ovakvog tipa?

Već dulje vrijeme surađujem sa Srpskim narodnim vijećem u Hrvatskoj, kada me oni pozivaju kao gosta predavača na njihove političke akademije na kojima su se odnedavno priključili i mladi Hrvati iz Vojvodine. Ono što je moj posao u okviru te akademije jeste govoriti o prošlosti, o suočavanju s prošlošću, o instrumentalizaciji prošlosti i korištenju u neakve dnevne političke svrhe. Također, želim objasniti i to kako, u principu, događaji iz prošlosti još uvijek i te kako opterećuju i prošlost, a čini mi se i sadašnjost ali i budućnost.

HR: Jesu li mladi spremni danas razgovarati o toj temi?

Nije problem jesu li mladi spremni, nego je pitanje tko govori o suočavanju s prošlošću. Najrjeđe će te čuti stručnjake da govore o tome, a najviše će te čuti pjevače, sportaše, političare,

novinare i onda to suočavanje u stvari, češće zvuči kao obračun s prošlošću nego suočavanje. Pričajući o prošlosti najčešće reagiramo tendenciozno selektivno. U prošlost ulazimo po potrebi i uzimamo ono što nam treba. A to nije dobar pristup i najčešće je taj pristup motiviran dnevnom politikom, a ne neakvim kontekstom prostora i vremena, u kojem se stvari događaju.

HR: Kako ocjenjuje te udžbenike iz povijesti u Republici Hrvatskoj i u Republici Srbiji?

Mislim da se situacija mijenja na bolje. Negdje brže negdje sporije. Što se tiče hrvatskih udžbenika, mislim da su se stvari promijenile i ja sam osobno zadovoljan ako gledamo u kontekstu onoga kakvi bi oni trebali biti. Mislim da bi povijest trebalo na neki način, odmaknuti od te događajnice i faktografskog

pamćenja. Nego bi trebalo naučiti razmišljati, analizirati uzročno-posljedične događaje. A što se tiče ravnomjerne zastupljenosti određenih ličnosti, odnosno razdoblja, određenog fenomena, mislim da smo napravili jedan veliki iskorak u Hrvatskoj. Za Srbiju nisam siguran i mislim da ima puno više posla za napredak. Nadam se da će se i to ispraviti. Vidi se da je u nekim stvarima Hrvatska, što zbog ulaska u Europsku uniju, što zbog nekih drugih procesa, otišla nešto dalje od Srbije, što bi Srbiji trebao samo biti poticaj da krene smjerom procesa normalizacije.

HR: U kolikoj mjeri se povijest rabi za neke loše stvari?

Povijest se instrumentalizira po potrebi. Naveo sam primjer recimo devedesetih godina, kada su hrvatski udžbenici vrvjeli primjerima sukoba Hrvata i Srba

VIJEST, SUVREMENA I SVJETSKA POVIJEST

kroz prošlost, jer se trebalo u stvari pokazati da je ono što se događalo devedesetih godina, samo vrhunac svih prethodnih događanja. Dakle, isključivali su se neki slučajevi suradnje, solidarnosti, pozitivnih stvari, pa i nekih ličnosti, a isticali su se druge. Možemo s druge strane gledati i na to da je čitav niz važnih događaja u hrvatskoj povijesti obilježen sa Srbima. Od toga da je Srbin komponirao hrvatsku himnu, pa sve do današnjih dana kada imamo čitav niz uglavnom građana Republike Hrvatske koji su srpske nacionalnosti, bez kojih hrvatska povijest ne bi mogla biti to što jeste: **Petar Preradović, Nikola Tesla** itd.

HR: Hoće li ikad biti istinske povijesti, koju će prihvatiti i Srbi i Hrvati?

Neće, ali to nije ni potrebno. Nismo mi jedini koji smo prošli tu jednu traumu. Brojni narodi u Europi i svijetu su prošli puno veću traumu, uz puno veće žrtve i mnogo duže su trajale. Na primjer: njemačko-poljski, njemačko-francuski odnosi, poljsko-ruski, itd. Nije poanta u tome da imamo jednu istinu i nikada je nećemo imati. Kao što je ni vi vjerojatno nemate kada razmišljate o nekim stvarima iz svog života. Tako i ovdje. Dakle, nije potrebno da svi gledamo isto. Bitno je samo da događaju pristupamo multiperspektivno i da uspostavimo kulturu dijaloga, a ne monologa. To znači da možemo razgovarati i kad ne mislimo isto. Da možemo pristupati nekim događajima s različitim stanovištima i onda prepustimo svakome neka donosi zaključke. I nije poanta da svi jednako mislimo i da imamo jednu istinu, nego samo da možemo razgovarati a da se pri tome ne posvađamo i ne potučemo.

HR: Hoće li biti mogućenja?

Nisam se ni s kim nika-da svađao, pa se ne moram ni miriti i ne volim to generalizirati.

Mislim da kada se gleda na jednoj individualnoj razini, to je puno normalnije nego što to izgleda. Mislim da te stvari, gledajući upravo nastupe pojedinih pjevača u regiji, bilo da se radi o Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani ili Beogradu, mladi na iste stvari reagiraju isto. To je proces na kojem treba raditi i koji su mnogi drugi već prošli. Smatram da sve to mora kad tad sjesti na svoje mjesto.

HR: Kakva je Vaša ocjena odnosa Srbije i Hrvatske iz kuta povijesti?

Problem je što mnoge stvari iz rata nisu rješenje. Pitanje nestalih, pitanje imovine i s

što je još gore pogledate devedesetih godina nekakve mafijaše, veze nikada nisu ni prekinute. Postoji čitav niz primjera, koji ukazuju da se može vrlo dobro funkcionirati, a s druge strane imamo često dnevno politički motivirane razloge, zašto ne funkcionira.

HR: Koliko danas mlade interesira povijest Socijalističke federativne Republike Jugoslavije?

Problem je u tome što mlade povijest Jugoslavije gotovo da više i ne interesira, ne samo s političkog aspekta, nego i s kulturnog. Evo u Hrvatskoj je nedavno završeno emitiranje serije *Crno bijeli svijet*. Upitao sam svoje studente

hrvoje Klasić, rođen je 1972. godine u Sisku, diplomirao je na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Na istom fakultetu, obranio je magistarski rad pod naslovom *Društveno političke promjene u Sisku 1970. – 1972. i doktorsku disertaciju pod naslovom 1968. godina u Jugoslaviji. Društveno političke promjene u Jugoslaviji u kontekstu svjetskih zbivanja*. Od 1995. godine zaposlen je kao profesor povijesti u sisačkoj gimnaziji, a od 2003. godine na filozofskom fakultetu u Zagrebu, Odsjeku za povijest. Uz izborne kolegije vezane uz povijest 20. stoljeća, drži i seminare iz predmeta Europska i svjetska povijest nakon 1945. godine. Sudionik je brojnih konferencija i simpozija u Hrvatskoj i svijetu. Hrvoje Klasić dobitnik je godišnje nagrade Društva sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu za 2006. godinu. Iste godine dobio je i godišnju nagradu grada Siska za knjigu *Hrvatsko proljeće* u Sisku. Koautor je dokumentarne serije *Hrvatsko proljeće*, nastale u produkciji Hrvatske radiotelevizije.

jedne i s druge strane i dokle god imamo neke repove iz prošlosti, ne može se ići otvoreno u budućnost. S druge strane, često se ti odnosi koriste u dnevno-političke svrhe, odnosno u nekakve izborne svrhe. Vi točno možete primijetiti kada u kojoj zemlji kreće izborna kampanja, po tome kakva je retorika, je li zaoštrena ili je nešto blaža. Nažalost, još uvijek se i na tome skupljaju politički poeni, ali kada s druge strane pogledate neke kulturne veze, pa čak i financijske, ili ono

jesu li pratili seriju, misleći zbog glazbe. Njih to uglavnom više ne zanima. Jugoslavija zanima još samo one koji je se sjećaju, a ove mlade generacije vrlo sporadično i na nekoj površnoj razini. Što se tiče fakulteta gdje ja predajem, kada govorim o tome, neki fenomeni su im zanimljivi, neki fenomeni svakako ukazuju da se radilo o jednoj specifičnoj zemlji i jednom specifičnom društvu, sa svim svojim manama, ali i s pozitivnim stranama. Međutim, nedostaje nam, upravo zbog tog

nekakvog krivog načina predstavljanja u medijima, objektivnih analiza i odnosa prema tom razdoblju. Imate upravo crno-bijeli svijet, a Jugoslavija je bila najviše siva, puno više nego crna i bijela. Zato ja stalno apeliram, da se povijest ostavi povjesničarima, posebice stvari o kojima ne znamo puno. Citirao bih jednog našeg roka **Milu Kekina** koji kaže: »Na ovim prostorima kad nemamo pojma, imamo stav«. To se ovdje najbolje izražava. Kod Jugoslavije svi imaju stav, a nemaju pojma što se točno događalo. Ali nije to slučaj samo s Jugoslavijom, to se događa i u mnogim drugim slučajevima.

HR: Kako objašnjava da se danas mladi ljudi više mrze, koji rat devedesetih nisu ni zapamtili, nego li njihove majke i očevi koji su bili sudionici tih ratova?

Mislim da su tu najvećim dijelom krivi upravo roditelji. Radi se o transgeneracijskom prijenosu mržnje i netolerancije. U to sam se uvjerio u nekoliko navrata gdje u stvari djeca mišljene i o Jugoslaviji i o hrvatsko-srpskim odnosima, donose od kuće. Ono što čuju kod kuće, tako i reagiraju. Tako da imamo veliki problem i tu je velika odgovornost roditelja, ali i nekih drugih faktora u društvu, kao što je crkva, nastavnici, novinari, političari... Mladi su danas zbunjeni i kada ih suočite s činjenicom kao na primjer što sam imao prilike suočiti neke od svojih studenata, postane vam sve jasno. Tako sam ih jednom prilikom upitao, jesu li protiv uvođenja ćirilice i ćiriličnih natpisa u Vukovaru? Svi su odgovorili da jesu. A kada ih pitam da li i jedan mladi Hrvat u Vukovaru sluša srpski turbo folk, kažu svi. A kada ih ponovno pitam znaju li tko su autori tih pjesama i tko su muževi možda nekih od pjevačica, onda to nije problem. Dakle, mladi su danas zbunjeni i najčešće reagiraju onako kako čuju, ili kako im se kaže da reagiraju.

NA VOJVOĐANSKIM NJIVAMA SVE MANJE HUMUSA

Pravimo li od plodne oranice pustinju?

Prije pola stoljeća sadržaj humusa na vojvođanskim njivama bio je od četiri do šest posto, danas je na 40 posto njiva humusa tek jedan do tri posto – zato i ne čudi što rekordne prinose iz nekih prijašnjih godina ne možemo dostići

Prije nekoliko desetljeća uobičajena slika na njivama bile su prikolice natovarene stajskim gnojivom kojim su se gnojile oranice. Sjekla se kukuruzovina i balirala slama za prehranu i prostirku u stočarstvu, koja se kroz stajsko gnojivo opet vraćala zemlji. Danas je slika posve drugačija – staje i obori su se ispraznili, a žetveni

Branko Marinković

ostaci se baliraju i koriste kao biogorivo i tako nepovratno gube. Sve to uzročilo je smanjenje humusa u zemljištu, a to se ne može nadoknaditi nikakvom uporabom mineralnih gnojiva. Podaci su zabrinjavajući, a struka upozorava da će, nastavi li se tako, od plodne vojvođanske ravnice malo toga ostati.

ZABRINJAVAJUĆI POSTOTCI

Humus je organska tvar zemljišta i to je njezin dio čija je zadaća da čestice zemljišta formira u strukturne agregate. Moglo bi se reći da je zajedno s ostalim koagulatorima humus »cementna« tvar zemljišta koja treba formirati stabilnu i dobru strukturu zemljišta, koja treba utjecati na toplotna, vodna i zračna svojstva zemljišta. Jednostavno rečeno bez humusa nema kvalitetnog zemljišta. »Ovakvim nedomaćinskim gospodarenjem zemljištem u situaciji smo ozbiljno razmisliti što mi to radimo našim oranicama. A podaci su porazni. Za ilustraciju u Srijemu, izuzev Stare Pazove, 65 posto njiva ima manje od tri posto humusa. Polovicu Vojvodine smo ili ugrozili ili zemljište već upropastili. Na 40 posto površina u Vojvodini sadržaj humusa je od jedan do tri posto. Ukoliko bi koristili staru graničnu vrijednost da je svako zemljište koje ima manje od četiri posto humusa siromašno zemljište onda je polovica njiva u Vojvodini u toj kategoriji«, kaže u razgovoru za *Hrvatsku riječ* prof. dr. sc.

Branko Marinković s novosadskog Poljoprivrednog fakulteta. Prema njegovim riječima u Vojvodini trenutačno samo 1,3 posto njiva ima sadržaj humusa iznad pet postotaka. To su pokazale analize zemljišta koje radi Pokrajinsko tajništvo za poljoprivredu. Ti rezultati dobiveni su na osnovu analize 184.899 uzoraka. U prosječan uzorak ušlo je oko tri hektara, što znači da ova ispitivanja oslikavaju stanje na više od 600.000 hektara u Vojvodini te se može ustvrditi kako su ti rezultati odraz stanja na cjelokupnom teritoriju Pokrajine.

Prema rezultatima analiza zemljišta koje Poljoprivredna stručna služba Sombor radi od 1956. godine sadržaj humusa manji je od 0,2 do 0,5 postotaka. Ravnatelj PSS Sombor **Vladimir Sabadoš** kao uzročnike navodi smanjenje stočarske proizvodnje, spaljivanje žetvenih ostataka i korištenje biomase za zagrijavanje. Na našu konstataciju da se i prije 50 ili 40 godina slama balirala i sjekla kukuruzovina i također odvozila s njiva Sabadoš odgovara potvrdno, ali dodaje ne da bi se koristila kao bio masa već za stočarsku proizvodnju, što znači da se opet vraćala na njive.

Podaci o sadržaju humusa u tlu prikupljeni u sklopu projekata Osječko-baranjske županije govore da je više od 90 posto ispitanih površina slabo humozno, odnosno ima sadržaj humusa manji od tri posto.

UZROCI I POSLJEDICE

Pitanje koje se sada nameće je kako smo se doveli u ovakvu situaciju? Naš sugovornik dr. Marinković tu prvo apostrofira smanjenje obima stočarske proizvodnje, što za posljedicu ima i manje količine stajskog gnojiva. »Ovdje treba reći da se prešlo na jedan drugi tip stajnjaka, a to je tečni stajnjak koji ne utječe na sadržaj humusa u zemljištu, jer on može biti samo izvor hranljivih elemenata. Drugi razlog je, rekao bih bahato i neodgovorno, spaljivanje žetvenih ostataka na njivama. Lakše je zapaliti žetvene ostatke nego ih zaorati, a i ovdje kao i u drugim slučajevima

ma, nažalost, biramo ono što je lakše. Koliko je važno zaoravanje žetvenih ostataka pokazuju ogledi u kojima smo dokazali da se kapacitet zemljišta za vodu uz zaoravanje žetvenih ostataka ozbiljno povećava. Na takvim parcelama zemljište može, u sloju do 120 centimetra, akumulirati 257.000 litara vode po hektaru više, odnosno 26 litara po četvornom metru. To je jedna ozbiljna zaliha koja u srpnju mjesecu može spasiti biljku do kiše i osigurati dobar prinos. Nema u Vojvodini manje padalina nego ranije, a imamo manje prinose. Odgovor zašto ste čuli. Sada smo u nekim godinama pali na razinu prinosa s početka 60-tih prošlog stoljeća. Nije li nam to dovoljno upozorenje?» upozorava profesor Marinković. A, da bi se stanje plodnosti zemljišta vratilo na situaciju kakva je bila prije 40 godina trebalo bi 80 godina, odnosno dvije generacije.

BIOMASA

Uz ovu sliku s vojvođanskih njiva nameće se pitanje što bi trebalo uraditi? Što da urade ratari, a što može država? Rješenje bi po mišljenju našeg sugovornika trebale dati struka i znanost. »Nažalost struka i znanost daju potporu korištenju žetvenih ostataka kao obnovljivog izvora energije. Ali nitko ne postavlja

»Ogledi sa zaoravanjem i bez zaoravanja žetvenih ostataka pokazuju da je prinos kukuruza veći oko 760 kilograma po hektaru. Rezultati iz proizvodnje pokazuju da se prinos šećerne repe s primjenom stajnjaka povećava za 21 posto«, kaže naš sugovornik s Poljoprivrednog fakulteta.

pitanje koliko se energije potroši da se žetveni ostaci transportiraju do kotlova, nitko ne daje odgovor na pitanje kako riješiti problem pepela koji ostaje? Ako znamo da se zaoravanjem žetvenih ostataka prinos kukuruza po hektaru povećava od 760 kilo-

grama do tonu, onda to pomnoženo s milijun hektara, koliko se sije kukuruza, daje novih milijun tona. Milijun tona zrna kukuruza imamo za proizvodnju bioetanola i eto obnovljivog izvora energije, a pri tome smo sačuvali naše zemljište«, kaže profesor Marinković i apelira na svijest poljoprivrednih proizvođača kojima interes treba biti očuvanje kvalitete zemljišta.

U razgovoru s profesorom Marinkovićem vraćamo se ponovno na temu uporabe žetvenih ostataka kao izvora energije. On postavlja pitanje je li izračunata energetska bilanca. »Koliko je potrebno energije da se kalij doveze iz Bjelorusije ili fosfor iz

Alžira, da se proizvede mineralno gnojivo i dovoze do njiva, a koliko smo s druge strane dobili energije spaljivanjem žetvenih ostataka. Nisam siguran da je energetska bilanca pozitivna. Proizvodnja energije iz biomase isplativa je samo ako je država sufinancira, ali ako je energetska bilanca negativna pitam što mi to radimo«, a tu negativnu računicu on ilustrira podatkom da je za proizvodnju biodizela od uljane repice, da bi energetska bilanca bila nula, potreban prinos repice od čak 4,2 tone po hektaru, a sve ispod tog prinosa daje negativnu bilancu.

Jedno od rješenje bila bi i obvezna analiza zemljišta da bi se točno znalo koliko mineralnog gnojiva je potrebno i kako dubriti zemljište. Zanimljiv je podatak da je neracionalnom uporabom fosfora i kalija za 30 godina potrošeno neracionalno oko 600 milijuna eura.

Zlata Vasiljević

Kako danas doživljavate proslavu 1. svibnja?

STIPAN ŠOKAC,
neuposleni radnik, Sonta

Svake godine sve teže

Ne znam možemo li danas uopće i govoriti o nekoj velikoj proslavi 1. svibnja. Mislim da je kroz tranzicijske godine u ovoj državi izgubljen svaki smisao blagovanja Praznika rada. Pripadnik sam nekih izgubljenih generacija, koje su masovno ostajale bez posla i kojima je uslijed nepostojanja normalnih socijalnih programa iz godine u godinu sve teže. Uposliti nas neće nitko, čak niti uz subvencije države. Ni jednom poslodavcu nisu potrebni radnici koji će većinu vremena provoditi po bolovanjima, a mirovina nam je jako dalek pojam. Sjećam se puno boljih vremena i puno ljepših proslava Praznika rada. Bio sam uposlenik apatinske Veletrgovine *Podunavlje* sve do propadanja poduzeća. Plaća mi nije bila loša, živjelo se normalno, bez velikih briga, pa smo se znali radovati svakoj proslavi. U dosta poduzeća slavilo se kolektivno, uz organizirane sportske aktivnosti i svečane ručkove. Slavili smo i privatno, na Dunavu, na salašima, a ponekad, kad bi se Praznik rada spojio s vikendom, znali smo otići i na neko kraće putovanje. Danas proslavu 1. svibnja u ovoj državi više doživljavam kao Praznik nerada. Posljednjih godina 1. svibnja najviše proslavljaju mladi, čak i malo manje mladi, koji ni u četvrtom desetljeću života nemaju ni dana radnoga staža. 1. svibnja će najurednije proslaviti uposlenici državne administracije, pošta, banaka, državnih ustanova. Sve institucije će biti zatvorene, ali će raditi dobar dio uposlenih u privatnom sektoru, odnosno neće slaviti oni koji svoj rad prodaju za daleko najniže nadnice.

I. A.

DRAGAN DUJMOVIĆ,
poduzetnik, Subotica

Ništa kao nekad

Nekada je to naravno bilo mnogo impresivnije i grandioznije, jer se proslava započinjala od ranih jutarnjih sati od tzv. prvoslavijanskog uranka. Ako je lijepo vrijeme poslužilo cijeli dan je protekao u dobrom raspoloženju uz glazbu, roštilj i raznovrsne sportsko-zabavne aktivnosti na otvorenom. Najveći dio svog radnog vijeka, trideset godina, radio sam u tvornici *Sever* i proslave praznika rada su zbilja bile na visokoj razini, ali danas, poput svega drugoga, više nije ništa kao što je nekada bilo. Samim time kao da ovaj praznik danas više nije kao što je nekada bio, ali čovjek ga i dalje emotivno doživljava, vezujući se za neka, stara vremena. Prvi svibnja se i dalje slavi, svuda, iako bi se moglo reći kako je ta današnja proslava pomalo modernizirana i prilagođena aktualnoj današnjici. Povrh svega, danas ja kao poduzetnik i sam nekako drukčije doživljavam praznik rada nego nekada kada sam kao radnik *Severa* bio dio udruženog rada. Tada je proslava bila zajednički, masovno organizirana, dok je sada organizacija proslave dana rada u velikoj mjeri prepuštena pojedinačnim, privatnim internim slavljinama manjeg broja ljudi. Tako ću i ja, skupa sa svojom suprugom biti u nekom društvu manjeg obima i ovoga puta obilježiti praznik rada. Hoće li to biti negdje privatno ili ćemo otići na Palić još uvijek nije precizirano, ali do petka će se sve znati.

Objektivno govoreći, stariji smo nego nekada pa je sve mnogo skromnije, a i manje je novca, što je također odlučujući faktor po pitanju obima proslavljanja.

D. P.

IVAN RAIĆ,
radnik, Sombor

Što to slavimo?

Smisao koji je nekada imao 1. maj i proslava Praznika rada davno je izgubljen i mislim da ga obilježavamo po nekoj rutini i ne razmišljajući što zapravo znači taj praznik i zašto ga slavimo. Više se na njega gleda kao na neradne dane, po mogućnosti spojene s vikendom, a to vrijeme koristi se za obavljanje nekih drugih poslova ili neki dobar provod u prirodi, naravno uz dobro *ice* i piće.

Živim u dijelu Sombora gdje se nalazi poznato izletišta *Šikara*, gdje su se nekada organizirale proslave 1. svibnja. Iz priča starijih čuo sam da je nekada poseban šinobus vozio Somborce od željezničke stanice do *Šikare*, da su zastavice bile istaknute na uličnoj rasvjeti, a prozori kuća okićeni. Oдавно tih proslava nema u *Šikari*, a godinama unazad sve se svelo na ringišpil i tržničke šnadowe, a broj onih koji za 1. svibanj dolaze u *Šikaru* sve je manji. Ja osobno, nema neki poseban odnos prema proslavi ovog praznika. Koji je njegov smisao danas? Što mi to slavimo? Praznik rada? Da nije malo lice-mjerno svih ovih godina unazad. Znamo što se desilo s pravima radnika, što se dogodilo s tvornicama, radnim mjestima, da se danas od rada ne može (pre)živjeti. I što mi to onda slavimo? Jednostavno gledam na taj praznik kao na prigodu da negdje odem s obitelji na vikendicu i s društvom se dobro provedem uz nezaobilazni kotlić, roštilj ili *tanjiraču*. Ove godine za praznik radim, ali nadam se da ću naći načina da ipak jedan od prazničnih dana provedemo na Dunavu.

Još nam je samo to ostalo, pa makar samo i na praznik rada.

Z. V.

**RAZGOVOR POVODOM
GOSTOVANJA NA PROSEFEST-U:**
**DAMIR KARAKAŠ,
KNJIŽEVNIK IZ HRVATSKE**

Pišem teško da bi se lako čitalo

Na ovogodišnjem, 9. međunarodnom festivalu proznog stvaralaštva Prosefest-u u Novom Sadu gostovao je i Damir Karakaš, književnik iz Hrvatske.

Predstavite ukratko Vaše dosadašnje književno stvaralaštvo: koje Vas teme okupiraju, gdje biste se stilom svrstali, na što pokušavate literaturom ukazati?

Napisao sam četiri romana, tri zbirke priča i tri drame koje se izvode po kazalištima u Hrvatskoj i inozemstvu. Preveden sam na više jezika. Nedavno mi je izašao roman *Sjajno mjesto za nesreću* u Berlinu i dvije knjige u Češkoj. Možda je zanimljivo istaknuti da moje priče iz knjige *Eskimi*, čine prvi prijevod s hrvatskog na arapski, a objavljene su u Kairu. Kad pišem, volim pisati o stvarima koje poznajem. O stilu, načinu pisanja, pokušavam se držati onog što je Čehov rekao: »Pisati tako da riječima bude usko, mislim široko«. Puno radim na tekstu, svoj posljednji roman *Blue Moon* koji ima sto i nešto strana pisao sam oko pet godina. Pišem teško da bi se lako čitalo.

Gdje ste dosad u Srbiji gostovali i kako ste zadovoljni recepcijom kod ovdašnje publike?

U Srbiji sam dosad nastupao na festivalu *Krokodil* u Beogradu. Znam da mi se knjige u Srbiji čitaju, naravno da mi je drago kada se ljudima sviđaju moje knjige pogotovo zato što pišem knjige kakve bih sam volio čitati.

Neke vaše knjige objavljene su i u Srbiji: *Sjajno mjesto za nesreću* objavio je prije neko-

liko godina Samizdat B92, a beogradski Lom je lani objavio taj roman i *Blue Moon*. Drugospomenuta je knjiga imala promociju na Sajmu knjiga u Beogradu. Kako vam se čine aktualne hrvatsko-srpske književne veze, i koga od književnih autora u Srbiji posebno cijenite?

Mislim da su književne veze između dvije zemlje jako dobre. U Srbiji se mogu kupiti knjige hrvatskih pisaca Roberta Perišića, Nenada Stipanića, Miljenka Jergovića, Zorana Ferića, Olje Savičević, Daše Drndić, ima ih još, a u Hrvatskoj se mogu nabaviti u knjižnicama ili kupiti u knjižarama, Vlado Arsenijević, Srđan Srdić, Slavoljub Stanković, Filip David, Srđan Valjarević. Ima dosta književnih autora u Srbiji koje cijenim, volim drame Milene Marković.

Kakva je, prema Vašem mišljenju, aktualna književna scena u Hrvatskoj?

Na žalost, kultura je postala zadnja rupa na svirali. Iz novina su nestale stranice kulture, a živimo u vremenu kada čak i neki studenti književnosti u Zagrebu ne znaju navesti dva suvremena hrvatska pjesnika, a čitaju Dostojevskog i Balzac tako da pročitaju one sažetke na internetu. Previše se i piše, svatko misli ako kupi laptop, da može biti pisac. Danas bi mnogi pisali knjige, a ne bi ništa čitali. Iako, uz sve navedeno, u Hrvatskoj ima puno kvalitetnih autora, a ja najviše volim kada se pojave nova mlada imena. Evo sad se pojavio jedan, zove se

Sven Popović, a zbirka priča mu se zove *Nebo u kaljuži*.

Od Vaših djela dosad je najveću pozornost u javnosti imala zbirka priča *Kino Lika*, po kojoj je redatelj Dalibor Matanić snimio istoimeni film. Kako ste zadovoljni ovim filmom, kao autor priče?

U razgovoru između *Borgesa* i *Sabata* ima jedan dio u kojem se njih dvojica slažu kako knjigu čitaš, a film po knjizi je kao kada nekome o toj knjizi pričaš. A s filmom sam zadovoljan, Matanić i scenarist Milan Živković htjeli su široko panoramski zahvatiti, imati film s puno likova. Iako nije populistički, film je te godine skupio preko 30 tisuća gledatelja, što je bila fantastična brojka za naše prilike. Dobio je i brojne nagrade na uglednim filmskim festivalima u inozemstvu. Naravno, ima i onih koji ga ne vole, i tu ne vidim nikakav problem.

Zbog svojeg svjetonazora, koji je liberalniji u odnosu na svjetonazor članova Vaše porodice i suzavičajnika, u rodnom ste kraju, u Lici, Vaše knjige, pa

i Vi sami, na lošem glasu. Kako Vi osobno doživljavate tu vrstu »odbačenosti«?

Uvijek sam bio skeptičan prema piscima kojima u njihovom kraju grade spomenike. K tomu, smatram da ako je proza prava, ne smije imati milosti ni prema kome. Ja Liku volim, ali svoju ljubav prema njoj pokazujem i kritikom, a kažu da je to najviši stupanj ljubavi. Neki bi htjeli da Liku u svojim knjigama prikazujem kao Švicarsku, a da razgovor dvojice ličkih čobana, koji se dovikuju s brda na brdo, pokažem kao razgovor Platona i Aristotela. A sve je tamo u mojoj Lici propalo, funkcioniraju jedino kafići i kladionice, iz asfalta raste trava, sela su nam potpuno uništena. Moje, u kojem je bilo kad sam bio klinac sedamdeset ljudi, sada broji tek petero ljudi, i uvijek kad tamo odem uhvati me neka tuga. Sve više razmišljam da se vratim u Pariz, odakle sam se nakon pet godina vratio natrag u Hrvatsku jer kako je to lijepo rekao pjesnik Boris Maruna: »Bilo je lako voljeti te iz daljine.«

D. B. P.

UPUĆIVANJEM RJEŠENJA ZA NAKNADU ZA ODVODNJAVANJE POREZNA UPRAVA IZAZVALA VELIKO OGORČENJE GRAĐANA

Natapanje praznog bunara

*Nakon iznenađenja, zbunjenosti i ogorčenja, građani uočili i mnoge greške koje su se pojavile na rješenjima * Posebno iritantan je dio što su rješenja – u kojima se građanima za dvije veza-ne godine ostavlja rok za plaćanje od 15 dana – izvršna, bez mogućnosti žalbe, čak niti upravi Vodovoda * Građanima koji imaju kanalizaciju i koji odvodnjavanje plaćaju kvartalno, sada se nudi mogućnost da to učine još jednom*

Prva reakcija građana – nakon što je Porezna uprava prošloga tjedna u poštanske sandučice istovarila tone i tone rješenja o naknadi za odvodnjavanje – bila je posve ljudska i posve očekivana: iznenađenje, pa zatim zbunjenost i na koncu ogorčenje. Recimo odmah: za sve tri postoje brojna valjana opravdanja.

Iznenađenje je, recimo, posljedica postupka Porezne uprave, koja je poput *Blitz Kriega* – dakle, bez ikakve prethodne najave u javnosti – doslovce preko noći bombardirala građane papirnatim informacijama

da su dužni platiti toliko i toliko u roku od 15 dana. Zbunjenost, naravno, proističe iz činjenice da većina njih ne zna na temelju čega država od njih traži novi namet, a ogorčenje je uslijedilo nakon što su, također mnogi od njih, utvrdili da se iza konačnih brojki o dugovanjima kriju netočni podaci.

Porezna uprava u Subotici, ali i gradski ombudsman, vrlo brzo nakon toga – osim što su postali tema tjedna u gotovo svakom kućanstvu – postali su i glavna adresa za odgovore na brojna pitanja koja su im postavljali brojni građani, a neki

od njih obratili su se i dolje potpisanom.

BORBA VEZANIH RUKU

Govoreći vjerojatno u ime mnogih drugih **Miloš Tucakov** iz Subotice kaže kako mu nije jasno zašto je Porezna uprava poslala račune za dvije vezane godine, odnosno što je do sada čekala? Još zanimljivije je to, kaže on, što mu se površina u četvornim metrima stambenog objekta u Kertvarošu ne poklapa s faktičkim stanjem. Tucakov se, naravno, pita i na temelju čega je izračunata cijena koju mora platiti, a koja se, uzgred, razlikuje za 2013. u odnosu 2014. U korist ove druge. Koja je viša. **Đorđe Vidović** iz Subotice također nije došao bez zanimljivosti. Pokazujući rješenje koje je dobio, kaže da mu nije jasno kako to da je oko 100 četvornih metara dvorišta sedamdesetak godina starog stambenog objekta u kom živi odjednom postalo poljoprivredno. Osim toga, Vidović je posebno ogorčen na državu zbog toga što građani nisu obaviješteni da su dužni za nešto što ni ne znaju. I to retroaktivno.

Mjesta predugom iznenađenju subotičkom ombudsmanu nisu ostavili **Zlatku Marosiuku** sami građani, koji su u njegov ured počeli dolaziti u velikom broju odmah nakon primitka rješenja u nadi da će u ovoj instituciji izvući slamku spasa. Na njihovu žalost, nakon što je utvrdio zakonitost upućenih rješenja, Marosiuk kaže da država nije ostavila puno prostora za izbjegavanje obveze koju većina i dalje tumači nametom. Ipak, on ističe kako je posebno problematičan onaj dio koji rješenja čini izvršnim, ne ostavljajući građanima pravo žalbe. A žalbi, bar onih usmenih, kaže Marosiuk, ne manjka. Primjerice – a ono što nismo spomenuli u slučajevima Tucakova i Vidovića – građani navode da su rješenja dobile i osobe koje su davno odselile

s adrese za koje ih se tereti, ali i one koje su se ispisale iz Knjige živih. S obzirom na to da je kao pravni lijek u svim navedenim slučajevima građanima ostavljena tek mogućnost pokretanja upravnog spora, Marosiuka smo pitali postoji li mogućnost da ombudsman pred sudom zastupa sve građane koji smatraju da za to imaju osnova i koji bi to htjeli. Na njihovu žalost, kaže on, i ta im je mogućnost uskraćena, pa se zbog računa od tisuću-dvije dinara građani sami moraju opredijeliti hoće li se potucati po sudu i angažirati odvjetnika u, kod nas, poslovično dugom sporu. Konačno, upitan plaćaju li građani koji imaju kanalizaciju ovim rješenjem dvostruko za istu uslugu, subotički ombudsman je odgovorio potvrdno.

SAMOOBRANA S LEDA

Došao je, konačno, red i na samu Poreznu upravu. Nakon što smo se obratili područnom uredu u Subotici, s obrazloženjem da nema ovlasti davati bilo kakve izjave, direktor **Goran Martinović** uputio nas je na Biro za informiranje Porezne uprave u Beograd. Međutim, kako to obično biva u komunikaciji s državnim aparatom, već u startu – a vidjet ćemo i kasnije – došlo je do blagih nesporazuma. Naime, izbjegavajući mogućnost određivanja osobe za izravni razgovor na ovu temu, u Birou su nam rekli da će u interesu građana na pitanja odgovoriti ukoliko ih im uputimo e-mailom. Pitanja, o kojima će kasnije biti riječi, za dva dana su i dobila formu odgovora. Evo i kakvih.

Pozivajući se na odredbe Zakona o vodama, koji je 2010. usvojen u Skupštini Srbije, Biro za informiranje u poduljem tekstu ističe kako je Porezna uprava obavila obračun i utvrđivanje naknade za odvodnjavanje vlasnicima, odnosno korisnicima poljoprivrednog, šumskog i građevinskog zemljišta. Biro za informiranje ističe i

da se naknada smatra javnim, neporeznim prihodom, a obračunava se u skladu s uredbom o visini naknada za konkretnu godinu. Osnovica za obračun naknade za odvodnjavanje je poljoprivredno i šumsko zemljište je iznos katastarskog prihoda, a za obračun naknade za građevinsko zemljište je prosječan katastarski prihod za katastarsku općinu u kojoj se zemljište nalazi. S tim u vezi, utvrđena naknada za odvodnjavanje kreće se u rasponu od 100 do nekoliko tisuća dinara. Kako se navodi, podaci o vlasnicima, odnosno korisnicima koji su korišteni za utvrđivanje naknade su podaci iz evidencije na dan 31. prosinca 2012., za 2013., odnosno na dan 31. prosinca 2013. za 2014. U slučajevima kupoprodaje nepokretnosti, a da promjena nije provedena i kroz katastar, rješenja su donijeta na vlasnika koji se vodi u Republičkom geodetskom zavodu. U slučajevima kada je rješenje poslano na adresu pokojnika, utvrđeno je da osoba u bazi Ministarstva unutrašnjih poslova ima status »aktivnog lica«. U situacijama kada zainteresirana strana dostavi izvod iz matične knjige umrlih, ti će slučajevi od strane Porezne uprave biti rješavani u najkraćem roku, stoji u odgovorima Porezne uprave Srbije.

Međutim, Biro za informiranje Porezne uprave Srbije nije odgovorio na pitanje koliko je rješenja o naknadi za odvodnjavanje upućeno na teritoriju cijele Srbije, kao i na adrese koliko kućanstava u Subotici su ona stigla. Bez odgovora smo ostali i na pitanje zašto su rješenja poslana i na adrese kućanstava koja imaju kanalizaciju i koja naknadu za odvodnjavanje već plaćaju putem redovnih računa kvartalno. Porezna uprava Srbije nije odgovorila ni na pitanje zašto su rješenja izvršna, a građanima je ostavljena mogućnost pokretanja upravnog spora, čak i u slučajevima kada su u pravu.

TRAŽI SE: LOGIKA U BIROKRACIJI

Odgovor na većinu ovih pitanja dao je Miloš Tucakov riječima kako je republički proračun vjerojatno prazan, pa je bilo potrebno naći način kako ga popuniti. Taj zaključak vjerojatno dijeli i najveći broj građana, a u svom priopćenju u ponedjeljak ga je iznio i Građanski pokret *Subotičani*. Nazvavši rješenja o odvodnjavanju novim udarom države na kućne proračune građana *Subotičani* ističu kako su ona koja se odnose na kuće u građevinskom rajonu »potpuno nelogična i neopravdana«. Kao primjer za to oni navode kako se posebnom uredbom utvrđuje visina naknade na temelju katastarskog prihoda za svaku katastarsku općinu, ali i podsjećaju da se on odnosi na prihod biljne proizvodnje i prihod stočarstva! *Subotičani* neumjesnim smatraju tražiti od stanovnika koji žive u kućama u nižim dijelovima grada da plaćaju naknadu za odvodnjavanje kada su im dvorišta i podrumi nakon svake veće kiše puni vode. Dva sljedeća pasusa zapravo pogađaju u suštinu problema kog je država sama izazvala:

»O zapuštenosti i neulaganju u kanalski sustav u našim katastarskim općinama i stanju na terenu mislimo da je izlišno govoriti, pa se moramo zapitati gdje bi se utrošio novac do koga se želi doći na ovaj način. Na koncu, sasvim je očita namjera vlasti da se pod svaku cijenu napuni republički proračun; vlasti koja se ne obzire na težak materijalni položaj građana«, navodi se u priopćenju uz zaključak kako će *Subotičani* tražiti objašnjenje od mjerodavnih tijela, a po potrebi organizirati i potpisivanje peticije za ukidanje ovako nakaradnih rješenja.

Na koncu, cijelom ovom nizu zakonskih nelogičnosti dodajmo i onu koju je primjetila jedna kolegica: pogledajte na rješenju adresu na kojoj živite: u Subotici ili u Novom selu.

Z. R.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 01. do 07. svibnja

1. SVIBNJA 1890.

Usprkos zabrani vlasti manja skupina subotičkih tiskarskih radnika obilježila je dan radničke solidarnosti – 1. svibnja, a kada su sa svojim zastavama pošli prema Paliću, presrela ih policija i rasturila povorku.

1. SVIBNJA 1999.

Rano izjutra, nešto poslije 2 sata, projektil lansiran sa zrakoplova NATO alijanse, eksplodirao je tik pokraj zgrade televizijskog releja u Crvenom Selu. Napad je ponovljen i u poslijepodnevnom satima. Objektu je načinjena velika šteta, a dio opreme je uništen. Oštećeni su uređaji na antenskom stupu. Jedna žena je lakše povrijeđena.

2. SVIBNJA 1949.

Palić dobiva tri značajne kulturne ustanove. U vili mecene i kolekcionara dr. **Jovana Milekića** otvorena je Galerija bačkih likovnih umjetnika. U neposrednoj blizini svečano je otvoren Zoološki vrt, a ujedno i Lovački muzej.

3. SVIBNJA 1882.

Rođen je **Marko Protić**, svećenik, paroh pravoslavne crkve Svetog vaznesenja Gospodnjeg, profesor i spisatelj. Uz povijesne zapise *Zlatni dani Subotice*, autor je memoarskih bilježaka pod naslovom: *Moja sjećanja na Bunjevce, studije Srpska pravoslavna crkva, njezini sveštenici, đakoni i učitelji 1710. – 1930., Srpski trijumfiri u bunjevačkom renesansu i dr. umro je pod tragičnim uvjetima 10. listopada 1936.*

3. SVIBNJA 1986.

Pokopan je **Mirko Huska**, kazališni umjetnik. Jedan je od osnivača Hrvatskog narodnog kazališta u Subotici, glumac, redatelj, dramaturg i spisatelj. Najzapaženija su mu scenska uprizorenja igrokaza i drugih djela književnika **Matije Poljakovića**. Mirko Huska rođen je 1921.

3. SVIBNJA 1991.

Profesoru jezika i književnosti, istaknutom kulturnom i crkvenom djelatniku, spisatelju **Beli Gabriću**, uručeno je priznanje pape **Ivana Pavla II. Ecclesiae et Pontifica**, za dugogodišnji rad na području crkvenog i narodnog života Bunjevaca i Šokaca te 70 godina života.

4. SVIBNJA 1984.

U Kliničkom centru u Ljubljani umro je predsjednik SFRJ i čelnik Saveza komunista Jugoslavije, **Josip Broz Tito**. Tijekom svoje dugogodišnje državničke karijere četiri puta je boravio u Subotici: 1945., 1960., i 1969. za počasnog građanina grada Subotice proglašen je na skupnoj sjednici Općinskog vijeća SSRNJ 19. svibnja 1962.

5. SVIBNJA 1953.

Novosadski nakladnik *Bratstvo-Jedinstvo* objavio je zbirku *Hrvatske narodne pripovijetke (bunjevačke)*, koje je sakupio, obradio i prokomentirao književnik **Balint Vujkov**. Istodobno je ovdašnja *Minerva* tiskala i njegovu *Bajku o mravljem caru*. Beogradska, pak *Prosvjeta* je u izbor 100 šaljivih narodnih pripovjedača uvrstila i nekoliko bunjevačkih priča u obradi B. Vujkova.

5. SVIBNJA 1996.

U ulici Maksima Gorkog 22. otvorena je Zavičajna galerija dr. **Vinko Perčić**, u kojoj se, među ostalim, čuva, obrađuje i javno sti prikazuje dio umjetnina što ih je veliki kolekcionar, primarius dr. **Vinko Perčić** sakupio za života i darivao svom rodnom gradu. Otvorenje je popraćeno i promocijom monografije *Donacija dr. Vinka Perčića Umjetnine zavičajne zbirke*.

6. SVIBNJA 1928.

Obilježena je 50. obljetnica djelovanja *Pučke kasine*, koja je utemeljena 1878. Za tu prigodu tiskana je monografija o značaju ove udruge bačkih bunjevačkih Hrvata. Također je uprizen igrokaz **Ivana Malagurskog Tanara o Kasini**, a svečanost je uveličana predstavom Zagrebačke opere u Gradskom teatru.

7. SVIBNJA 1391.

Prvi pisani podatak o Subotici sadržan je u dokumentu datiranom 7. svibnja 1391. godine, u kojem se navodi da je župan Bačko-bodroške županije, kmetu **Augustinu**, žitelju Zabatke, kako se tada zvao naš grad, izrekao najstrožu kaznu zbog počinjena nedjela, stavivši ga tako izvan zakona. Mogao ga je ubiti bilo tko bez presude.

7. SVIBNJA 1743.

U Pragu je kraljica **Marija Terezija** potpisala povelju o oslobođenju Subotice, zapravo o privilegijama kojima se dotadašnji Vojni šanac u sklopu Potiske vojne krajine izuzima ispod vojnog i stavlja pod građansku jurisdikciju, u znak priznanja

za ratne zasluge njegovih žitelja. Grad dobiva i novo ime: Szent Maria (Sveta Marija). Uzgred, do danas je registrirano gotovo 250 varijanata naziva Subotice.

7. SVIBNJA 1779.

U Beču je članovima Subotičke delegacije, koju čine ondašnji uglednici: **Ivan Sučić**, **Antun Parčetić** i **Martin Mamužić**, uručena povelja o tome da je naš grad, do tada Sveta Marija, proglašen slobodnim kraljevskim gradom Maria Thereziopolos. Ovaj dokument od povijesnog značaja u samom gradu je obnarodovan na velikoj gradskoj svečanosti priređenoj 1. rujna iste godine, koji se onedavno slavi kao Dan grada.

7. SVIBNJA 1890.

U subotičkoj Nacionalnoj kasini, na poticaj profesora **Istvana Ivanyija** (obiteljski prezime **Ivanovski**), održan je dogovor o utemeljenju javne Gradske knjižnice. Prva njena lokacija nalazila se u zgradi stare Gradske kuće, koja je srušena 1908. godine.

7. SVIBNJA 1920.

Nakon što je ministar unutrašnjih djela Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca dao upute gradonačelniku Subotice u svezi pokretanja tjednika *Novine*, pojavio se prvi broj ovog glasila, s podnaslovom *Za kršćansko i narodno udruženje*. U proljeće 1921. ovaj tjednik mijenja ime u *Subotičke novine*, kao glasilo Bunjevačko-šokačke stranke. Prvi urednik ovih novina bio je **Mirko Prčić**. Od 1929. godine list uređuje mons. **Blaško Rajić**.

POGLED S DRUGE STRANE: KOLIKE SU MOĆI DOBRE VOLJE?

Entuzijazam kao podrška osamostaljivanju

Projekt izrade briketa stvoren entuzijazmom roditelja i uz pomoć humanitarnih organizacija, s puno volonterskog rada

U Subotici se od prosinca provodi vrlo zanimljiv i koristan projekt stvoren entuzijazmom roditelja i uz pomoć humanitarnih organizacija, s puno volonterskog rada. Otvoren je Radni centar za osobe s invaliditetom, preciznije, za mlade ljude s intelektualnom ometenošću, školovanim u skladu s njihovim mogućnostima, ali s malim šansama za zapošljavanje. Pa ipak, »sve se dobro namjestilo«, kako to u najkraćem opisuju sudionici projekta u Udruzi *ZaJedno*, u stvaranju uvjeta za radno angažiranje mladih, za dobar, čak neophodan osjećaj uključenosti u život i stvaralaštvo, osjećaj za kojim ima potrebu svaki čovjek.

U Radnom centru proizvodi se - briket za loženje. Koristan produkt obrade piljevine (biomase) koji treba znati napraviti, ali i u tome, kao i u mnogim drugim detaljima ovog korisnog projekta postoje humanisti i volonteri spremni svoje znanje podijeliti drugima, naučiti mlade proizvodnji i svaki radni dan za njih odvajati po nekoliko sati vremena.

Za razliku od vrlo raširenog i prečesto upotrebljavanog odgovora »ne može se«, ili čak »nemoguće je«, i iz tog stava ignorirajućeg odnosa prema problematici za koju je potrebno naći odgovarajuće rješenje za društvo u cjelini, za skupinu građana ili

pojedinka, u spomenutom slučaju sve je bilo i proizlazilo iz optimističnog, a time i kreativnog, stvaralačkog stava »možemo mi to«. I zbilja se moglo: naći ideju, ljude spremne pomoći, pa i novac za neophodnu opremu. Tako je kada se hoće...

BRIKETARNICA KAO TERAPEUTSKI CENTAR

Kako je nastala briketarnica Radnog centra? Jedna majka u Udruženju *ZaJedno* požalila se kako njezin dvadesetogodišnji sin ima male šanse za zapošljavanje, jer niti jedan posao ne može u potpunosti sam obavljati, bez uputa o svakoj radnoj operaciji. Svjesna njegovih nepotpunih radnih mogućnosti u društvu i poslovnom sektoru usmjerenom na profit, čak je pomišljala financirati kakvo radno angažiranje za sina ne bi li imao obvezu svaki dan izići iz kuće s razlogom i osjetiti korisnost svakog tog svog dana, što bi nakon školovanja adekvatno produžilo proces osamostaljivanja. »Sjediti dokon u kući, kakav je to život...«, žalila se. A on nije jedini, ima još mladih ljudi s invaliditetom koji su završili školovanje i tu stali s daljnjim mogućnostima. Uostalom, sjede neki danas bez posla kod kuće i s fakultetskim diplomama i sjajnim sposobnostima, u državi s naglašenom stopom nezaposlenih.

Zakonom o zapošljavanju je, inače, definirana forma radnog angažiranja u ovakvim slučajevima, i to u obliku radnog centra – radnog angažiranja kao terapijske aktivnosti. Nastojanje Udruge *ZaJedno* za osnivanjem radnog centra podržala je humanitarna organizacija *Adra*. Novac za opremu briketarnice (15.000 dolara) osigurala je *Adra International*, a *Adra Srbija* i Udruga *ZaJedno* su realizirali projekt partnerski.

VELIKA ŽIVOTNA PROMJENA

Ideju pomoći mladim ljudima željnim rada, a i njihovim roditeljima u nastojanju omogućiti im kvalitetniji život, život ispunjen obvezama i rezultatima toga rada (stvaranja) podržali su i drugi ljudi. Dobrom voljom i namjerom i drugih iz okruženja osigurana je opskrba briketarnice repromaterijalom, od neadekvatnog pomoćnog objekta bez odgovarajućih uvjeta uređen je prostor za rad, opet uz humani-

tarnu pomoć, a prostor je iznajmljen od Grada (plaćaju zakup). U Radni centar tri dana u tjednu dolazi desetak mladih starijih od 18 godina i proizvode briket. Početku njihovog rada prethodila je defektološka procjena sposobnosti svakog korisnika, procjena koliko sati može biti angažiran, na kojim poslovima i pod kojim uvjetima, sve pod nadzorom radnog terapeuta. Ovakav centar, međutim, nema svojstvo privrednog subjekta, te njihov proizvod ne možemo kupiti na tržištu, jer Udruga nije registrirana za gospodarsku djelatnost i ne može prodavati briket. Ali može proizvod poklanjati, i to i čini za svoje siromašnije članove. Briket jeste tražena roba, i ovo je zanimljiva poslovna inicijativa koja će imati nastavak, ali osnovni cilj je i u ovoj fazi postignut, a to je stjecanje samostalnosti mladih ljudi zahvaljujući entuzijastima koji su im napravili adekvatno mjesto za radni angažman. Život im se promijenio na bolje.

Katarina Korponaić

29. sjednica Skupštine grada Subotice

Prošlog četvrtka, 23. travnja, održana je 29. sjednica Skupštine grada na kojoj su usvojene 23 točke dnevnog reda. Donesene su odluke u svezi s više planova detaljne regulacije, između ostalog, Odluka o izradi izmjene Plana detaljne regulacije za kompleks Regionalnog deponija na Bikovu, Odluka o izradi izmjene Plana detaljne regulacije za sanaciju i rekultivaciju gradskog deponija i izgradnju postrojenja za upravljanje otpadom u Subotici na lokaciji MZ Aleksandrovo, Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o izradi planova generalne regulacije na građevinskom području utvrđenom Generalnim planom Subotica – Palić do 2020. godine i Odluka o donošenju Plana generalne regulacije za naselje Hajdukovo. Skupština je usvojila Odluke o donošenju Akcijskog plana razvoja organske proizvodnje na teritoriju grada Subotice, Odluku o auto-taksi prijevozu, Odluku o javnom gradskom i prigradskom prijevozu putnika na teritoriju grada Subotice, Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o davanju u zakup poslovnih prostora grada Subotice i Rješenje o izmjenama i dopunama Rješenja o visini zakupnine za poslovne prostore na kojima je nositelj prava korištenja ili prava javne svojine grad Subotica. Usvojena je i Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o ustanovljavanju zvanja Počasni građanin, priznanja *Pro urbe* i priznanja *Dr. Ferenc Bodrogyari*, koja predviđa da se umjesto dvije proglašava jedna osoba za Počasnog građanina, a tri dobiju priznanje *Pro urbe*. Doneseno je i Rješenje o imenovanju sastava Komisije za dodjelu zvanja i priznanja.

Za ravnatelja Zavičajne galerije dr. Vinko Perčić imenovan je **Spartak Dulić** koji je i do sada bio na toj funkciji. Skupština je donijela i odluku o uspostavljanju suradnje između Subotice i bjeloruskog grada Bresta.

Porezna rješenja za 2015. godinu

Rješenja o utvrđivanju poreza na imovinu za razdoblje od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2015. godine i rješenja o utvrđivanju naknade za zaštitu i unapređenje životnog okoliša, za isto razdoblje tekuće godine, za obveznike koji su evidentirani u Tajništvu lokalne poreske administracije predana su na Poštu Subotica i svim obveznicima bit će dostavljena putem obične pošte.

I uplatnice za porez na imovinu će, također, biti poslane, a u iskazanom iznosu bit će sadržana: dugovanja iz prethodnog razdoblja (ukoliko ih ima), razlika između uplaćenog poreza po akontaciji i poreza obračunatog po rješenju za 2015. godinu za prvi kvartal (ukoliko je ima) i drugi kvartal po rješenju za 2015. godinu, koji dopijeva na naplatu 15. svibnja 2015. godine.

Sajam zapošljavanja

U Atrijumu hotela *Galleria* u petak, 24. travnja, održan je 20. Sajam zapošljavanja na kojem je 36 poslodavaca ponudilo oko 400 radnih mjesta, a najviše šansi imale su osobe sa završenim srednjim obrazovanjem, kao i oni s diplomom fakulteta. Neka od ponuđenih radna mjesta bila su: sobarica, konobar, radnik u proizvodnji, diplomirani elektroinženjer...

Mladi na evidenciji nezaposlenih čine četvrtinu nezaposlenih u SBO i upravo je ovakav sajam prilika da dođu do posla. Putem sub-

vencija u planu je zapošljavanje još 300 osoba do kraja godine, kao i organiziranje mini sajмова zapošljavanja. Ove godine je iz proračuna grada izdvojeno 17 milijuna dinara za zapošljavanje, dok je iz republičkog proračuna izdvojeno oko 3 milijarde dinara, i dodatnih 500 milijuna dinara za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Program prvosvibanjskih događanja na Paliću

PETAK, 1. svibnja

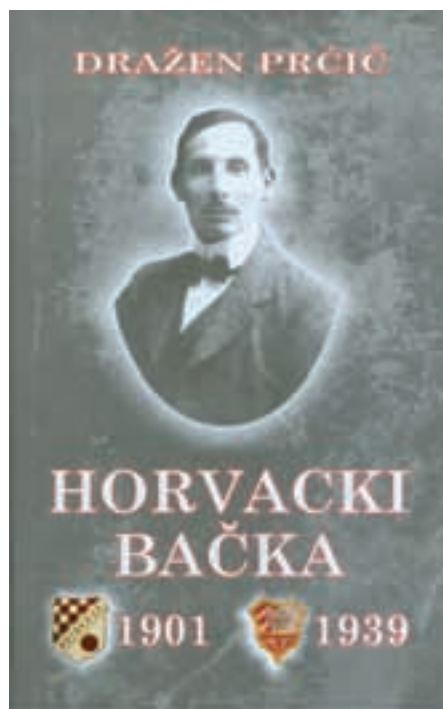
od 8 do 24 h – Program Luna parka
od 8 do 11 h – 40. Trimbi, vožnja biciklom, rolerima ili pješačenje, Subotica – Palić, polazak ispred zgrade Jadrana
od 8 do 20 h – Prodaja suvenira, slatkiša, prodaja proizvoda starih zanata i druga trgovačka ponuda
od 8 do 20 h – Ugostiteljska ponuda
od 8 do 20 h – Izložba likovno-umjetničke grupe Q: EAR centar, Zoo vrt
od 8 do 20 h – Face painting, Ispred amfiteatra, Zoo vrt
od 8 do 20 h – Dekupaž radionica, između dječjeg igrališta i bazena za foke, Zoo vrt
od 11 do 17 h – Dječja eko radionica, Velika terasa
od 11 do 17 h – Virtualno fotografiranje s Vodotornjem, Velika terasa
od 12 h – Specijalna ponuda čarde Kapetanski rit - Filirana riblja čorba kuhana u velikom kazanu s ribom iz vlastitog ribnjaka
od 12 h – Međunarodna Prvomajska regata, Jedriličarski klub *Palić*

SUBOTA, 2. svibnja

od 8 do 24 h – Program Luna parka
od 8 do 20 h – Prodaja suvenira, slatkiša, prodaja proizvoda starih zanata i druga trgovačka ponuda
od 8 do 20 h – Ugostiteljska ponuda
od 8 do 20 h – Izložba likovno-umjetničke grupe Q: EAR centar, Zoo vrt
od 8 do 20 h – Face painting, Ispred amfiteatra, Zoo vrt
od 8 do 20 h – Dekupaž radionica, između dječjeg igrališta i bazena za foke, Zoo vrt
od 8 do 20 h – Prezentacija FK Subotica, preko puta ispusta za vidre i binturonga, Zoo vrt
od 10 – Međunarodna Prvomajska regata, Jedriličarski klub *Palić*,
od 10 do 20 h – Tradicionalni turnir dublova – TK *Palić* 1878

BEOGRADSKA POLITIKA O NOVOJ KNJIZI DRAŽENA PRČIĆA HORVACKI BAČKA 1901 – 1939

O nogometu i obitelji

kako se tada govorilo, glavni arhivar grada Subotice, odnosno rukovoditelj povijesnog arhiva. »U mojoj obitelji ljubav prema nogometnom klubu *Bačka* prenosi se s koljena na koljeno, svi smo bili igrači pa i ja kao dječak i mladić. O vremenu osnivanja kluba, o životu u nekadašnjoj Subotici kada je ona s početka stoljeća imala više stanovnika nego Beograd, i 1300 uličnih svjetiljki, ili 91 kilometar ulica, slušao sam u krugu obitelji od mojih tetaka i bake. Zbog toga sam ideju o ovoj knjizi dugo nosio u sebi«, priča nam Prčić.

kroz preciznu mrežu povijesne građe. Zbog toga je pročitao sve novine i časopise iz tog vremena na mađarskom, srpskom i hrvatskom jeziku. »Srećom subotička Gradska knjižnica ima odlično sačuvanu periodiku«, kaže Prčić. Od pomoći je bila arhiva subotičkog kluba pa je tako Dražen Prčić ispravio i jednu povijesnu nepravdu. »Dugo se spominjalo da je **Sabanov** dao gol na utakmici *Bačke* s *Hajdukom* 1939. godine, ali gol je dao **Šarčević**. Bila je to najveća utakmica u Subotici između dva rata i nazočilo je 3.500 gledatelja«, kaže nam Prčić. U to vrijeme Subotica je imala čak dva prvoligaša, *Bačku* i kasnije formirani *Žak*

Somborske kapije izjednačavala se s ljubavlju prema Subotici. Dražen Prčić objašnjava da ga je ovoj priči privukla i ogromna privrženost i ljubav Subotičana prema svom klubu. »Bilo je važno pripadati *Bačkoj*. Ljudi se nisu određivali prema nacionalnoj ili vjerskoj pripadnosti već je važno bilo biti dio ovog kluba. Svatko tko je nešto značio u Subotici na početku 20. stoljeća na neki način je bio povezan s njim. Možda je i zbog toga on u tom periodu tako napredovao i razvijao se, isto kao i grad. Ne treba zaboraviti da je ovdje poleteo prvi avion s **Ivanom Sarićem**, da se aktivno igrao tenis, a 1936. godine Subotica je bila ubilježena

U beogradskom dnevnom listu *Politika* prošloga je tjedna (23. travnja) objavljen tekst o najnovijoj knjizi našega kolege, urednika rubrika zabava i sporta **Dražena Prčića** koja nosi naziv *Horvacki Bačka 1901 – 1939*. Tekst kojega potpisuje novinarka **Aleksandra Isakov** donosimo u cijelosti:

»Pisati o svojoj obitelji, sportskom klubu u kojem su od osnivanja aktivno sudjelovali svi tvoji preci, i pisati o gradu koji voliš moguće je tek kada se stekne određena spisateljska i životna zrelost. Zbog toga sam toliko čekao s ovom knjigom«, priča za *Politiku* Dražen Prčić, novinar i autor više knjiga. Njegova posljednja *Horvacki Bačka* obuhvaća period od 1901. do 1939. godine i to je roman u kojem je povijesna građa isprepletena s obiteljskom kronologijom. Knjigu je Prčić posvetio svome pradjedi **Martinu Horvackom** koji je bio jedan od osnivača nogometnog kluba *Bačka*, igrač a potom i član uprave. Bio je i jedan od osnivača Fudbalskog saveza Kraljevine 1919. godine i za to mu je dodijeljena Zlatna plaketa Fudbalskog saveza Jugoslavije koju je primila njegova kćer **Liza**. Pradjed je bio i dugogodišnji,

Суботички роман о фудбалу и породици

Новинар Дражен Прчић аутор је књиге о оснивању ФК Бацка у ком су и његови преци имали запажену улогу

Суботичка – Писати о својој породици, спортском клубу у ком су од оснивања активно учествовали сви твоји преци, и о граду који voliš могуће је тек када се стекне писатељска и животна зрелост. Због тога сам толико чекао с овом књигом, прича за *„Политику“* Дражен Прчић, новинар и аутор више књига. Његова последња *„Хорватски Бацка“* обухвата период од 1901. до 1939. године и то је роман у ком је историјска грађа измештана са породичном хронологијом.

Прчић је књигу посветио своме прadjеди Мартину Хорватском који је био један од оснивача ФК Бацка, играч а потом и члан управе. Био је и један од оснивача Фудбалског савеза Краљевине 1919. године и за то му је додijелена Златна плакета Фудбалског савеза Југославије коју је примila његова ћерка Лиза. Прadjед је био и дугогодишњи,

У својој породици арђа према ФК Бацка преноси се с колена на колело, сви смо били играчи, па и ја као дечак и младић. О времену оснивања клуба, о животу у некадашњој Суботици, када је она с почетка века имала више становника него Београд, и 1300 улaчних свaтилjки, или 91 километар улaца, слушао сам у кругу порoдичне

Управа ФК Бацка 1931. године

од мојих тетакa и бaкe. Због тога сви књигу о овој књизи дуго носим у себи – прича нам Прчић.

Породична сећања и личне приче су тек једна страна медаље, и Прчић каже да је као новинар суботичког издавала *„Хрватска ријеч“* и сарајник *„Националне географије“* желео да ове успомене „пропусти“ кроз прецизну мрежу историјске грађе. Због тога је прочитао све новине и часописе из тог времена на мађарском, српском и хрватском језику.

– Срећом, суботичка Градска библиотекa има сачувaну периодику – каже нам сaговорник. Од помоћи је била архивa суботичког клуба, па

је тако Прчић исправио и једну историјску нетачност.

– Дуго се помињало да је Sabanov дао гол на утакмици „Бацка“ са „Хајдуком“ 1939. године, али гол је дао Шарчевић. Била је то највећа утакмица у Суботици између два рата. Приступило је 3.500 глeдaтeлjа – каже Прчић. У то време Суботичка је имала чак два прvolигаша – Бацку и Жак из којег ће након Другог светског рата израсти данашњи Спартак.

Бацка је најстарији клуб у читавој бившој Југославији, а припадност том клубу и теренима код Сомборске кapije изједначавала се с љубављу према Суботици.

– Било је важно припадати Бацци, људи се нису одређивали према националној или вjерској припадности, већ као део овог клуба. Свако ко је нешто значео у Суботици на почетку 20. века, на неки начин је био повезан с њом. Можда је и због тога клуб у том периоду напредовао и развијао се исто као и град. Не треба заборавити да је у Суботици полетео први авион с Иваном Саричем, да се активно играо тенис, а 1936. године град био убележен на олимпијској мапи света, када је била играна прва олуза – рекао нам је Дражен Прчић.

Александра Исакoв

Обiteljska сјећања и особне приче су тек једна страна медаље, и Prčić каже да је као новинар суботичког тједника *Hrvatska riječ* и сарадник *Nacionalne geografije* želio ove uspomene propustiti

iz koga će nakon Drugog svjetskog rata izrasti današnji *Spartak*. *Bačka* nije bila tek jedan fudbalski klub, ona je najstariji klub u čitavoj bivšoj Jugoslaviji, a pripadnost Bački i terenima kod

na Olimpijskoj mapi svijeta, tada jedan jedini put, kada je baklja Igara prošla kroz grad«, kaže Prčić.

H. R.

KONCERT FOLKLORNOG ODJELA HKPD MATIJA GUBEC IZ TAVANKUTA

Više od stotinu izvođača

Najmlađi u igri

Kaštelanski ples

Bunjevački ples

Članovi folklornog odjela HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta, u nedjelju, 26. travnja, su održali svoj godišnji koncert u sportskoj dvorani OŠ *Matija Gubec*.

U četiri uzrasne skupine, članovi društva, odnosno više od stotinu izvođača, otplesali su za ovu prigodu pripremljenih jedanaest koreografija. Osim bunjevačkih plesova koje su izvodile sve skupine, publika je imala prigodu vidjeti i plesove bačke Šokadije, Slavonije, Banata, vlaške plesove, kaštelanske te romski parovni ples i šotu. Osim aktivnih plesača na koncertu jednom su se koreografijom bunjevačkih plesova predstavili i nekadašnji plesači ovoga društva, pruživši podršku tako sadašnjim članovima, dok je gajdaško kolo u okviru koreografije *Kolo na Dove*, na gajdama svirao **Augustin Žigmanov**. Koncert su uveličali i dugogodišnji prijatelji gosti iz KUD-a *Ivan Goran Kovačić* iz Velike (R. Hrvatska), koji su otplesali dva spleta izvornih pjesama i plesova požeškoga kraja.

Za ovu prigodu fundus narodnih nošnji HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta obogaćen je novošivanom nošnjom za kaštelansku narodnu četvorku koju su izradile **Ivana Vojnić Mijatov** i **Ana Žigmanov Vuković**.

I. D.

Romski parovni ples

PREDSTAVLJEN NOVI BROJ GUPČEVE LIPE I TURISTIČKI LETAK SNOVI OD SLAME

Na čvrstim temeljima

Novi broj kronike HKPD *Matija Gubec* Gupčeva lipa za proteklu 2014. godinu predstavljen je u neljelju, 26. travnja, na Etnosalašu Balažević u Donjem Tavankutu. Kroniku su predstavili **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, **Ladislav Suknović**, predsjednik HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta te urednik ovoga broja Gupčeve lipa **Dubravko Bilinović**. O koncepciji ovog izdanja govorio je urednik koji je pojasnio da *Lipa* ističe najznačajnije događaje i manifestacije vezane za rad udruge. Prema riječima urednika cilj *Lipe* je doskočiti zaboravu te pravodobno bilježiti ono što se smatra vrijednim.

O značaju *Gupčeve lipa* koja je jedna od periodičnih publikacija u hrvatskoj zajednici u Vojvodini Tomislav Žigmanov se osvrnuo na njenu koncepciju koja se razlikuje od drugih periodičnih publikacija. Kroniku *Gupčeva lipa* Žigmanov vidi i kao važan izvor informacija za sve one koji se budu zanimali za rad i povijest ovog društva i smatra ju logičkim nastavkom rada na bilježenju onoga što se u ovoj udruzi događa, a što je započeo **Naco Zelić** napisavši monografiju HKPD *Matija Gubec Protiv zaborava* još 1996. godine. *Gupčeve lipa* tako na čvrstim temeljima nastavljaju započeto, a dobro procijenjenom mjerom vizualnog i informativnog sadržaja, prema procjeni Žigmanova, *Lipom* se može djelovati na kulturnom i prosvjetnom planu, ali i onom turističkom kojem teži ova udruga.

Ovom prigodom Ladislav Suknović je predstavio i novi turističko-promidžbeni letak koji nosi naziv *Snovi od slame*. Letak sadržava najznačajnije akcente na koje se stavlja naglasak, a u okviru turističke ponude ove udruge i Tavankuta, a to su slamarstvo, jabuka te domaća kuhinja. Suknović se ovom prigodom zahvalio svim entuzijastima koji rade na postavljanju temelja turizma u Tavankutu te podršci Turističke organizacije Subotice.

I. D.

TJEDAN U BAČKOJ

Liberlend, što je to?

Nije se još stišala ni medijska prašina poslije najava da bi pitanje sporne granice između Srbije i Hrvatske moglo biti riješeno putem suda, jer se dvije države godinama ne mogu dogovoriti oko toga gdje će biti granica, a sporan teritorij je ponovno u žiži medijske pažnje. Ali, krenimo redom. Spor oko razgraničenja nastao je jer se hrvatska strana zalaže za granicu katastarskih općina, dok je srbijanska strana zagovornik granice na Dunavu. Ukoliko se ispoštuje da granica bude tamo gdje se graniče katastarske općine onda se na lijevoj srbijanskoj obali Dunava nalazi oko 10.000 hektara koje će pripasti Hrvatskoj, a na desnoj hrvatskoj strani oko 3.000 hektara koje bi pripadali Srbiji. Ukoliko se kao granica uzme sredina rijeke praktički bi se samo ozvaničilo postojeće stanje, jer je trenutačno privremena granica rijeka Dunav. Sve ovo piše kao uvod u priču o Liberlendu, priču koji su osim domaćih zabilježili i svetski mediji. Za one koji nisu pratili tu ujdurmu da kažemo da je izvjesni Čeh **Vit Jedlička** na »ničijem« teritoriju između Srbije i Hrvatske proglasio Slobodnu republiku Liberlend. A taj »ničiji« teritorij je na desnoj hrvatskoj obali Dunava, kod sela Zmajevac. I zaista, u sjetlu graničnog spora dvije države ovo područje moglo bi se gledati i tako. Jer, Jedličkin Liberlend je na dijelu dunavske obale s hrvatske strane koja danas katastarski pripada Somboru. No, kako Srbija ne prihvaća katastarske granice to u prijevodu znači da ni ne polaže pravo na to područje. S druge strane, Hrvatska je zagovornik katastarskog razgraničenja pa po tome ni ona ne potražuje taj teritorij. Kako je za ovaj komplicirani granični galimatijas čuo spomenuti Čeh ne znam, kao ni to kako je došao na ideju da baš taj teritorij bude slobodna zemlja. No, bilo kako bilo, da se vidjeti iz objavljenih fotografija da je on nogom i kročio na to područje i postavio zastavu Liberlenda, kao obilježje nove države.

Kako čitamo pohrlili su mnogi da zatraže državljanstvo Libelenda, a njihov broj mjeri se stotinama tisuća. Pohrlile su i novinarske ekipe u Sombor, Monoštor i Zmajevac. Ali, oni koji žive tamo ne haju mnogo za Jedličku i njegovu ideju. Sve to gledaju podozrivo, kao neku šalu, kao i što gledaju novinarske ekipe koje su muvaju tuda. Nepovjerljivi i nevoljni za priču. I dok je Liberlend samo jedna medijska atrakcija koja će trajati dok se ne desi nešto drugo i zanimljivije pitanje sporne granice dvije države morat će se konačno riješiti. Putem suda ili bez njega.

Z. Vasiljević

FARMA KRAVA SANJE MAGIĆ IZ LJUBE

Može se lijepo živjeti

*Sanja i Dejan, uglavnom sve poslove sami rade osim u sezoni
kada se vrši baliranje djeteline i slame, tada im pomažu prijatelji*

Glas o dobroj i vrijednoj djevojci odveo nas je u lijepo Fruškogorsko selo Ljuba u šidskoj općini. U tom malom mjestu na obroncima Fruške gore živi vrlo mali broj mladih – selo je uglavnom naseljeno staračkim stanovništvom. Mladi su otišli iz sela u grad, a nekolicina ih radi u obližnjim mjestima Iloku, Šidu i Erdeviku. Međutim, jedna od rijetkih koja je ostala u svom selu jeste **Sanja Magić** 24. godišnja djevojka, koja se ipak odlučila raditi u poljoprivredi i stočarstvu. Ona nema puno slobodnog vremena jer cijeli svoj dan posvećuje poslu – hranjenju krava, bikova i ostalih životinja, a nije joj problem sjesti na traktor kada je to potrebno i skupa sa svojim bratom, obaviti poslove na njivi.

Sanju i njezinog brata **Dejana** zadesila je obiteljska tragedija prije četiri godine – za kratko su vrijeme izgubili oba roditelja te su bili prinuđeni nastaviti posao koji je započeo njihov djed, a potom i otac. U naslijeđe im je ostavljeno 15 jutara zemlje, dva traktora, sva poljoprivredna mehanizacija i radila, ostala im je stoka i krave. Sanja se vratila u svoje selo iz Novog Sada gdje je željela nastaviti školovanje. Život joj se u mnogočemu promijenio: »Završila sam srednju školu za ugostiteljskog tehničara. Imala sam želju nastaviti dalje, ali životne okolnosti bile su takve da sam morala odustati i vratiti se u Ljubu. Jednostavno, bila sam prinuđena nastaviti posao i očuvati sve ono što su moji baka, djed i roditelji, godinama stjecali.

Četiri godine, skupa sa svojim bratom, uspješno sam vodila proizvodnju mlijeka. Kada smo ostali bez roditelja, ostale su nam četiri krave. Morala sam rano ustajati, musti ih. Vremenom se proizvodnja proširila, imali smo deset krava, pokrenula sam otkup. Dobro je sve išlo dok količine mlijeka nisu pale i tada sam prešla u male proizvođače«, priča Sanja.

BRAT I BAKA OD VELIKE KORISTI

Sanja i njen brat Dejan žive skupa sa svojom 83. godišnjom bakom **Ljubicom**, koja im je velika podrška u svemu. I dok su djeca na njivi ili obavljaju poslove u staju, baka im kuha ali i radi ostale poslove u vrtu: sadi gra-

šak, grah, krumpir, luk... Zdravlje je još uvijek dobro služi, a na svoje unuke je posebice ponosna: »Preuzela sam brigu o djeci poslije tragedije koja nas je zadesila. Sretna sam kada mogu pomoći i jako sam ponosna na njih. Cijelo selo ih hvali kako su vrijedni. Kada nas je nesreća zadesila, svi su mislili kako ćemo sve prodati što smo godinama stekli. Ali na svu sreću imam njih dvoje, koji su proizvodnju održali, pa čak i proširili«, kaže s ponosom baka Ljubica. Velika pomoć Sanji je mlađi brat Dejan koji je još kao mali, uz oca, naučio poslove na njivi – sijati, orati, špartati: »Završio sam samo osam razreda osnovne škole. Htio sam ići za mehaničara naučiti popravljati traktore. Međutim, odlučio sam ostati kod kuće i pomoći sestri

»Samouka sam i sve sam sama o stočarstvu naučila. Na zemljištu mijenjamo kulture. Sijemo djetelinu, žito, soju, kukuruz. Malo zaradimo i od prodaje jaja, mlijeko nosimo na otkup, sir prodajem mojim prijateljima, a bikove klaničarima. Može se lijepo živjeti, a mislim da je u radu spas i rada se ne treba nitko bojati, a najveće je zadovoljstvo kad su rezultati rada vidljivi«, ističe Sanja Magić.

Sanja često odlazi na njive

Velika pomoć – brat Dejan u štali

i siguran sam da ću ostati u Ljubi i nastaviti obiteljski posao, jer ako hoćeš zaraditi, moraš mnogo raditi», kaže Dejan.

ZADOVOLJNI S POMOĆI DRŽAVE

Sanja i Dejan, uglavnom sve poslove sami rade osim u sezoni kada se vrši baliranje djeteline i slame, tada im pomažu prijatelji. Na pitanje je li zadovoljna subvencijama koje dobiva od države Sanja odgovara: »Zadovoljna sam s pomoći koju dobivamo – po 10.000 dinara po biku i po 20.000 po kravi. Mislim da je to sasvim u redu. Jedino što trebaju redovito isplaćivati, jer taj novac nama stočarima puno znači. Što se tiče subvencija, njih dobivam temeljem poljoprivrednog gazdinstva i zadovoljna sam«, kaže nam ova vrijedna djevojka. O planovima, mogućem proširenju proizvodnje kaže: »Situacija s otkupom mlijeka trenutno je takva kakva jeste, jer nas ima dosta koji imamo mlijeko. Međutim, ja već imam drugi plan. Sada sam prodala klančarima bikove i u toj štali planiram držati krmače koje bih uranila kako bih imala prasiće koje bi kasnije prodavala. To mi je još jedan plan i mislim da danas od rada u stočarstvu i poljoprivredi može se živjeti samo je potrebno mnogo odricanja«, ističe na kraju razgovora ova ambiciozna cura.

Nažalost za sebe ima malo vremena. Rijetko izlazi jer kako kaže, zbog obimnog posla izgubilo se društvo, no prilagodila se takvom životu, mada ne poriče da ima želju i za provodom samo kada bude imala više slobodnog vremena. A do tada, Sanja je spojila lijepo i korisno. Prvobitno iz razloga što neizmjereno voli životinje što se

Baka Ljubica pomaže u kući i vrtu

dalo vidjeti i prilikom njenog ulaska u štalu. Svaka od Sanjinih ljubimica krava ima svoje ime. Svaki dan, ova hrabra cura, osim hranjenja, svojim životinjama poklanja posebnu ljubav i pažnju, stalno je prati pas ljubimac: »Lijepo je raditi ono što voliš i mislim da je u radu spas. Imala sam sreću da se moj rad isplatio i nadam se da će tako i ostati«, ističe ova mlada Ljubljanka.

Suzana Darabašić

TJEDAN U SRIJEMU

Reakcije na financiranje medija

Mnogobrojne reakcije na rezultate javnog poziva za sufinanciranje projekata iz proračuna općine Šid radi ostvarivanja javnog interesa u oblasti javnog informiranja u 2015. godini, zabilježene su proteklog tjedna u najzapadnijoj srijemskoj općini. Poslije reakcije Nezavisnog društva novinara Vojvodine i Asocijacije elektroničkih medija, po pitanju natječaja u oblasti javnog informiranja u općini Šid, krajem prošloga tjedna oglasili su se i predstavnici političkih stranaka. Najveće reakcije odnosile su se na rješenje predsjednika općine Šid **Nikole Vasića**, kojim se dodjeljuju financijska sredstva za izdavača elektronskog medija KOPERNIKUS CABLE NETWORK d.o.o. iz Niša, za realizaciju projekta *Prozor u svijet – zajedno u svjetliju budućnost* u iznosu 1.998.000 dinara. Zamjerke na ovo rješenje odnose se najviše na to, što se novac iz općinskog proračuna usmjerava 400 kilometara dalje u Niš, a mnogi se pitaju kakvo će plasiranje informacija biti kada navedeni kablovski kanal nema pokrivenost u cijeloj općini. Priopćenje za javnost povodom ovako donesenog rješenja iznijele su i pojedine političke stranke. Između ostalih i Liga socijaldemokrata Vojvodine u kojem se navodi: »Općinski odbor LSV Šid postavlja pitanje, koji je interes općine da u vremenu kada tri javna poduzeća nisu mjesecima isplatila plaće radnicima financira rad televizije 400 kilometara udaljene od Šida, koju većina stanovnika nije u mogućnosti pratiti.« Slično viđenje iznijeli su i predstavnici oporbe u lokalnom parlamentu SDS-a u kojemu se tvrdi da se na ovaj način uskraćuje pravo na informiranje pogotovo stanovnicima seoskih sredina. Na spomenuti natječaj pristiglo je devet prijava. Nakon razmatranja stručna komisija je predložila raspodjelu sredstava iz općinskog proračuna općine Šid za 2015. godinu, tako da se za 4 izdavača medija predlaže sufinanciranje podnesenih projekata, dok se za njih 5 sufinanciranje ne predlaže.

Ono o čemu sam ja razmišljala čitajući rezultate ovih natječaja i reakcije donesene nakon toga jeste bi li veću pozornost javnosti izazvala vijest, na primjer, da se u šidskoj općini konačno dogodilo nešto lijepo i korisno za građane? Očito ne. Jer ovdje su ljudi navikli slušati politička prepucavanja, a vjerujem da se i iza ovih događaja krije nešto slično.

S. Darabašić

Markovdan u Lemešu

Svečanom svetom misom u subotu, 25. travnja, u crkvi Rođenja blažene Djevice Marije Lemešani su slavili spomendan svetoga Marka. Misu su svojim prisustvom uzveličali članovi HBKUD-a *Lemeš* i gostujuće lokalne udruge kulture, koji su u košarama donijeli mlado žito pred oltar. Poslije misnog slavlja formirana je procesija predvođena raspelom i barjacima koja je krenula put križa na ulasku u Lemeš iz pravca Subotice, koji je podigla **Anna Horváth** 1940., gdje je vlč. **Antal Egedi** posve-

tio žitna polja i preporučio ih još jednom u zaštitu svetoga Marka. Obitelj **Vidaković, Ivan** i **Veronka**, pobrinuli su se organizacijski da prostor oko križa bude dostojan svečanosti, dok su domaćini blagoslova **Pál** i **Mária Mátyus** s obitelji počastili okupljene.

Stariji mještani se sjećaju kako je nekada u procesiji nošen i kip svetoga Marka kojega su nosile gosponoše, nebo s Presvetim, te živo janje. Sjećaju se bogatih procesija s ministrantima i crkvenim veledostojnicima,

pjevanja litanija Svih svetih putem i velikog broja okupljenih vjernika.

Inače, HBKUD *Lemeš* je prigodom Markovdana organizirao cjelovečernji kulturno-umjetnički program u Domu kulture. Kao domaćini izveli su četiri koreografije **Tamare Brkić**, a program je otvorio najmlađi ansambl izvođači dječje igre. U nastavku večeri izvođački sastav izveo je koreografije na temu Banata i Šumadije, a pečat cijeloj večeri dali su bunjevački plesovi. Tematski program je vodio

Željko Zelić prigodnim tekstovima na temu svetoga Marka i recitalima vezanim za proljeće i obradu polja među kojima su se našle i pjesme vlč. **Marka Vukova**. Gostujući KUD *Neven* iz Aleksa Šantića izveo je dvije koreografije, a lokalni KUD *Vidovdansko kolo* gostujući izveo je plesove iz Vojvodine, Gnjilana i Bosilegradskog krajišta.

Tijekom večeri publici se obratio predsjedavajući društva **Marko Vilić**.

Ž. Z.

POČETAK DUŽIJANCE 2015.

Blagoslov žita

Na blagdan Sv. Marka evanđeliste, započela je ovogodišnja Dužijanca. Prva manifestacija u nizu počinje blagoslovom mladog žita, odnosno molitvom i pouzdanjem u Božju providnost. Misno slavlje u župnoj crkvi sv. Marka u Žedniku predvodio je mons. dr. **Andrija Anišić**, predsjednik UBH *Dužijanca* uz koncelebraciju preč. **Željka Šipeka**, preč. **Julija Bašića** i preč. **Attila Zsellera**, te svećenike subotičke biskupije. Nakon svete mise, po već ustaljenom obredu, procesija je krenula prema njivi gdje se obavio obred blagoslova žita. Njiva se nalazi na putu prema Žedniku, a tijekom procesije, od crkve do njive pjevale su se litani-

je svih svetih. Sam čin blagoslova obavio je tamošnji župnik preč. **Željko Šipek**. Kako tradicija nalaže, vjernici su ubrali po nekoliko strućaka mladog žita, koji se čuva *zadiveno za svetnjaču*, sve dok ga ne zamijeni blagoslovljeni klas s Dužijance. Domaćini njive na kojoj je obavljen blagoslov su **Stipan i Blaženka Šarčević**, a ujedno oni će biti i domaćini Natjecanja risara koje će biti održano na istoj njivi po ustaljenom programu 11. srpnja. U subotu vjernici su zazvali Božju pomoć na naše usjeve, a na rodu će zahvaliti na središnjoj proslavi (9. kolovoza) Dužijance koja je kao manifestacija zahvala Bogu i pohvala čovjeku.

H. R.

1. svibnja 2015.

Ispraznost reprezentacijskih praksi

Suvremeno društvo je već odavno postalo društvo promocije, u centru pažnje su promotivne strategije vlada, poslovnog svijeta, političkih stranaka, popularnih pokreta, protestnih grupa. Mediji sredstvima »nesvjesne indoktrinacije« postuliraju određenu sliku svijeta, tzv. vrijednosne sustave, te ideološke poruke onih koji medijsku industriju drže u svojim rukama. Ništa novo, mediji i dalje utječu na potrošače na osnovu »potkožnog dejstva«, reciklirajući stereotipe, jer simultano, usporedno postoje komercijalne, političke, prirodno-znanstvene, vojne i mnoge druge slike svijeta. Pri svemu, u ovoj situaciji, potrošači takvih stereotipa zaboravljaju da mora postojati etički centar, etički autoritet na kojemu se zasnivaju kulture. Kao i nekada, tako i danas, u ova duhom oskudna vremena, umjetnost ukazuje na sveukupnost određene epohe, koja u slučaju postmoderne pluta oko vrijednosnog vakuuma, umjetnička djela ukazuju na taj vakuum, mnoga djela zrcale upravo taj vakuum, tu strahotu ispraznosti jedne epohe.

Među brojnim, nekada su o takvom stanju svjedočila i djela **Hermann Brocha**, njegovi brojni eseji, kao i trilogija *Mjesečari*, a danas, primjerice, o takvom stanju svjedoče i novije knjige poezije **Vojislava Sekelja** *U izmučenim riječima* ili *Životopis jedne sjene*.

Moje pitanje sada glasi ovako: jesu li postojeće opće prilike glede umjetnosti problematične u kontekstu odnosa vizualnog i stvarnosti, kada reprezentacijske prakse generiraju naše predodžbe o stvarnosti, i kako danas, u vezi s ideološko-društvenim konstruktima, izgleda odnos moći i umjetnosti? Govorio sam do sada u ovom tekstu o vizualnoj konstrukciji kulture, shvaćenoj u najširem smislu, ukazao sam na ključni termin spektakl-promocija i pokušao ukazati kako nije u pitanju samo skup slika, nego društveni odnos posredovan slikama.

Posve je jasno da nijedno značenje, pa tako ni značenje umjetničkog djela ne postoji izvan konteksta u kojemu se događa i unutar kojega postoji. Zbog toga su aktualne opće prilike glede umjetnosti vrlo nepovoljne, jer u logici tržišta i procesima masovnih medijskih konstrukcija kulture, umjetnost gubi svoju društvenu težinu. Uz ovu konstataciju, imajmo na umu i da je odavno **Baudrillard** napisao kako svaki sustav moći u sebi sadrži ukalkulirane i sve pokušaje svoje opstrukcije.

Iako se čini da umjetnost gubi svoj kritički potencijal u društvu spektakla, koje je normirano konzumerističkom logikom, umjetnici-podrivači će sigurno i dalje pronalaziti inventivno artikuliranu misao za postavljanje pitanja o gorućim problemima. A kako? Onim dobrim, esencijalnim, te etičkim i estetskim, a što se sve može ostvarivati u bezbrojnim vidovima kulture življenja.

Z. Sarić

ISTRAŽIVANJE U HRVATSKOJ

Knjige čita tek polovica građana

Najnoviji podaci o čitanosti u Hrvatskoj pokazuju da knjige čita tek oko polovice Hrvata, pri čemu najviše čitaju visoko obrazovani ljudi koji žive u gradovima, mladi i žene, pokazalo je najnovije istraživanje tržišta knjiga u RH predstavljeno prošloga tjedna u Zagrebu, objavila je *Hina*.

Istraživanje GfK-a pokazalo je da je u posljednjih godinu dana barem jednu knjigu pročitao 51 posto populacije, u usporedbi s 53 posto u prošloj. Više od prosjeka čita se u Zagrebu, Primorju i Dalmaciji (62 posto), a knjige koje čitamo najčešće posuđujemo i to ponajviše u knjižnicama (51 posto).

Kad je riječ o kupovini, najčešće kupuju u knjižari (56 posto), i to uglavnom po punoj cijeni (56 posto). Knjigu je u posljednja tri mjeseca kupilo oko 800 tisuća građana (22 posto) starijih od 15 godina, odnosno, svaki peti, a knjige i dalje najčešće kupujemo sebi ili svojoj djeci (72 posto).

Najviše čitaju osobe visokog obrazovanja (77 posto) i one koje žive u većim gradovima (70 posto), mladi do 25 godina starosti (61 posto) i žene (57 posto). Najčešće se čita beletristika (64 posto) pa stručna literatura (30 posto) te publicistika (28 posto) i priručnici (18 posto).

I dalje se ponajviše čita na hrvatskom jeziku (89 posto), no najviše je onih koji podjednako čitaju domaće autore i prijevode stranih (43 posto), dok je interes za prijevodom književnošću nepromijenjen od prošle godine (38 posto).

Ispitivanje je pokazalo da oni koji ne kupuju knjige u velikoj mjeri (51 posto) to ne čine jer ih knjige ne zanimaju niti im trebaju, dok je drugi glavni razlog nekupovanja knjige financijske prirode. Od onih koji ne kupuju polovica ih je rekla kako ih ništa ne bi potaknulo na kupovinu knjiga, a trećina smatra da bi knjige trebale biti jeftinije.

Posljednji dio istraživanja odnosi se na e-knjige, čija je čitanost nepromijenjena u odnosu na 2014., na 12 posto, pri čemu elektroničke uređaje potrebne za njihovo čitanje posjeduje 73 posto populacije starije od 15 godina, ili tri posto više u odnosu na 2014.

Istraživanje je provedeno u ožujku na uzorku od tisuću ispitanika starijih od 15 godina metodom osobnog intervjuiranja u kućanstvima, a na traženje zajednice nakladnika i knjižara i Knjižnog bloka te uz financijsku potporu Ministarstva kulture RH i Hrvatske gospodarske komore.

D. B. P.

1. svibnja 2015.

Ištvančićev film nagrađen u Houstonu

ZAGREB – Dugometražni igrani film *Most na kraju svijeta* u režiji **Branka Ištvančića** osvojio je nagradu *Zlatni Remi* na 48. festivalu *Worldfest Houston* (SAD) koji je održan sredinom travnja. Film je nastao u produkciji Artizana filma i koprodukciji HRT-a, Srbije, BiH i Francuske.

Također, Ištvančićev dokumentarni film o slamarkama *Od zrna do slike* ušao je u selekciju festivala *CayFilm* na Kajmanskim otocima a koji se održava u lipnju ove godine.

Bodrog, Nazor i Lemeš na zonskom natjecanju

STANIŠIĆ – U Stanišiću je u nedjelju, 26. travnja, održana Općinska smotra (Grad Sombor) izvornog stvaralaštva za odrasle. Plasman na zonsku smotru ostvarila je pjevačka skupina KUDH *Bodrog* iz Monoštora *Kraljice Bodroga*, pjevačka skupina HKUD-a *Vladimir Nazor* iz Sombora i folklorna skupina HBKUD *Lemeš* iz Lemeša.

Z. V.

Nagrade ZKV-a za 2014. godinu

NOVI SAD – Književnici **Slobodan Tišma** i **Srđan V. Tešin**, etnologinja **Bratislava Idvorean-Stefanović** i likovna umjetnica **Jelena Sredanović**, dobitnici su nagrada Zavoda za kulturu Vojvodine (ZKV) 2014. godinu, koje se dodjeljuju za stvaralačke rezultate u kulturi i umjetnosti i unapređivanju kulturnog života, uvažavajući sve posebnosti AP Vojvodine.

Tišma je dobio Medalju kulture za ukupno stvaralaštvo, Tešinu je dodijeljena Medalja kulture za multikulturalnost i interkulturalnost, a Bratislavi Idvorean-Stefanović Medalja kulture za očuvanje kulturnog naslijeđa, dok je Jelena Sredanović dobila nagradu Iskre kulture za suvremeno stvaralaštvo, koja se dodjeljuje mladom autoru do 35 godina.

Nagrade se sastoje od umjetničkog predmeta i novčanog iznosa, a svečano su uručene 29. travnja u holu Pokrajinske vlade.

Nagrada za mlade Sonćane

SONTA – Na kazališnom festivalu *Otvorena scena*, devetom za redom, održanom 26. travnja u Bačkoj Palanci, sudjelovali su i članovi Centra za kulturu i obrazovanje Sonta. Mladi Sonćani su vrlo

uspješno nastupili s predstavom *Kazališni bonton* autora **Stefana Klecina**. Ovu edukacijsku predstavu izvele su **Anđela Klecin** i **Anđela Šimunov**, koje su potpisale i režiju. Po procjeni festivalskog povjerenstva *Kazališni bonton* je predstava s najbolje plasiranom porukom, a Anđela Šimunov je nagrađena za glumačko ostvarenje.

I. A.

Spartak Dulić na izložbi WonderLab

NOVI SAD – Do 22. svibnja u Muzeju suvremene umjetnosti Vojvodine može se pogledati međunarodna izložba *WonderLab*. Izložba se bavi međusobnom povezanošću umjetničkih, edukativnih, znanstvenih, tehničkih i performativnih sadržaja.

Sudionici izložbe su: **Albena Baeva**, **Marko Batista**, diSTRUKTURA, **Spartak Dulić**, **Izvanredni Bob**, **Dragan Ilić**, **Mirko Lazović**, **Daria Medić**, **Špela Petrič**, **Robert Pravda**, *Projekat 0*, *Radiona.org*, **Marica Radojčić**, **Robertina Šebjanić**, **Maja Smrekar**, **Saša Spačal**, **Saša Tkačenko**, **Isidora Todorović**, **Zoran Todorović**, **Či-Tsung Wu**.

Dani Mire Gavrana u Beogradu

BEOGRAD – U Operi i teatru *Madlenianum* u Beogradu od 4. do 6. svibnja, bit će održani *Dani Mire Gavrana* u okviru kojih će se beogradskoj publici predstaviti *Gavran Teatar* iz Zagreba. U ponedjeljak 4. svibnja bit će igrana melodrama *Tajna Grete Garbo*, 5. svibnja tragikomedija *Lutka*, a 6. svibnja komedija *Sladoleđ*.

Miro Gavran je jedan od najzastupljenijih hrvatskih dramskih pisaca u svijetu u posljednjih 20 godina. Djela su mu prevedena na 35 jezika. Njegove knjige doživjele su više od 150 izdanja, a na osnovu drama je nastalo više od 250 predstava širom svijeta.

Susret slikara, šahista i nogometaša u Tavankutu

TAVANKUT – U Tavankutu će idući vikend, 9. i 10. svibnja, biti održani slikarska kolonija, šahovski turnir i nogometna utakmica. Organizatori ovoga programa su Udruga *Hašk-Zrinski* i Hrvatska likovna udruga *Croart* iz Subotice.

Likovna kolonija bit će održana na Etno salašu *Balažević*. Trajat će dva dana, a sudjelovat će slikari iz Vinkovaca i Subotice.

Nogometna utakmica će biti igrana u subotu 9. svibnja na stadionu u Tavankutu, s početkom u 16 sati. Turnir šahista održava se također u subotu u OŠ *Matija Gubec* od 16.30 sati, a sudjeluju klubovi iz Subotice, Vinkovaca, Đakova i Osijeka.

II. TAMBURA INSTRUMENTAL FESTIVAL U SUBOTICI

Susret u znaku popularizacije instrumenta

Međunarodno natjecanje solista i komornih sastava okupilo je predstavnike devet glazbenih škola i dvije glazbene udruge iz Srbije i Hrvatske

Subotica je prošlog petka, 24. travnja, još jednom potvrdila svoj ugled koji ima u svijetu tamburaške glazbe. Naime, tog je dana u subotičkoj Gradskoj knjižnici održano Međunarodno natjecanje solista i komornih sastava II. *Tambura instrumental festival* kojega su skupa organizirali Hrvatska glazbena udruga *Festival bunjevački pisama* iz Subotice i Glazbena škola u Požegi (Republika Hrvatska). Prvo izdanje festivala održano je prošle godine u Požegi, a ove godine domaćin

je bila subotička udruga *Festival bunjevački pisama*.

Na prošlotjednom natjecanju sudjelovali su učenici glazbenih škola te članovi glazbenih udruga iz Srbije (Muzička škola Subotica, Muzička škola *Petar Konjović* iz Sombora, ŠOMOV *Bela Bartok* iz Ade, ŠOMOV *Petar Konjović* iz Bečeja, Muzička škola *Jovan Bandur* iz Pančeva, HGU *Festival bunjevački pisama* iz Subotice i UG *Tamburaši* Novi Sad) i Hrvatske (Glazbena škola *Požega*, Glazbena škola *Alberta Štrige* iz Križevaca, OŠ *Matije*

Petra Katančića iz Valpova i Glazbena škola *Jan Vlašimsky* iz Virovitice).

RAZLIČITE KATEGORIJE

Natjecanja su održana u nekoliko dobnih kategorija i na dva instrumenta – prim-biser-nica i bas-prim brač, a od ove godine po prvi puta i u kategoriji komornih sastava. Uvedena je još jedna novina, a to je da su sudionici nastupali u dvije glazbene kategorije – klasičnoj i folklornoj.

Pred međunarodnim žirijem svoje umijeće predstavilo je stotinjak glazbenika uzrasta od 12 do 24 godine, od čega 40 solista. Oni su, kako je pokazao broj bodova kojega su dobili od žirija, pokazali visoku razinu muziciranja na svojim instrumentima.

Članica organizacijskog Odbora Festivala **Mira Temunović** smatra kako je tambura još jednom pokazala i dokazala da se na njoj »može svirati sve«. »Zadovoljni smo razinom sviranja kako solista tako i komornih orkestara. Komorni

GRAND PRIX

Svi pobjednici po kategorijama natjecali su se za Grand prix Festivala. U kategoriji solista Grand prix je osvojio **Dominik Milošević** iz Valpova, a u kategoriji komornih sastava to priznanje pripalo je Komornom sastavu Glazbene škole iz Požege.

sastavi su deficitarni te smo ih od ove godine uveli u natjecanje. Mislimo da je dobra stvar da se promovira i podupre i ovaj vid muziciranja», kaže Temunović.

OSNAŽIVANJE STRUKE

Nastavnik tambure u glazbenoj školi u Valpovu **Danijel Čehajić** navodi kako je festival u Subotici još jedna manifestacija koja na dobar način pridonosi popularizaciji tambure. »Tambura je instrument koji može parirati svim ostalim instrumentima koji se uče u glazbenim školama.

Veseli me ova suradnja između organizatora iz Subotice i Požege. Na ovaj način možemo i razmijeniti iskustva, povećavati količinu literature te osnažiti struku. S druge strane, mladima puno znači upoznati jedni druge, čuti nešto novo, kao i usporediti znanje», kaže Čehajić.

Profesor tambure u Muzičkoj školi Jovan Bandur iz Pančeva i član žirija Mihajlo Jović ističe važnost suradnje između kolega iz Srbije i Hrvatske. »Jako mi je drago što smo počeli surađivati s kolegama iz Hrvatske. Načini sviranja i prilaska glazbi ovdje i

tamo su vrlo bliski. Mi se nalazimo na jednom malom dijelu 'svijeta' gdje se svira na ovakav tradicionalan način i mislim da bismo to trebali sačuvati. To je prepoznatljiv zvuk. A i izvedba učenika koje sam imao prilike čuti je odlična«, navodi Jović.

DOBRI REZULTATI

Ravnatelj Glazbene škole Požega **Veljko Valentin Škorvaga** kaže kako je cilj ovog festivala proširiti granice djelovanja rada svih onih koji uče tambure na umjetničkoj razini. »Nastojimo dobiti što

širu bazu za što kvalitetnije umjetničko obrazovanje mladih glazbenika. Subotica je idealno mjesto da se u njoj festival održava jer tu ima puno dobrih tamburaša. Miru i Vojislavu Temunoviću iz HGU Festival bunjevački pisama znam već dugi niz godina i znao sam da će ta udruga biti dobar partner u organizaciji ovoga festivala. Na ovaj način spajamo dvije regije u kojima se tambura najviše svira – Slavoniju i Vojvodinu. Ovo je druga godina festivala i imamo dobre rezultate, ne moramo se stidjeti pred kolegama koje predaju neke druge instrumente«, kaže Škorvaga.

Plan organizatora je, kako ističe Škorvaga, u festival idućih godina uključiti i tamburaše iz drugih zemalja gdje se tambure sviraju. Treći Tambura instrumental festival bit će održan dogodne u Požegi, a 2017. domaćin će mu ponovno biti Subotica, odnosno ovdašnja HGU Festival bunjevački pisama koja je, prema mišljenju gostiju, odradila odličan posao glede organizacije subotičke premijere ovog međunarodnog natjecanja.

D. B. P.

Članovi žirija: Mira Temunović, Daniel Kopri, Dušica Ševo, Veljko Valentin Škorvaga, Mihajlo Jović i Sonja Berta

FUNKCIONIRANJE HRVATSKIH UDRUGA I EMISIJE ZVUCI BAČKE RAVNICE U OPĆINI BAČ

S manifestacije Šokci i baština u Baču

Konkurencija ili suradnja?

Nastupom na manifestaciji Šokci i baština 2014. dokazali smo da možemo raditi zajedno i da samo pomažući jedni druge možemo opstati, kaže koordinatorka hrvatskih udruga u Općini Bač Stanka Čoban

Živimo u društvu u kome je zavladała površnost, a ljudi sve više postaju hladna bića koje bavljenje kulturom, zbog egzistencijalnih problema, gotovo uopće ne zanima. Kako se takvo društveno stanje reflektira na rad hrvatskih kulturnih udruga u općini Bač?

Odgovor na ovo pitanje potražili smo od predsjednika postojećih udruga te urednika emisije na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* na radiju Bačka iz Bača.

SLUČAJ DUKATA

HKUPD *Dukat* Vajska – Bođani osnovano je 2002. godine i najstarija je hrvatska udruga u općini. »Osnutkom drugih mjesnih udruga u Baču mi smo odmah uspostavljali s njima usku suradnju. To nastavljamo i dalje sukladno našim mogućnostima,

jer je u međuvremenu došlo do pretumbacija u *Dukatu*. Pri tome mislim da su razni čimbenici učinili da se ova udruga razjedini, te su ljudi zbog takve situacije izgubili motivaciju za angažiranje u kulturi. S druge strane, mnogi su opterećeni ekonomskom krizom pa nemaju vremena redovito dolaziti na probe. Naša posljednja aktivnost bila je sudjelovanje na zajedničkoj manifestaciji *Al je lipo u svatove iti* održanoj u Sonti, a nadam se da neće biti i zadnja. Kao predsjednik udruge imao bih mnogo toga reći, ali mislim da još nije vrijeme da sve kažem, no čini mi se da je to jako blizu«, kaže predsjednik HKUPD *Dukat* **Pavle Pejčić**.

SUDBINA RADIJSKE EMISIJE

Pejčić je ujedno i urednik i voditelj emisije *Zvuci bačke ravnice* na Radio Bačkoj. »*Zvuci* se emitiraju već 12. godinu, ali,

nažalost, neki u našoj zajednici to još čak ni ne znaju, a da ne govorimo o rubrikama koje se redovito emitiraju. To je znak da se ona među našim ljudima rijetko sluša ali, kako je meni poznato, slušaju je pripadnici drugih nacionalnih zajednica kao i u inozemstvu, a to znam po SMS porukama koje dobivam pred svaku emisiju. Ova je emisija, kao što sam već više puta rekao, moje četvrto dijete – toliko sam je zavolio. Unatoč tome što se teško financira i što uvijek moram moliti da se odvoji dio sredstava, te da mi pomognu institucije koje trebaju brinuti o nama. Zaboravlja se da je to drugi radijski program na hrvatskom jeziku u Vojvodini, nakon programa Radio Subotica. Jednom sam rekao: *daleko od očiju, daleko od srca*, ali najbitnije je da se ona redovito emitira. Što će biti ako se Bačka privatizira, vidjet ćemo.«

O problemu privatizacije nedavno je govorio i v. d. ravnatelja Radio Bačke **Milenko Vranešević**: »Nije mi namjera nikog uvrijediti, ali ako netko tko ne zna što je vijest, reportaža, mikseta, predajnik..., a uz to je svjestan da Bačka nije B, gdje se i može profitirati, onda se s pravom postavlja pitanje motiva kupnje... Programska shema će najvjerojatnije biti sačuvana, ali ono što je bitnije je njezin sadržaj. Ako se u emisijama na jezicima nacionalnih manjina umjesto informacija bude puštala samo glazba, programska shema bit će ispoštovana a da ništa nije urađeno...«

ZORA I MOSTONGA

O stanju u HKPU *Zora*, razgovarali smo s njenim predsjednikom **Ivanom Šimunovićem**. »Mi smo na skupštini 21. siječnja

2015. izabrali novo vodstvo udruge i donijeli određene mjere u cilju poboljšanja rada. Spremni smo na svaku suradnju sa svim udrugama kao i društvima drugih nacionalnih zajednica: Roma, Mađara, Rumunja... Ove godine obilježiti ćemo petu obljetnicu postojanja udruge, a od projekata realizirat ćemo ono što je već odobreno, a to je likovna manifestacija posvećena **Josipu Benaku**, slikaru naivcu iz Bođana. Što se tiče emisije *Zvuci bačke ravnice*, osobno nemam nikakvih primjedbi i ona mnogo znači za našu zajednicu», kazao je Šimunović.

Od dosadašnjeg tajnika *Mostonge* **Marijana Penavina** doznali smo da se ova udruga početkom ove godine službeno ugasila, jer nije više bilo angaži-

ranih članova. Ipak, *Mostonga* je postavila temelje za očuvanje kulturne baštine šokačkih Hrvata u Baču pa i utrla put udrugama koje su nikle u mjestima općine poslije nje. Ovom prigodom Penavin je izrazio zahvalnost svima koji su sudjelovali u osnutku i radu ovoga društva te institucijama i donatorima. Sva imovina ove udruge od sada pripada župnoj zajednici sv. Pavla u Baču. U svakom slučaju krivnju za ovakav ishod ne snose samo oni koji su nešto radili, već i oni koji su mogli raditi ali to nisu učinili.

NADVLADATI TAŠTINU

Koordinatorica hrvatskih udruga u Općini Bač **Stanka Čoban** istakla je da udruge tre-

baju surađivati. »Tijekom 2014. godine održali smo više sastanaka na kojima smo raspravljali o problemima u našim udrugama i u hrvatskoj zajednici uopće. Polovicom godine očitovalo se neslaganje u vodstvu HKPU Zora iz Vajske te se i ta udruga u posljednje vrijeme ne pojavljuje na kulturnoj sceni. Uz sve poteškoće u radu svih naših udruga u općini, manifestacija *Šokci i baština 2014.* koja se održala u Sonti ujednila je naše 4 udruge i na njoj smo zajedno nastupili s prikazom *Šokačkih svatova*. Problemi u organizaciji proba čak iz 4 sela su prevaziđeni voljom i upornim radom svih sudionika. Trud se isplatio i nastup je bio vrlo uspješan. Ovim zajedničkim trudom dokazali smo da možemo radi-

ti zajedno i da samo pomažući jedni druge možemo i moramo opstati.

Što se tiče emisije *Zvuci bačke ravnice*, ne mogu dati neko iscrpnije mišljenje jer je rijetko slušam, no mislim da bi hrvatske udruge trebale biti prisutnije u emisiji, bez obzira na događanja u samim udrugama», kaže Stanka Čoban.

Upitana za komentar o funkcioniranju hrvatskih udruga u Baču i njihovoj suradnji, predsjednica *Matoša* iz Plavne **Kata Pelajić** kratko je odgovorila: »Prava kultura, suradnja i zajedništvo, kako je naveo književnik **Vladan Desnica**, počinje ondje gdje prestaje sujeta.«

Zvonimir Pelajić

KAZALIŠNA SURADNJA NA RELACIJI ŠID – BELI MANASTIR

Predstava s porukom mira

Šidska je publika u subotu imala priliku pogledati predstavu *Dnevnik Ane Frank* u izvođenju glumaca kazališta iz Belog Manastira, a u režiji redatelja iz Šida, **Cvetina Aničića**. Suradnja kazališta iz Belog Manastira i šidskog redatelja inicirana je prije pet godina. Nakon četiri godine druženja otpočela je prava suradnja, a redatelj iz Šida, kako navode gosti iz Hrvatske, postao je njihov član i veliki prijatelj. Predstava *Dnevnik Ane Frank* premijerno je izvedena u ožujku u Belom Manastiru gdje je dobila pozitivne kritike.

Govoreći o predstavi, Aničić kaže: »U pitanju je scenski prikaz dnevnika jedne djevojčice koja je simbol žrtava Drugog svjetskog rata. Ona za mene nije samo simbol židovskih žrtava, nego simbol svih mladih koji su stradali i koji i dan danas stradavaju širom svijeta. To su mladi ljudi čija je budućnost naglo prekinuta«.

Sudionici ovoga projekta zadovoljni su rezultatima svoga rada, ali isto tako uspješnom

suradnjom. »Mi kulturnjaci smatramo da kultura ne smije i ne bi trebala poznavati granice«, kaže **Daniela Taslidžić Herman**, predsjednica Kazališta u Belom Manastiru. »Svi skupa imamo zajednički interes, a to je razvoj kulture. Surađujemo i s drugim kazalištima na području bivše Jugoslavije. Mi kulturnja-

ci smo svojevrsni proleter i s ovom predstavom šaljem poruku mira svim ljudima. Da shvate da unatoč tragediji koja se dogodila u holokaustu tijekom Drugog svjetskog rata, ali i u drugim ratovima, zapravo nismo naučili ništa. Ratovi se i dalje događaju i zato šaljem poruku da se to zaustavi bez obzira o

kom je narodu i zemlji riječ«, kaže Taslidžić Herman.

Predstava u Šidu, baš kao i u Belom Manastiru, nikoga od gledatelja nije ostavila ravnodušnim. Suradnja kazališta iz Belog Manastira i redatelja iz Šida nastavit će se, kako kažu, na obostrano zadovoljstvo.

S. D.

Dnevnik Ane Frank u režiji Cvetina Aničića

Susret kod svetog Antuna

Mjesečni susret kod svetog Antuna održan je 24. travnja u franjevačkom samostanu u Subotici. Tema susreta bila je *Roditelji i odrasla djeca*. Kao uvodničari govorili su gvardijan franjevačkog samostana pater **Zdenko Gruber**, pater **Marijan Kovačević** i **Dražen Prčić**. Pater Marijan je u uvodnom dijelu naglasio kako je obitelj danas izložena pokušaju zatiranja te da djeca možda malo slušaju, ali će nasljedovati ono što su vidjeli i doživjeli.

Tijekom susreta prisutni su iznosili svoja životna iskustva, govorili su o svojim osobnim stajalištima i obiteljskim odnosima kako prema roditeljima tako i prema djeci. Zanimljivost ovoga susreta jeste što ljudi mogu iznijeti svoj stav, svoje mišljenje, a da ih pri tom nitko ne

kritizira. O tome jesu li danas potrebni ovakvi susreti, pater Gruber je kazao: »Crkva su ljudi i kao što znamo, građevina se zove po nama koji se tu okupljamo, a ne mi po njoj. Tako i ovakvi susreti kada se ljudi okupljaju oko nekih dobrih tema su dobri i izgrađuju crkvu te povezuju ljude. Ukoliko nam se pridruže i oni koji nisu vjernici, nego su samo zainteresirani za temu, onda na taj način i širimo evanđelje, razmišljanje, što spada na poslanje crkve.«

O SUSRETU:

»Dolazim na svaki susret i mislim da su ovakvi susreti jako potrebni. Ono što mi se sviđa jeste što na njima mogu biti prisutni svi koji to žele, bez obzira na opredjeljenje. Također svatko može reći svoje mišljenje i iznijeti svoj stav. Dobro bi bilo da imamo i više ovakvih susreta. Smatram da su potrebni današnjem vremenu te ovom prilikom pozivam i druge da dođu«, **Marija Skenderović Brejar**.

»Apsolutno su potrebni ovakvi susreti. Naime, ljudima je potreban razgovor, a samim time je i Isus s nama. Živa riječ je ono što fali današnjem čovjeku i smatram da je potrebno razgovarati. Ovo je dobra ideja, ljudi se zbližavaju te se događa razmjena životnih iskustava. Pozivam i druge da dođu, jer je potrebno ove susrete omasoviti,« rekao je **Pajo Peić Tukuljac**.

Slijedeći susret najavljen je za 26. svibnja, a tema će biti glazba.

Ž. V.

Svetkovina Sv. Jurja u Petrovaradinu

Župa svetog Jurja, mučenika u Petrovaradinu u Srijemskoj biskupiji 23. travnja organizirala je proslavu svoga zaštitnika. Svečano euharistijsko slavlje je predvodio preč. **Tomislav Kovačić** župnik župe u Srijemskoj Kamenici i dekan petrovaradinskog dekanata, uz konce-

lebraciju mjesnog župnog upravitelja preč. **Marka Loša** i vlč. **Marka Lončara** župnika župe Srijemski Karlovci i vlč. **Stjepana Barišića** župnika župe Petovaradin-2. Euharistijsko slavlje je i pjesmama svetom Jurju uzveličala grupa pjevača iz triju župa u Petrovaradinu.

U prigodnoj propovijedi preč. Tomislav Kovačić je naglasio da je sveti Juraj onaj koji se borio protiv lažnih bogova i protiv zloga, te je poručio da se trebamo jačati u Gospodinu i silnoj snazi Njegovoj: »Trebamo obući Božju opremu kako bi se mogli oduprijeti lukavstvima đavlovim. Zbog toga posegnimo za svom opremom Božjom da uzmognemo odoljeti u dan zli i održati se. Opašimo bedra istinom, obucimo oklop pravednosti, potpašimo noge spremnošću za evanđeljem mira! U svemu imajmo uza se štit vjere: njime ćemo moći ugasiti ognjene strijele Zloga. Uzmimo i kacigu spasenja i mač Duha, to jest Riječ Božju.«

Nakon mise domaćin župni upravitelj Marko Loš uputio je riječi pozdrava i zahvalnosti prisutnima i pozvao na čašicu razgovora i bratsko druženje.

T. Mađarević

Nedjelja Dobrog Pastira u Srijemskim Karlovcima

Nedjelja Dobrog Pastira obilježava se u svim župama Srijemske biskupije, a župa Srijemski Karlovci je svečano u Kapeli Gospe od Mira proslavila Nedjelju Dobrog Pastira. Nedjeljno misno slavlje predvodio je župnik **Marko Lončar** dok je liturgijsko pjevanje predvodio mješoviti katedralni zbor iz Đakova, pod ravnanjem maestra

Ive Andrića i orguljsku pratnju **Marina Vučkovića**. Nakon svečanog misnog slavlja Katedralni zbor iz Đakova održao je koncert koji je organiziran na poziv župnika Marka Lončara, kao uzvratni posjet nakon gostovanja župnog zbora Presvetog Trojstva iz Srijemskih Karlovaca.

Nastupom na koncertu, nakon liturgijskog četveroglasja, pjevači mješovitog zbora iz Đakova obradovali su nazočne vjernike, na što im oni nisu ostali dužni, na kraju završenih skladbi ispratili su raspjevane goste zaslužnim pljeskom.

Liturgijsko slavlje i koncert u Kapeli Gospe od Mira u Srijemskim Karlovcima izravno je prenosila Radio Marija.

T. Mađarević

VIJESTI

U Svetišću Majke Božje *Bunarić*

2. svibnja (subota) – sveta
misa u 9.30 sati

12. svibnja (utorak) – sv.
Leopold Mandić: sveta misa
u 18 sati

13. svibnja (srijeda) – Bl.
Djevica Marija Fatimska: sveta
misa u 18 sati

31. svibnja (nedjelja) –
Presveto Trojstvo: sveta misa
u 18 sati

Počinje svibanjska pobožnost

Mjesec svibanj u katoličkoj crkvi je poseban mjesec, kada se časti Blažena Djevica Marija. Tradicija ove pobožnosti seže u XVI. stoljeće, a i danas je dio svakodnevne u brojnim crkvama. Raspored pobožnosti je različit. Raspitajte se u svojim župnim zajednicama.

Papa u Sarajevu

Papa **Franjo** 6. lipnja ove godine pohodit će Sarajevo. Tom prigodom Subotička biskupija organizira odlazak na susret sa svetim Ocem. Polazak autobusa za Sarajevo planira se 5. lipnja, a cijena puta je 20 eura. Svi zainteresirani se mogu javiti svojim župnicima do nedjelje 3. svibnja. Od putnih ispava dovoljna je samo važeća osobna iskaznica.

Piše: dipl. theol. **Ana Hodak**

U Novom zavjetu slika trsa označava zajedništvo Isusa Krista i njegovih učenika. Onaj koji je od Krista odijeljen, prema tome, sličan je lozi odvojenoj od trsa koja, ne samo da ne donosi rod, nego se i suši. Ova, jedna od najljepših biblijskih slika, tema je pete vazmene nedjelje. To je vrlo jednostavna slika u kojoj već na prvi pogled možemo shvatiti koja je njezina poruka, no to je i slika koja tjera na duboko promišljanje i zaokret prema većem povezivanju s Kristom, s onim koji je naš trs, koji je Život.

TRS, LOZE I VINOGRADAR

U ovoj svojoj usporedbi o trsu, lozama i vinogradaru Isus bez imalo tajanstvenosti odmah otkriva tko je tko. Već na samom početku shvaćamo da je on trs, Otac vinogradar, a učenici, tj. mi loze (usp. Iv 15, 1-8). Budući da nam je značenje ove usporedbe od strane Isusa odmah otkriveno, pošteđeni smo truda da ga sami otkrivamo na općenitoj razini, ali ostaje nam zadatak da u kontekstu svog života i vjerskog iskustva otkrijemo na što nas treba potaknuti ova Isusova usporedba.

Loze rastu iz trsa, ali neke od njih donose ploda, a druge ne. Ove koje ne donose plod iako su još uvijek na trsu prekinule su vezu s njim, ne napajaju se više na izvoru svoga života, te su ostale besplodne, suše se i postaju beskorisne. Nažalost, mnogo je takvih među Isusovim uč-

nicima. To su oni koji su sami prekinuli vezu s Isusom, vezu sa Životom, zaokupljeni ovozemaljskim životnim prilikama. U trci, gužvi, obvezama polako su prestali misliti na Isusa. Svoju molitvu i susrete s njim smanjivali su, svodili na minimum jer nisu imali vremena, jer su bili umorni, jer nisu željeli otkinuti od vremena koje su posvećivali prijateljima, zabavi, užicima. A, kada se vrijeme koje posvećujemo Kristu počne smanjivati, ono nestane iz naših života, a da ne znamo ni kada. I tako smo se odvojili od Krista jer nam je bio suvišan u životu, a on je izvor Života. Izgubimo na taj način odnos s trsom pa nas, na temelju naših odlika i životnih izbora, vinogradar, tj. Otac reže i baca u oganj (usp. Iv 15, 1-8). Otac je pravedan. Kao što vinogradar neće dirati lozu koja donosi rod, tako neće ni Otac. Na nama je odluka.

Pogrešno je ako mislimo da su te suhe loze samo oni za koje znamo da već odavno ne idu u crkvu, ne primaju sakramente i za Boga ne mare. I među onima koji se smatraju pobožnima lako se može dogoditi da netko postane loza bez roda. Uljuljanost u religioznost koja postaje formalizam, sastavni dio dnevnog ili tjednog rituala, religioznost u kojoj se ne daje srce niti se teži sjedinjenju s Kristom, koja je dio obiteljskog i kulturnog nasljeđa, sve je to način da postanemo suhe loze koje će biti odrezane.

OSTATI POVEZAN S TRSOM

Ostati povezan s trsom i donositi plodove dio je stalne borbe sa samim sobom, kao i s duhovima ovog svijeta. Isus

traži: »Ostanite u meni i ja u vama« (Iv 15, 4). Ali to je ponekad tako teško, osobito kada smo okruženi društvom koje slabo ili ni malo ne mari za Krista. Ostati u njemu za neke je svakodnevna borba, vjerska borba koja je rođena iz želje da svaki trenutak bude izraz zajedništva s Bogom i svijesti da ništa u ovom životu, a osobito dar vječnosti, nije plod naših zasluga nego njegovog milosrđa. Tu je mnogo puta naš najveći problem. Mislimo da bez njega možemo sve, da smo sposobni i samostalni, dok nas ne pritisnu životne teškoće, a tek onda se sjetimo tražiti Božju pomoć. Ali, naša iskrena povezanost s Bogom Ocem i Sinom pomoći će nam da shvatimo kako naš život i sve što imamo i jesmo, kako naša snaga u životnim teškoćama kao i trenuci zbog kojih smo radosni, kako je sve to plod Božje neizmjerne ljubavi.

No, kao što je loza potrebna čišćenja, tako smo i mi. Bog nas čisti da bi donijeli što bolje plodove kroz svoju Riječ. Čisti nas kroz Kristove riječi, kroz sakramente, molitvu... Prihvatiti otvorena srca njegovu poruku, odazvati se na Kristov poziv, susresti ga po sakramentima, posvetiti mu vrijeme u molitvi, sve je stavljeno nama na slobodan izbor. Božja ljubav je neograničena, ona nas želi za sebe, ali poštuje našu slobodu odlučivanja. Ili ćemo biti čišćeni da donosimo više roda ili odsječeni i bačeni u oganj, možemo sami odlučiti i prema tome usmjeriti svoj život. Božje milosrđe i strpljenje s nama je toliko da nikada nije kasno da promijenimo odluku i odlučimo se opet povezati s trsom, tj. Kristom.

MINI INTERVJU: PAJO PEIĆ TUKULJAC, RIBIČ

Na Dunavu mi je najljepše

Ribičke priče zbilja liče jedna na drugu, ali ne zbog poznatog hvalisanja u Rsvezi bogatog ulova, nego zbog prepoznatljive strasti svih ribiča prema boravku u prirodi pokraj neke vodene površine i brojnim satima koje su spremni strpljivo provesti uz svoje ribičke štapove. **Pajo Peić Tukuljac** počeo je pecati već s pet godina i do danas nikada nije prestao.

Kada ste postali ribič?

Bilo mi je pet godina kada sam, na bazenu *Kod Čure* u Subotici, prvi put otišao na pecanje. Dakle, tome ima već punih 57 godina.

Što Vas je privuklo ribičiji?

Ribičija je svojevrсна strast, golemo zadovoljstvo provođenja vremena u prirodi pored vode. I vrsta potpunog isključenja od svega.

Koja Vam je omiljena tehnika ribolova?

Plovak. Najviše volim loviti ribu na plovak. Svojevremeno sam išao na brojna ribička natjecanja i čak bio jedanaesti u ukupnom plasmanu nekadašnje Jugoslavije.

Najdraži mamac?

Hironomida – crvić iz mulja u kojemu ima polucija, tj. zagađenja. Ima ga dosta u našem Paliću.

Omiljena vrsta ribe?

Ipak – deverika.

Najzahtjevniji riblji protivnik?

Šaran i som.

Naj, naj mjesto za ribičiju?

U svakom slučaju Dunav. Tamo pecam svim tehnikama, ali i tamo je plovak na prvom mjestu. Kako sam sve stariji odlučio sam mnogo više vremena provoditi u ribičiji i što češće odlaziti u Bogojevo.

KUTAK ZA IGRICE

PICTIONARY

Pictionary se pojavio na hrvatskom tržištu negdje 2003. godine, bio vrlo popularan, te netragom nestao. Sam pribor za igru čine ploča po kojoj se šecu figurice i čija polja označavaju koji pojam s kartica će trebati crtati – pogađati. Tu je kockica, plastične figurice, pješčani sati i mnoštvo kartica s pojmovima, pojmovi su pisani tekstem, pa je potrebno da igrači znaju čitati. Pictionary je kompletno lokaliziran na hrvatski jezik. Također u kutiji dolazi i određen broj olovaka i blok za crtanje. Rekli bismo ništa posebno, ali...

Igra je sama po sebi vrlo jednostavna i sastoji se u bacanju kockice, napredovanju figurica po ploči te crtanju i pogađanju pojmova s kartica u ovisnosti o polju na ploči, a u vremenu koje propisuje priloženi pješčani sat. Napredovati se po ploči može jedino ako je tim pogodio zadani pojam, u protivnom ostaje se na mjestu. Igra se u parovima – timovima. Određena polja određuju pojmove koje ne pogađa samo jedan tim, već svi igrači. Onaj tim koji prvi pogodi pojam napreduje dalje. I naravno, pobjeđuje onaj tim koji je sa svojom figuricama prvi stigao na cilj.

Na karticama su označeni pojmovi po grupama: Osobe i mjesta, objekti, radnje, teški pojmovi te pojmovi koje pogađaju svi igrači.

Sve navedeno ne odaje dojam pretjerano zabavne igre... sve dok se ne počne igrati. Naime, najveća draž je upravo u – crtanju! Kako u vrlo malo vremena dočarati svom timskom igraču pojam isključivo preko crtanja. Za vrijeme dok vi crtate on pokušava pogoditi što vaš crtež predstavlja. Vi naravno pokušavate dočarati isti na sve moguće načine i kroz sve vama poznate asocijacije. Pri tome je zabranjena bilo kakva druga komunikacija osim crteža.

Vjerujte nam, jako zabavno i uz puno smijeha (upravo onoga što nam u današnjem svijetu i nedostaje). Iz tog razloga drago nam je da se igra vratila na naše tržište, tim više što je dobila i verziju za mlađe igrače.

Ako imate društvo za igranje, velika preporuka za ovu igru!

TV PREPORUKA

NEDJELJA 3. SVIBNJA HRT 1 19.55 H

Kad mrtvi zapjevaju 1, hrvatski film

Drama/komedija. Dvojica hrvatskih emigranata, jedan ekonomski, a drugi politički, devedesetih vraćaju se u domovinu, željni ljubavi, obiteljskog života i svoga rod-nog kraja. No, stvari će se zakomplicirati, jer ekonomski emigrant, da bi dobio njemačku mirovinu proglašuje sebe mrtvim, pa mora putovati živ u mrtvačkom kovčegu. Ni povratak političkog emigranta također ne ide glatko jer njega još uvijek goni ostarjeli agent UDBE kojem bi to

trebalo biti zadnje ubojstvo, pa će onda i on u mirovinu. Dvojica prijatelja putuju njemačkim autocestama, pomažući jedan drugom od ljudi koji ih progone. No najteže ih čeka u domovini, gdje umjesto sreće i mirnoga života dvojicu emigranata dočekuje psihoza rata koji je već počeo... *Kad mrtvi zapjevaju* (1998) primio je brojna priznanja i nagrade. Nagrađen je na Filmskom festivalu u Puli 1998. (najbolja režija, glazba, zvuk, nagrada publike), u Fort Lauderdaleu na Floridi 1999. (Grand Prix), na US Comedy Art Festivalu u Aspenu 2000. (najbolji redatelj). Na Filmskom festivalu u Montrealu 1999. uvršten je u sekciju Svjetski velikani, a 2001. u Palm Springsu prikazan je u Elitnoj sekciji priznatih redatelja.

Uloge: Ivo Gregurević, Ivica Vidović, Mirjana Majurec, Ksenija Pajić, Boris Miholjević, Matija Prskalo, Dražen Kühn, Žarko Savić, Ivica Zadro, Đuro Utješanović

Scenarij: Mate Matešić

Snimatelj: Vjekoslav Vrdoljak

Redatelj: Krsto Papić

Glazba: Zrinko Tutić

1. svibnja 2015.

VRIJEDI PROČITATI

Svjetla starih fotografija

UN Cro-info, 2014

Stare fotografije i priče. So njima na lijep i novinarsko-literarni način pripovijedaju o vremenima prošlim, čuvajući od zaborava ljude, njihove obitelji, zanimanja, strasti, pasije i još puno toga zabilježenog u novinskoj rubrici *Priča o fotografiji* na stranicama *Hrvatske riječi*. Tematski podijeljene u poglavlja pod nazivom: *Stopljeni u vojvođanski krajolik*, *Bez njih se nije moglo* i *Tko to da zaboravi*, nižu se priče iz vojvođanskih gradova i sela u kojima već stotinama godina živi hrvatska manjinska populacija. Bogatstvo prošlosti Subotice, Sente, Apatina, Sombora, Petrovaradina, Plavne, Monoštora, Lemeša i još brojnih drugih zemljopisnih odrednica zlatne vojvođanske ravnice prelijeva se na lijepim fotografijama starih majstora, dok nježne, emotivne priče njenih kazivača bilježe nezaboravne datume i događaje vremena davnog. Šesnaest autora i šezdeset i šest foto storija prilika su za svakoga da sazna mnogo toga vrijednoga o ljudima i događajima kako iz njegovog neposrednog okruženja tako i iz mjesta i krajeva diljem vojvođanskih prostora.

Čita se u dahu, a prepričava dugo, dugo...

PJESMA ZA DUŠU:

Uzalud pitaš HAUSTOR

Uvijek su bile tako nevine
te tvoje crne oči
ko da nikad neće proći

ljubavne igre one ne vide
i nikad neće moći
sve dok samo strah ne ostane

zar si stvarno mislila
da je sve to igra,
što sam ja zbog tebe sam?

a što ćeš sada
kad si stigla do zida,
a doma nema goluba
da te miluje.

teške se kiše spremaju,
kroz tvoj se prozor
samo jablani vide,
nad gradom munje sjevaju,
uzalud pitaš ko ide...
budaline u planine,
pustahije kroz kapije.

stari stražari zijevaju,
kroz tvoj se prozor
samo jablani vide,
daleki momci pjevaju,
uzalud pitaš tko ide,
budaline u planine,
pustahije kroz kapije,
pogasi sve, budi vesela,
jer ljubav je za nas tek počela...

Republika Srbija

Autonomna Pokrajina Vojvodina

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice

Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad

T: +381 21 487 42 62; F: +381 21 487 46 14; Ounz@vojvodina.gov.rs

Temeljem članka 3. Pravilnika o dodjeli proračunskih sredstava Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice za financiranje i sufinanciranje nabave opreme za ustanove učeničkog standarda u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini (»Službeni list APV«, br. 16/15), a u svezi s Pokrajinskom skupštinskom odlukom o proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu (»Službeni list APV«, br. 53/14 i 54/14 – ispr.), Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice (u daljem tekstu: Tajništvo) raspisuje

NATJEČAJ

ZA FINANCIRANJE I SUFINANCIRANJE NABAVE OPREME ZA USTANOVE UČENIČKOG STANDARDA U AP VOJVODINI ZA 2015. GODINU

Natječaj se raspisuje na iznos sredstava osiguranih Pokrajinskom skupštinskom odlukom o proračunu

Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu (»Službeni list APV«, br. 53/14 i 54/14-ispr.) na posebnom razdjelu Tajništva

za financiranje i sufinanciranje nabave opreme za ustanove učeničkog standarda u AP Vojvodini, u iznosu od **14.250.000,00 dinara**.

Realiziranje finansijskih obveza vršit će se sukladno likvidnim mogućnostima proračuna Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu.

UVJETI NATJEČAJA

1. Podnositelji zahtjeva

Korisnici koji imaju pravo sudjelovati u raspodjeli sredstava su domovi učenika srednjih škola, škole s domom učenika, specijalne škole s domom učenika, domovi učenika srednjih škola u osnivanju, učenički centri, učenička odmarališta i učenički kulturni centri na teritoriju AP Vojvodine čiji je osnivač Republika Srbija i AP Vojvodina.

2. Vrsta opreme

Korisnici mogu konkurirati za nabavu:

opreme za smještaj učenika,
opreme za kućanstvo,
opreme za obrazovanje,
računalne opreme,
opreme za rekreaciju,
opreme za zaštitu okoliša,
opreme za javnu sigurnost,
administrativne opreme i

druge opreme koja je u funkciji poboljšanja kvalitete usluga smještaja i prehrane kao i odgojno-obrazovnog rada u ustanovi učeničkog standarda.

Korisnik može konkurirati najviše do 3.000.000,00 dinara.

Korisnik je dužan da prilikom nabave opreme postupa sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama (»Službeni glasnik RS«, br. 124/12 i 14/15).

3. Kriteriji raspodjele sredstava

Kriteriji raspodjele sredstava po Pravilniku o dodjeli proračunskih sredstava Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine-nacionalne zajednice za financiranje i sufinanciranje nabave opreme za ustanove učeničkog standarda u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini su:

značaj opreme u omogućavanju sigurnog i kvalitetnog smještaja, boravka kao i prehrane učenika u ustanovama učeničkog standarda;

kapacitet ustanova učeničkog standarda;

stupanj razvijenosti jedinice lokalne samouprave na čijem teritoriju se nalazi ustanova učeničkog standarda;

postojanje drugih izvora financiranja nabave opreme;

uspješno realiziranje dodijeljenih sredstava iz proračuna AP Vojvodine prethodnih godina s dostavljenim izvješćem i dokazima o namjenskom i zakonitom korištenju proračunskih sredstava;

nabava opreme koja može pretežno da se realizira u tekućoj proračunskoj godini i

visina traženih sredstava za nabavu opreme.

NAČIN PODNOŠENJA ZAHTEJEVA

Zahtjevi za dodjelu sredstava podnose se na jedinstvenom natječajnom obrascu Tajništva (jedna ustanova podnosi samo jedan natječajni obrazac). Kompletan natječajna dokumentacija može se preuzeti od **22. travnja 2015. godine** na web adresi Tajništva **www.puma.vojvodina.gov.rs**

Zahtjevi se dostavljaju putem pošte na adresu: Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice s naznakom »Natječaj za učenički standard u AP Vojvodini – oprema«, Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad, ili se podnose osobno, predajom pisarnici pokrajinskih tijela uprave u Novom Sadu (u prizemlju zgrade Pokrajinske vlade).

Uz prijavu na natječaj, podnosi se sljedeća obvezna dokumentacija:

preslika potvrde o upisu u sudski registar ustanova učeničkog standarda,

preslika potvrde o poreznom identifikacijskom broju i

nevezana ponuda-predračun za nabavu opreme (kalkulacija nabave opreme).

Rok za podnošenje prijave na Natječaj je 15. svibnja 2015. godine.

Tajništvo zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva, po potrebi, zatraži dodatnu dokumentaciju i informacije, odnosno da za dodjelu sredstava odredi ispunjenje potrebnih uvjeta.

Nepravodobne ili nepotpune prijave neće biti razmatrane.

Rezultati Natječaja biti će objavljeni na internetskoj prezentaciji Tajništva.

Zainteresirane osobe dodatne informacije u svezi natječaja mogu dobiti u Tajništvu na telefon 021/487 4262 i 487 4614

Pokrajinski tajnik, Mihály Nyilas

Republika Srbija
Autonomna Pokrajina Vojvodina
Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice
Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad
T: +381 21 487 42 62; F: +381 21 487 46 14; Ounz@vojvodina.gov.rs

Temeljem članka 3. Pravilnika o dodjeli proračunskih sredstava Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice za financiranje i sufinanciranje nabave opreme za škole osnovnog obrazovanja i odgoja i za škole srednjeg obrazovanja na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine (»Službeni list APV«, br. 16/15), a u svezi s Pokrajinskom skupštinskom odlukom o proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu (»Službeni list APV«, br. 53/14 i 54/14 – ispr.), Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice (u daljem tekstu: Tajništvo) raspisuje

NATJEČAJ

ZA FINANCIRANJE I SUFINANCIRANJE NABAVE OPREME ZA ŠKOLE OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA I ŠKOLE SREDNJEG OBRAZOVANJA NA TERITORIJU AUTONOMNE POKRAJINE VOJVODINE ZA 2015. GODINU

Natječaj se raspisuje na iznos sredstava osiguranih Pokrajinskom skupštinskom odlukom o proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu (»Službeni list APV«, br. 53/14 i 54/14 – ispr.) i to: za financiranje i sufinanciranje nabave opreme za škole osnovnog obrazovanja i odgoja na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine u iznosu od **99.000.000,00 dinara** i za financiranje i sufinanciranje nabave opreme za škole srednjeg obrazovanja na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine u iznosu od **46.000.000,00 dinara**.

Realiziranje finansijskih obveza vršit će se sukladno likvidnim mogućnostima proračuna Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu.

UVJETI NATJEČAJA

1. Podnositelji zahtjeva

Korisnici koji imaju pravo sudjelovati u raspodjeli sredstava su škole za osnovno obrazovanje i odgoj i škole za srednje obrazovanje na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine čiji je osnivač Republika Srbija, AP Vojvodina i jedinica lokalne samouprave.

Korisnik može konkurirati najviše do 1.500.000,00 dinara.

Korisnik je dužan prilikom nabave opreme postupati sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama (»Službeni glasnik RS«, broj 124/12 i 14/15).

2. Kriteriji raspodjele sredstava

Kriteriji raspodjele sredstava po Pravilniku o dodjeli proračunskih sredstava Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice za financiranje i sufinanciranje nabave opreme za škole osnovnog obrazovanja i odgoja i škole srednjeg obrazovanja na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine su:

značaj planiranog ulaganja u opremu u cilju podizanja kvalitete i moderniziranja izvođenja nastave,

neophodnost opreme za organiziranje izvođenja nastave,

značaj opreme u povećavanju sigurnosti učenika u školama,

broj učenika u školi- broj krajnjih korisnika,

stupanj razvijenosti jedinice lokalne samouprave na čijem teritoriju se nalazi ustanova obrazovanja i odgoja;

izniman značaj pojedinih srednjih škola za građane koji žive na teritoriju AP Vojvodine (škole određene Odlukom o određivanju srednjih škola od iznimnog značaja za Autonomnu Pokrajinu Vojvodinu od 20. decembra 2005. godine),

postojanje drugih izvora financiranja nabave opreme,

uspješno realiziranje dodijeljenih sredstava iz proračuna AP Vojvodine prethodnih godina s dostavljenim izvješćem i dokazima o namjenskom i zakonitom korištenju proračunskih sredstava,

nabava opreme koja može pretežno da se realizira u tekućoj proračunskoj godini i

visina i realnost traženih sredstava za nabavu opreme.

NAČIN PODNOŠENJA ZAHTEJEVA

Zahtjevi za dodjelu sredstava podnose se na jedinstvenom natječajnom obrascu Tajništva (jedna ustanova podnosi samo jedan natječajni obrazac). Kompletan natječajna dokumentacija može se preuzeti od **22. travnja 2015. godine** na web adresi Tajništva **www.puma.vojvodina.gov.rs**

Zahtjevi se dostavljaju putem pošte na adresu: Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice s naznakom "Za natječaj – za financiranje i sufinanciranje nabave opreme za škole osnovnog obrazovanja i odgoja i škole srednjeg obrazovanja na teritoriju AP Vojvodine za 2015. godinu", Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad, ili se podnose osobno, predajom pisarnici pokrajinskih tijela uprave u Novom Sadu (u prizemlju zgrade Pokrajinske vlade).

Uz prijavu na natječaj, podnosi se sljedeća obvezna dokumentacija:

- 1) preslika potvrde o upisu u sudski registar ustanove obrazovanja,
- 2) preslika potvrde o poreznom identifikacijskom broju i
- 3) nevezana ponuda-predračun za nabavu opreme (kalkulacija nabave opreme).

Rok za podnošenje prijave na Natječaj je 15. svibnja 2015. godine.

Tajništvo zadržava pravo da od podnositelja zahtjeva, po potrebi, zatraži dodatnu dokumentaciju i informacije, odnosno da za dodjelu sredstava odredi ispunjenje potrebnih uvjeta.

Nepravodobne ili nepotpune prijave neće biti razmatrane.

Rezultati Natječaja će biti objavljeni na internetskoj prezentaciji Tajništva.

Zainteresirane osobe dodatne informacije u svezi s realiziranjem Natječaja mogu dobiti u Tajništvu na telefon 021/487-4614, 487- 4336 i 487- 4884.

Pokrajinski tajnik, Mihály Nyilas

BOGATSTVO RAZLIČITOSTI U TAVANKUTU

Živjeti s drugima i drugačijima

Povodom Međunarodnog dana knjige i autorskih prava koji se obilježava 23. travnja, OŠ Matija Gubec iz Tavankuta organizirala je III. međunarodni nagradni literarni, novinarski i likovni natječaj *Bogatstvo različitosti* za učenike osnovnih škola iz Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Rumunjske i Mađarske kojim se željelo potaknuti djecu na raspravu o temama suživota s drugima i drukčijima te razvijati solidarnosti i povezivanje s vršnjacima iz različitih krajeva.

Tema ovogodišnjeg natječaja bila je *Pokušajmo voljeti, možda uspije*. U projektu je sudjelovalo dvadeset škola: OŠ Matija Gubec, Zagreb (R. Hrvatska), OŠ Sveti Sava, Kikinda (R. Srbija), OŠ Đura Jakšić, Kikinda (R. Srbija), OŠ Majšanski put, Subotica (R. Srbija), OŠ Ernestinovo, Ernestinovo (R. Hrvatska), OŠ Vuk Karadžić, Vlasenica (BiH), OŠ Pionir, Žednik (R. Srbija), OŠ Vladimir Nazor, Đurđin (R. Srbija), OŠ Aleksandar Stojanović, Crna Trava (R. Srbija), Hessen-Saarland (SR Njemačka), Regenbogenschule, Bad Vilbel (SR Njemačka), Schule am Hang, Frankfurt am Main (SR Njemačka), Landgraf-Ludwig-Schule, Bad Homburg (SR Njemačka), Philip-Reis-Schule, Friedrichsdorf (SR Njemačka), OŠ Matija Gubec, Tavankut/Ljutovo (R. Srbija), OŠ Nikola Tesla, Beograd (R. Srbija), OŠ Matija Gubec, Donja Stubica (R. Hrvatska), OŠ Vuk Karadžić, Kladovo (R. Srbija), OŠ Đuro Strugar, Novi Beograd (R. Srbija), OŠ Đorđe Košbuk, Torak (R. Srbija).

U programu svečane akademije održane 25. travnja u OŠ Matija Gubec u Tavankutu proglašeni su i nagrađeni najbolji radovi i najuspješniji sudionici ovoga natječaja.

Za likovne radove:

1. Martin Nikolić, OŠ Aleksandar Stojanović, Crna Trava
2. Jelena Blanuša, OŠ Vuk Karadžić, Vlasenica
3. Boris Tumbas, OŠ Pionir, Žednik

Pohvaljeni:

1. Eva Kotnik, OŠ Matija Gubec, Zagreb
2. Ana Matković, OŠ Majšanski put, Subotica
3. Mihaela Kadić, OŠ Matija Gubec, Tavankut

Za pjesme:

1. Strahinja Sejmjanović, OŠ Vuk Karadžić, Kladovo
2. Slaviša Kovač, OŠ Pionir, Žednik
3. Dimitrije Nešić, OŠ Vuk Karadžić, Kladovo

Za sastave:

1. Anđela Sideris, OŠ Vuk Karadžić, Kladovo
2. Marko Grmić, OŠ Matija Gubec, Tavankut
3. Luka Kurtović, OŠ Matija Gubec, Zagreb

Pohvaljeni:

1. Magdalena Barać, Schule am Hang, Frankfurth am Main
2. Nikolina Antal, OŠ Matija Gubec, Tavankut
3. Elena Faluši, OŠ Đuro Strugar, Novi Beograd

I. D.

HRCKOV masters turnir

Prvi Hrckov masters turnir u igri *Čovječe ne ljuti se*, održan je u subotu, 25. travnja, a prvi pobjednik je **Filip Sabo Cibolja**, učenik 3 razreda iz OŠ *Pionir* iz Žednika.

Pitate se kako je bilo? Izvrsno! Dvadeset predstavnika škola natjecalo se isprva u kvalifikacijama, pobjednici su nastavili natjecanje u finalnom dijelu glavnog turnira, a poraženi u utješnom turniru. Nije bilo šale, niti milosti, igralo se pošteno i s izbacivanjem. Pobjednici su bili sretne ruke, šestice su se redale, pa su tako sva četiri igrača lako utjerali u kuću. Bilo je navijanja, radosti, sokića, torte, pa i koja suza čisto da se ne digne prašina.

Svi natjecatelji imali su majice s logom ovoga turnira, autorice **Adrijane Vukmanov Šimokov**.

Evo rezultata: I. mjesto – **Filip Sabo Cibolja** - OŠ *Pionir*, Žednik.

II. mjesto – **Katarina Ivanković Radaković** - OŠ *Matko Vuković*, Subotica

III. mjesto – **Ivan Huska**, - OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Igrao se i utješni turnir, a pobjednici su:

I. mjesto – **Marko Balažević** - vrtić *Petar Pan*, Tavankut

II. mjesto – **Marko Đukić** - OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

III. mjesto – **Danijel Brajković** – OŠ *Sveti Sava*, Subotica

Osim spomenutih škola sudjelovala su i djeca, predstavnici iz: vrtića *Marija Petković – Sunčica*, *Marija Petković – Biser*, vrtić *Bambi* iz Male Bosne, te osnovne škole *Ivan Milutinović* iz Male Bosne, *Vladimir Nazor* iz Đurđina, *Aleksa Šantić* iz Vajske i *Ivo Lola Ribar* iz Plavne.

Turnir kao što znate organizirala je Novinsko izdavačka ustanova *Hrvatska riječ* i dječji podlistak *Hrcko*, a održan je u dvorani HKC *Bunjevačko kolo* u Subotici, najboljem igraču Filipu Sabo Cibolji je pripala umjetnička fotografija dar HLU Croatia.

Svima koji su sudjelovali od srca čestitam na poštenoj i korektnoj igri, a posebne čestitke idu pobjednicima.

Pobjednik turnira: **Filip Sabo Cibolja** je učenik 3. razreda osnovne škole *Pionir* iz Žednika, gdje pohađa predmet *Hrvatski jezik* s

Katarina Ivanković Radaković, Filip Sabo Cibolja i Ivan Huska

elementima nacionalne kulture. Filip je nakon uručene nagrade za naš tjednik rekao: »Jako sam sretan. Bilo mi je lijepo, ali i jako teško.« Filip nam je odao tajnu, da mu je u igri *Čovječe ne ljuti se*, omiljena plava boja i da je sve tri partije igrao s plavim figuricama, je li to put do pobjede? Procijenite sami.

PETAK **1.5.2015.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:21 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:09 Na vodenome putu: Libečki zaljev, dokumentarna serija
 10:57 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:24 Rame uz rame, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan: Udomiteljstvo
 13:40 Labirint
 14:25 Riječ i život: Gdje je "mali" čovjek?
 15:00 Velike pobjede: Bljesak, dokumentarni film
 16:00 Mučke, humoristična serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:43 Bajkovita Hrvatska
 17:57 Iza ekrana
 18:30 Htjeli smo radnike, a došli su nam ljudi - dokumentarni film
 19:00 Dnevnik
 20:00 Ciklus akcijskih filmova Jasona Stathama: Kaos, francusko-američki film
 21:50 Taoci, serija
 22:35 Dnevnik 3
 23:05 Noćna kavana
 23:55 Misery, američki film - Filmski maraton
 01:43 Dobra vještica i njezina sudbina, američki film - Filmski maraton
 03:06 Mučke, humoristična serija
 03:36 Skica za portret
 03:46 Bajkovita Hrvatska
 03:52 Svaki dan dobar dan: Udomiteljstvo
 04:22 Riječ i život: Gdje je "mali" čovjek?
 04:52 Iza ekrana
 05:22 Hrvatska uživo
 06:27 Rame uz rame, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 06:00 Juhuhu
 09:00 Medvjedići, dokumentarna serija
 09:07 Ekstremne životinje, dokumentarna serija
 09:35 Prugasti prijatelji, dokumentarna serija
 09:42 Vidrić, dokumentarna serija
 09:52 Mowgli, serija za djecu

10:13 Puni krug
 10:28 Ni da ni ne: Apstinencija
 11:53 Dok vas nije bilo, dokumentarna serija
 12:40 Svečanost na stolu, dokumentarna serija
 13:06 Tea Mamut
 13:13 Memoari Sherlocka Holmesa, serija
 14:08 Dobra vještica i njezina sudbina, američki film
 15:34 Preuredi pa prodaj!, dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:28 Slatko ludilo, dokumentarna serija
 16:54 Village folk: (R)
 17:05 Medvjedići, dokumentarna serija
 17:12 Ekstremne životinje, dokumentarna serija
 17:40 Prugasti prijatelji, dokumentarna serija
 17:47 Vidrić, dokumentarna serija
 18:00 Kod Sunca u šest
 18:58 Juhuhu
 20:04 Roditelji i djeca, serija
 20:55 Queen: Days of Our Lives, glazbeni dokumentarni film
 22:00 Nijemi svjedok, serija
 22:50 Nijemi svjedok, serija
 23:45 Zločinački umovi, serija
 00:30 Garaža: Široke ulice
 01:00 Kvaliteta života, američki film (R)
 02:27 Noćni glazbeni program

05:05 RTL Danas, (R)
 05:50 Virus attack
 06:05 Chuggington
 06:30 Sve u šest, magazin (R)
 07:00 Pet na pet, kviz (R)
 07:55 TV prodaja
 08:10 Hitna služba, serija (R)
 09:05 TV prodaja
 09:20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 10:20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 11:20 TV prodaja
 11:35 Hitna služba, serija
 12:30 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 13:30 Vatre ivanjske, serija (R)
 14:30 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show - Finale (R)
 16:30 RTL Vijesti
 17:00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
 18:00 Sve u šest, magazin
 18:30 RTL Danas
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Kralj škorpiona 2: Uspom ratnika - TV premijera, igrani film, akcijski triler
 22:15 Hitman - agent 47,

igrani film, akcijski
 23:05 Eurojackpot
 23:10 Hitman - agent 47, igrani film, akcijski
 00:10 Ubojiti stroj, igrani film, akcijski
 02:00 RTL Danas, (R)
 02:45 Kraj programa

SUBOTA **2.5.2015.**

07:35 Ciklus klasičnog vesterna: Rawhide, američki film
 09:05 Normalan život
 09:55 Kućni ljubimci
 10:30 Subotom ujutro
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Veterani mira
 13:10 Duhovni izazovi
 13:45 Prizma
 14:35 Predsjednikova kuharica, francuski film
 16:20 Potrošački kod
 16:55 Seoska gozba, gastroputopis
 17:40 Manjinski mozaik
 18:00 Lijepom našom: Đurđevac
 19:00 Dnevnik
 20:00 LOTO 7/39
 20:05 Noć u muzeju, američki film
 21:55 Vikinzi, serija
 22:50 Dnevnik 3
 23:10 Događaj, američki film - Filmski maraton
 00:40 Rawhide, američki film - Filmski maraton
 02:05 Reprizni program
 04:08 Duhovni izazovi
 04:38 Veterani mira
 05:23 Prizma
 06:08 Lijepom našom: Đurđevac

05:45 Generalna špica - zastava, himna
 05:50 Biblija
 06:00 Juhuhu
 09:10 Zovem se Eugen, njemački film za djecu (R)
 11:30 Glee, serija
 13:45 Recepti Mary Berry, dokumentarna serija
 14:15 Svijet vrtlara, dokumentarna serija
 14:45 Ciklus akcijskih filmova Jasona Stathama: Kaos, francusko-američki film
 16:30 Subotom ujutro
 17:45 Dječja usta
 18:00 Vaterpolo, EL: Primorje - Szoloniki, prijenos

19:15 Juhuhu
 20:05 Top Gear: Top Gear Special: James May's Cars of the People, dokumentarna serija
 21:00 Ray Donovan, serija
 21:50 Braquo, serija
 22:40 Braquo, serija
 23:30 Braquo, serija
 00:20 Braquo, serija
 01:10 Noćni glazbeni program

05:05 RTL Danas, (R)
 05:50 Tarzan, animirana serija
 06:40 Mala sirena
 07:05 TV prodaja
 07:20 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 08:15 TV prodaja
 08:30 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 09:40 TV prodaja
 09:55 Cirkus, zabavna emisija
 12:00 Dynamo: Majstor nemogućega, zabavna emisija
 13:00 Kauboji i izvanzemaljci, igrani film, znanstveno-fantastični vestern (R)
 15:45 X Factor Adria, glazbeni show (R)
 16:30 RTL Vijesti
 16:45 X Factor Adria, glazbeni show (R)
 18:30 RTL Danas
 19:15 Mr. Bean, serija
 20:00 Bojni brod - TV premijera, igrani film, akcijski/ znanstveno-fantastični
 22:30 Conan Barbarin, igrani film, avanturistički
 00:40 Kralj škorpiona 2: Uspom ratnika, film, (R)
 02:50 Astro show
 03:50 RTL Danas
 04:30 Kraj programa

NEDJELJA **3.5.2015.**

07:15 Klasika mundi
 08:20 Zlatna kinoteka: Praznik, američki film
 10:00 Press klub
 10:50 Istrage gospođice Fisher serija
 12:00 Dnevnik 1
 12:30 Plodovi zemlje
 13:25 Rijeka: More
 14:00 Nedjeljom u dva
 15:05 Mir i dobro
 15:30 Gospodin Selfridge, serija
 16:25 Vrtlarica
 16:55 Naša jabuka - masa, a ne klasa?, dokumentarni film

18:05 Mušketiri, serija
 19:00 Dnevnik
 19:54 LOTO 6/45
 19:59 Kad mrtvi zapjevaju 1, hrvatski film
 21:00 Kad mrtvi zapjevaju 2, hrvatski film
 22:05 Dnevnik 3
 22:25 Vikinzi, serija
 23:20 Damin gambit
 00:05 Zlatna kinoteka: Praznik, američki film

01:40 Press klub
 02:25 Nedjeljom u dva
 03:25 Damin gambit
 04:05 Reprizni program
 04:25 Mir i dobro
 04:50 Plodovi zemlje
 05:40 Rijeka: More
 06:10 Vrtlarica

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 06:00 Juhuhu
 09:00 Ninin kutak: Novčanik
 09:05 Čarobna ploča: Širimo vidike - Od prapovijesti do starog Rima
 09:20 Serija za djecu - strana
 10:00 Đer - Prijenos mise iz Mađarske
 11:30 Biblija
 11:40 Pozitivno
 12:30 Tjedni pregled
 13:00 Dobar, bolji, najbolji... britanski slastičar, dokumentarna serija
 14:05 Noć u muzeju, američki film
 15:50 Emisija zabavne i lake orkestralne glazbe
 16:00 Magazin LP
 16:30 Olimp
 17:15 Rukomet - kvalifikacije za EP 2016.: Hrvatska - Norveška, prijenos
 19:00 Juhuhu
 20:00 Divlja Francuska, dokumentarna serija
 20:55 Domoljub, američki film
 22:30 HNL - emisija
 23:20 Braquo, serija
 00:10 Braquo, serija
 01:00 Braquo, serija
 01:50 Braquo, serija
 02:40 Noćni glazbeni program

04:50 RTL Danas, (R)
 05:35 Tarzan, animirana serija (R)
 06:00 Mala sirena, animirana serija (R)
 06:25 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 07:20 TV prodaja
 07:35 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

ЈКП "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Uspjeh čine ljudi

MILENIJUM OSIGURANJE

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ПОГРЕБНО"
JAVNO KOMUNALNO PODUZEĆE "POGREBNO"
TEMETKÉZESI KOMMUNÁLIS KÖZVÁLLALAT SZABADKA

08.35 TV prodaja
08.50 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
10.05 InDizajn s Mirjanom Mikulec - nova sezona, lifestyle emisija
10.40 Senna - TV premijera, dokumentarni film
12.55 Bojni brod, igrani film, akcijski/ znanstveno-fantastični (R)
15.20 X Factor Adria, glazbeni show (R)
16.30 RTL Vijesti
16.45 X Factor Adria, glazbeni show (R)
18.30 RTL Danas
19.15 Mr. Bean, serija
20.00 X Factor Adria, glazbeni show
22.10 Brzi i žestoki, igrani film, akcijski
00.20 CSI: Miami, serija
01.10 CSI: Miami, serija
02.05 Astro show
03.05 RTL Danas, (R)
03.45 Kraj programa

PONEDJELJAK**4.5.2015.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
10:10 Na vodenome putu , dokumentarna serija
11:05 Dr. Oz , talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Rame uz rame, telenovela
13:10 Treća dob
13:40 Rijeka: More
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža - medicina
15:35 Glas domovine
16:00 Mučke, humoristična serija
16:35 Hrvatska uživo
17:35 Glas naroda, humoristična serija
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
20:00 Pogledi: 5 poslije 12, dokumentarni film
21:00 Kuća od karata , serija
22:00 Dnevnik 3
22:30 Otvoreno
23:20 Drugi format
00:05 Kino Milenij - ciklus filmova Giuseppea Tornatorea: Neznanka, talijansko-francuski film
02:00 Društvena mreža - medicina
03:05 Glas domovine
03:30 Reprizni program

04:55 Jezik za svakoga
05:05 Hrvatska uživo
05:55 Rame uz rame

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
09:00 Dokumentarna serija za djecu
10:00 Mowgli, serija za djecu
10:30 Notica
10:45 Školski sat
11:15 Briljanteen
12:00 Dok vas nije bilo , dokumentarna serija
12:40 Svečanost na stolu, dokumentarna serija
13:05 Memoari Sherlocka Holmesa, serija
14:00 Odjednom ljubav, američko-kanadski film
15:35 Preuredi pa prodaj! , dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Slatko ludilo , dokumentarna serija
17:00 Dokumentarna serija za djecu
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
20:05 Roditelji i djeca , serija
21:00 TV Bingo
21:40 Maher za tehnologiju , dokumentarna serija
22:10 Ljubav je slijepa, američki film
00:05 Fringe - Na rubu , serija
00:55 Maher za tehnologiju , dokumentarna serija
01:20 Noćni glazbeni program

05.50 RTL Danas, informativna emisija (R)
06.35 Virus attack, animirana serija
06.50 Chuggington, animirana serija
07.20 Sve u šest, magazin (R)
07.50 Pet na pet, kviz (R)
08.45 TV prodaja
09.00 Hitna služba, dramska serija (R)
09.55 TV prodaja
10.10 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija
11.05 JAG, kriminalistička drama
12.05 TV prodaja
12.20 Hitna služba, dramska serija
13.20 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
14.20 X Factor Adria, glazbeni show (R)
16.30 RTL Vijesti, informativna emisija

17.00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.10 RTL Vrijeme, informativna emisija
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 X Factor Adria, glazbeni show
22.15 RTL Direkt, informativna emisija
22.45 Dr. House, dramska serija
23.45 Kost, kriminalistička serija
00.40 Heroji iz strasti, dramska serija
01.35 Kost, kriminalistička serija (R)
02.30 Astro show, emisija uživo (R)
03.30 RTL Danas, informativna emisija
04.10 Kraj programa

UTORAK
5.5.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
10:10 Na vodenome putu , dokumentarna serija
11:05 Dr. Oz , talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Rame uz rame, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Poslovna zona
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža (obrazovanje)
15:35 Turistička klasa
16:00 Mučke, humoristična serija
16:35 Hrvatska uživo
17:35 Humoristična serija - domaća
18:10 Potjera
20:00 Piramida
21:05 Kuća od karata , serija
22:00 Dnevnik 3
22:30 Paralele
23:20 U potrazi za Shakespeareom , dokumentarna serija
00:15 Groznica, snimka kazališne predstave
01:18 Svaki dan dobar dan
01:48 Društvena mreža (obrazovanje)
02:53 Turistička klasa
03:18 Reprizni program
04:55 Jezik za svakoga
05:05 Hrvatska uživo
05:55 Rame uz rame

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
09:00 Dokumentarna serija za djecu
10:00 Mowgli, serija za djecu
10:30 Dječja usta
10:42 Školski sat
11:12 EBU dokumentarni film za djecu
11:27 Ton i ton
11:42 Kokice
12:00 Zavolite svoj dom , dokumentarna serija
12:40 Svečanost na stolu, dokumentarna serija
13:05 Memoari Sherlocka Holmesa, serija
14:00 Svjetlo iznad tame: Priča o Joan Brock, kanadski film
15:35 Preuredi pa prodaj! , dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Slatko ludilo , dokumentarna serija
17:00 Dokumentarna serija za djecu
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
20:05 Roditelji i djeca , serija
21:00 Graham Norton i gosti
21:45 Village folk (R)
22:00 Živjeti i umrijeti u L.A., američki film
23:55 Fringe - Na rubu , serija
00:45 Noćni glazbeni program

05.50 RTL Danas, informativna emisija (R)
06.35 Virus attack, animirana serija
06.50 Chuggington, animirana serija
07.20 Sve u šest, magazin (R)
07.50 Pet na pet, kviz (R)
08.45 TV prodaja
09.00 Hitna služba, dramska serija (R)
10.00 TV prodaja
10.15 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija
11.10 JAG, kriminalistička drama
12.10 TV prodaja
12.25 Hitna služba, dramska serija
13.20 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
14.20 X Factor Adria, glazbeni show (R)
16.30 RTL Vijesti, informativna emisija
17.00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
18.00 Sve u šest, magazin

18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.10 RTL Vrijeme, informativna emisija
19.15 Pet na pet, kviz
20.10 Vatre ivanjske, dramska serija
21.15 Hitna, dramska serija
22.15 RTL Direkt, informativna emisija
22.45 Dr. House, dramska serija
23.45 Kost, kriminalistička serija
00.40 Heroji iz strasti, dramska serija
01.35 Kost, kriminalistička serija (R)
02.30 Astro show, emisija uživo
03.30 RTL Danas, informativna emisija (R)
04.15 Kraj programa

SRIJEDA
6.5.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
10:10 Na vodenome putu , dokumentarna serija
11:05 Dr. Oz , talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Rame uz rame, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Potrošački kod
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža - društvene teme
15:35 Eko zona
16:00 Mučke, humoristična serija
16:35 Hrvatska uživo
17:35 Humoristična serija - domaća
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
20:00 LOTO 7/39
20:05 Seoska gozba , gastroputopis
21:00 Kuća od karata , serija
22:00 Dnevnik 3
22:30 Otvoreno
23:20 Kino Europa: Iza brda, rumunjsko-francusko-belgijski film
01:45 Svaki dan dobar dan
02:15 Društvena mreža - društvene teme
03:20 Eko zona
03:45 Reprizni program
04:55 Jezik za svakoga
05:05 Hrvatska uživo
05:55 Rame uz rame, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
09:00 Dokumentarna serija za djecu
10:00 Mowgli, serija za djecu
10:30 Čarobna ploča
10:45 Školski sat
11:15 Boli glava
11:30 Generacija Y
12:00 Zavolite svoj dom , dokumentarna serija
12:40 Svečanost na stolu, dokumentarna serija
13:05 Memoari Sherlocka Holmesa, serija
14:00 1000 To 1: The Cory Weissman Story, američki film
15:35 Preuredi pa prodaj! , dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Slatko ludilo , dokumentarna serija
17:00 Dokumentarna serija za djecu
18:00 Kod Sunca u šest
18:55 Juhuhu
19:04 Juhuhu
20:00 Nogomet, LP - emisija
20:35 Nogomet, LP - prijenos
22:35 Nogomet, LP - emisija
23:00 Obitelji iz Orangea, američki film
00:30 Noćni glazbeni program

06.00 RTL Danas, (R)

06.40 Virus attack, animirana serija
07.00 Chuggington, animirana serija
07.25 Sve u šest, magazin (R)
07.55 Pet na pet, kviz (R)
08.50 TV prodaja
09.05 Hitna služba, dramska serija (R)
10.05 TV prodaja
10.20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
11.29 JAG, kriminalistička drama
12.15 TV prodaja
12.30 Hitna služba, dramska serija
13.30 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
14.25 Vatre ivanjske, dramska serija (R)
15.30 Hitna, dramska serija (R)
16.30 RTL Vijesti, informativna emisija
17.00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.20 Pet na pet, kviz
20.15 Vatre ivanjske, dramska serija
21.15 Hitna, dramska serija
22.15 RTL Direkt, informativna emisija
22.45 Dr. House, dramska serija
23.45 Kost, kriminalistička serija
00.40 Heroji iz strasti, dramska serija
01.35 Kost, serija (R)

02.30 Astro show
03.30 RTL Danas, (R)
04.15 Kraj programa

ČETVRTAK 7.5.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce
10:10 Na vodenome putu , dokumentarna serija
11:05 Dr. Oz , talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Rame uz rame, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Paralele - europski magazin
14:25 Društvena mreža - znanstveni četvrtak
15:30 Jagnjedovečka legenda, emisija pučke i predajne kulture
16:00 Mučke, serija
16:35 Hrvatska uživo
17:35 Glas naroda, humoristična serija
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
20:00 Večer na 8. katu
20:55 Kuća od karata , serija
22:00 Dnevnik 3
22:30 Labirint
23:20 Pola ure kulture
23:55 Svaki dan dobar dan
00:25 Društvena mreža - znanstveni četvrtak

01:30 Jagnjedovečka legenda, emisija pučke i predajne kulture
02:00 Reprizni program
04:55 Jezik za svakoga
05:05 Hrvatska uživo
05:55 Rame uz rame

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
09:00 Dokumentarna serija
10:00 Split - Blagdan sv. Dujma, prijenos procesije i mise
12:45 Svečanost na stolu, dokumentarna serija
13:10 Velečasni Brown , serija
14:00 June in January, američki film
15:35 Preuredi pa prodaj! , dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Slatko ludilo , dokumentarna serija
17:00 Dokumentarna serija za djecu
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
19:08 Juhuhu
20:05 Roditelji i djeca , serija
21:00 Nogomet, EL - prijenos
23:00 Nogomet, EL - sažeci
23:25 National Lampoon's Attack of the 5 ft. 2 Woman, američki film
00:47 Noćni glazbeni program

06.00 RTL Danas, (R)
06.45 Virus attack, animirana serija
07.00 Chuggington, animirana serija
07.30 Sve u šest, magazin (R)
08.00 Pet na pet, kviz (R)
08.55 TV prodaja
09.10 Hitna služba, dramska serija (R)
10.05 TV prodaja
10.20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
11.20 JAG, kriminalistička drama
12.20 TV prodaja
12.35 Hitna služba, dramska serija
13.30 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
14.30 Vatre ivanjske, serija (R)
15.30 Hitna, dramska serija (R)
16.30 RTL Vijesti
17.00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.10 RTL Vrijeme, informativna emisija
19.15 Pet na pet, kviz
20.10 Vatre ivanjske, serija
21.15 Hitna, dramska serija
22.15 RTL Direkt, informativna emisija
22.45 Dr. House, serija
23.45 Kost, serija
00.40 Heroji iz strasti, serija
01.35 Kost, serija (R)
02.30 Astro show
03.30 RTL Danas, (R)
04.15 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetnik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom od 18 do 20 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 15.35 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija • Dogodio se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • Popularne melodije - zabavna glazba (ponedjeljom) • Na valovima hrvatske glazbene tradicije - narodna glazba (utorkom) • Veliki majstori glazbe - ozbiljna glazba (srijedom) • Rock vremeplov (četvrtkom) • Minute za jazz (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljom) • *Kulturna povijest* (utorkom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljom) • *Aktualije* (utorkom) • *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 Vojvodanski tjedan
• 18.30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
• 19.00 Vjerska emisija, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
• 19.30 Putnici kroz vrijeme emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 Hrvatima izvan domovine - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

IVAN HORVAT, FOTOGRAF IZ LEMEŠA

Fotokroničar sela, ljudi i običaja

Kroz fotografiju pukušavam naći odgovor na pitanje: Zašto toliko silno volimo ovu našu ravnicu?

Za Ivana Horvata iz Lemeša slobodno se može reći da je pravi kroničar svoga mjesta, ljudi i događaja, jer zahvaljujući njemu i njegovom fotografskom aparatu trajno je ostalo zabilježeno sve što se događalo u Lemešu. I ne samo to. Zahvaljujući Ivanu Horvatu sačuvano je oko dvije tisuće starih fotografija.

DESETLJEĆA IZA OBJEKTIVA

Ivan Horvat rođeni je Beograđanin, ali kako mu je majka bila iz Lemeša vrlo brzo se vratio u rodno selo svoje majke. Živi u tipičnoj paorskoj kući svoga djeda koja je građena prije skoro stotinu godina. Po struci je elektroničar, ali bavio se i poduzetništvom, poljoprivredom i bez obzira na to što je radio, fotografija je uvijek bila tu. »Radio sam u somborskoj pošti, držao TV servis u Lemešu, pravio antenska pojačala i sustave, uslužno kručio kukuruz. Radio sam po dva posla paralelno, nije bilo lako, ali je uvijek onaj drugi posao na neki način bio odmor od onog prvog«, priča nam Horvat, a mi pitamo gdje je tu bilo vremena još i za fotografiju. »Počelo je to još u osnovnoj školi na satovima fizike, gdje smo učili o prelamanju svjetlosti, mračnim komorama i sve me je to zainteresiralo. Baš

tada smo u obitelji dobili prvi fotografski aparat i tako je počelo. U srednjoj školi sam bio član foto sekcije i rado se sjećam da su fotografije za naš maturalni tablon napravljene mojim fotoaparatom. Bio je to ruski aparat, koji je poslije sa mnom obišao cijelu bivšu Jugoslaviju. Bile su to 70-te godine«, prisjeća se naš sugovornik. U međuvremenu tehnička dostignuća otišla su krupnim koracima naprijed pa i u oblasti fotografije. Pratio je Horvat i te trendove i njegov prvi digitalni fotoaparat bio je 350 D Canon. Reći će da je savršen i da ga koristi i danas. »Digitalizacija je napravila pravu inflaciju fotografija. Dok smo fotografirali na film tri puta smo razmišljali što i kako fotografirati. Prije nastanka same fotografije na mnogo tehničkih detalja morala se obratiti pažnja, a sada fotograf može biti usredotočen samo na kadar. Fotografiram sve što mi se učini zanimljivim pa i ako od stotinu valjaju jedna ili dvije, nikakav problem«, kaže Ivan kome je danas izazov to što se fotografija u računalu može dotjerati, popraviti...

KOLEKCIJA STARIH FOTOGRAFIJA

U svojoj kolekciji Ivan Horvat ima nekoliko tisuća snimljenih kadrova, tisuće analognih foto-

grafija, a one digitalne i ne broji. Nema događanja u Lemešu koja naš sugovornik nije trajno zabilježio svojim aparatom i s pravom ga možemo nazvati kroničarom ovog sela. »Sebe ne doživljavam tako, jer da bi bio kroničar i pravi fotoreporter morao bih fotografskim aparatom bilježiti ono što većina želi vidjeti. Ja to ne volim raditi, jer nekako mi je neugodno da recimo tijekom neke kazališne predstave stanem ispred svih i fotografiram. Odaberem neki kut i onda iz tog mog kuta fotografiram. Jedna je stvar kada profesionalni fotograf »režira« kadar za snimanje, a ja jednostavno fotografiram onako kako je. Kako se ljudi ne »namještaju« za slikanje moram snimiti više fotografija, kako bih odabrao jednu li dvije dobre«, priča Horvat. Njegove fotografije objavljuju se u *Hrvatskoj riječi*, *Zvoniku*, *Somborskim novinama*. Svoje fotografije postavlja i na sajt Panoramio.com – svjetski fotografski sajt, pa se tako s fotografijama poznatih svjetskih metropola i prirodnih ljepota

moгу vidjeti i Horvatove fotografije Lemeša pod snijegom, ili lemeškog atara u ljeto.

No, za Ivana Horvata se ne samo po tome što vjerno bilježi sva događanja u Lemešu, nego još po nečemu može reći da je pravi kroničar svog sela – sakupio je kolekciju od oko dvije tisuće starih fotografija Lemeša, običaja, ljudi. Sve te fotografije prenijete su u digitalni zapis i tako sačuvane. »Ljudi su se nerado odricali starih fotografija, ali sve se promijenilo pojavom računala i skenera. Dovoljno je bilo samo da mi posude svoje fotografije. Dodatni izazov za mene bio je sređivanje tih fotografija u računalu, jer su mnoge bile oštećene«, priča lemeški fotograf. Prva izložba njegovih starih fotografija Lemeša priređena je prigodom prvog obilježavanja Dana sela i osnivanja crkvene općine.

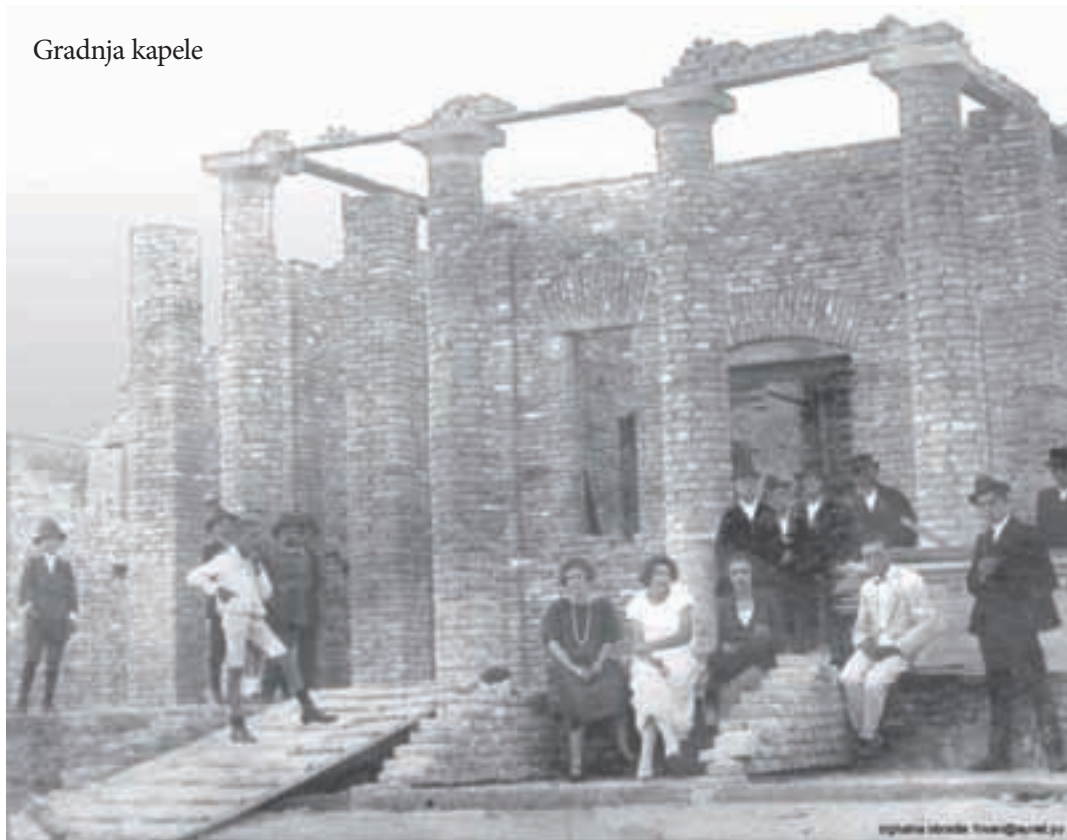
Iako su Horvata prije svega interesirala stare fotografije sela, mještani su mu donosili i svoje obiteljske fotografije pa su tako u njegovoj kolekciji portreti, svatovi, vrsidba, prela, kavanska dru-

ženja, a ima i fotografija pokopa. Što se tiče seoskih kadrova najviše se fotografirala Kalvarija, ali ima i fotografija iz centra sela i Lemeške banje. Najstarija je fotografija lovca snimljena iz 70-tih godina XIX. stojeća. »Zanimljivo je da su te stare fotografije bile s mnogo detalja. Rađene su s kvalitetnim emulzijama koje su u osnovi imale srebro. Bila je to umjetnost i tadašnji fotografi bili su pravi majstori. Već poslije Prvog svjetskog rata fotografije nisu toliko kvalitetne«, priča nam Horvat.

S DRUGE STRANE APARATA

Kada Ivana Horvata pitamo što mu je kao fotografu najveći izazov odgovorit će da je to reakcija na njegove fotografije. »Mnogo puta se događa da ljudi vide moje fotografije Lemeša i da njihova reakcija na to bude

Gradnja kapele

Vršidba

– 'nisam ni mislio da to tako izgleda'. Recimo noćne fotografije su fascinantne, kao i neki snimak oblaka na nebu, neka stara kapija u selu« kaže Ivan i

nastavlja s prepričavanjem jednog razgovora sa svojim prijateljem. »Razgovarali smo o tome zašto smo ostali ovdje, vezani za ovu ravnicu. Nemamo ni riječku, ni more, nemamo ni šumu,

Obitelj

ni planinu, imamo samo blato i prašinu. Zašto onda toliko silno volimo ovu našu ravnicu? I ja kroz fotografiju pokušavam naći odgovor na to pitanje. To je moto koji me vodi«, kaže Horvat. I čime bi mogli prikladnije završiti

ovu priču nego baš ovim riječima. A kao što kažu jedna fotografija vrijedi više od tisuću riječi, za ovu prigodu odabrali smo nekoliko fotografija iz kolekcije našeg sugovornika.

Zlata Vasiljević

Privatna stomatološka ordinacija

Opće stomatološke i specijalističke ortodontske usluge

dr. Róbert Horvát

www.poslovnabaza.com/drhorvatrobert

24000 SUBOTICA Đure Đakovića 7/a Tel.: 024/554-136

Tooth optika

SUBOTICA
024/ 551 045

Proletna akcija!

-50%

NA SVE dioptrijske okvire i sunčane naočale!

-20%

SEZONSKOG POPUSTA na pojedina multifokalna leća!

od 01.03.2015. do 31.05.2015.

POGLED S TRIBINA

Vukas

Prezime Vukas neraskidivo je vezano uz splitski *Hajduk*. U davnim vremenima iza Drugog svjetskog rata »bila legenda« **Bernard Vukas** svojim majstorijama na terenu pridonio je osvajanjima naslova prvaka 1950, 1952. i 1955. godine. Igrajući za svog *Ajduka* **Bajdo** je nastupio na 615 utakmica i postigao 300 golova.

Pola stoljeća kasnije, nakon promjene nekoliko trenera (**Tudor, Poklepović, Vučević**), na mjesto šefa stručnog štaba *Hajduka* u posljednjih nekoliko prvenstvenih kola postavljen je **Hari Vukas**.

Nekadašnji nogometaš *Hajduka, Segeste, Zadra, Cibalie, Charleroia, Domžala* i još nekoliko drugih momčadi, po vokaciji napadač i strijelac 56 pogodaka u 1. HNL.

I sam, svojevremeno u *Hajdukovoj* majici kao igrač osvojio je naslov prvaka, ali sada se nalazi u posve drugoj ulozi. Sada mora osvojiti bodove potrebne za osvajanje trećeg mjesta koje vodi u kvalifikacije za Ligu Europe. Jer, ispadanjem *Hajduka* u polufinalu Kupa, treća pozicija je posljednja šansa za izlaz u Europu.

Poput svog glasovitog prezimenjaka (nisu u bližem srodstvu) Hari je već u prvom susretu od postavljanja na mjesto prvog čovjeka struke ubilježio važnu gostujuću pobjedu protiv *Slavena* u Koprivnici. Nakon serije neuspješnih rezultata koji su kulminirali ispadanjem iz Kupa protiv lokalnog rivala *Splita*, na Poljudu je upaljeno crveno svjetlo i alarm se ne gasi.

Trećeplasirana *Lokomotiva* je ponovno kiksala, *Hajduk* je upisao tri nova boda i sada je razlika između njih dva boda.

Naravno ne smijemo nikako zaboraviti kako su splitski bili jedina momčad 1. HNL koja je kažnjena oduzimanjem tri boda s kojima bi sada imali bod više od *Lokosa* i držali europsku poziciju broj tri.

D. P.

NOGOMET

Dinamo i dalje neporažen

Pobjedom na gostujućem terenu protiv *Zadra* (1:0) nogometaši *Dinamo* i dalje su jedina neporažena momčad 1. HNL.

Ostali rezultati 30. kola: Slaven – Hajduk 0:2, Lokomotiva – Zagreb 1:2, Split – Osijek 3:2, Rijeka – Istra 1961 3:0

KOŠARKA

Crvena zvezda vodi 2:0

Košarkaši *Crvene zvezde* su pobjedom protiv *Cedevite* (69:65) u drugom susretu finala doigravanja ABA lige povelili s 2:0 i samo ih još jedna pobjeda dijeli od osvajanja naslova prvaka. Slijede dva susreta u Zagrebu i prilika da momčad *Jasmina Repeše* pokuša izboriti majstoricu u Beogradu.

TENIS

Draganja pobjednik ATP Barcelone

Hrvatski tenisač **Marin Draganja** skupa s Fincem **Kontinenom** osvojio je naslov pobjednika igre parova na ATP turniru iz serije 500 u Barceloni. Nakon naslova u Zagrebu i Marseillesu, hrvatsko-finska kombinacija bila je najbolja i u glavnom gradu Katalonije, svladavši u finalu englesko-australsku kombinaciju **Murray – Peers** 6:3, 6:7, 11:9

BOKS

Hrgović se izborio za Rio

Pobjedom protiv Talijana **Spahiua** u posljednjem kolu Svjetske boksačke serije, hrvatski boksač **Filip Hrgović** koji nastupa za azerbajdžansku *Astanu*, izborio je plasman na sljedeće olimpijske igre koje će se održati 2016. godine u Rio de Janeiru. Hrvatska će tako, poslije Pekinga 2008. godine, ponovno imati predstavnika na olimpijskom boksačkom turniru.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodaje se plac na obali jezera Palić, 2 motike. Informacije na telefon: 069 2887213.

Makarska – iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotrebom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909.

Zagreb, uži centar Černomerec, trosoban stan 60 m² zamjena za odgovarajuću nekretninu u Subotici, uz odgovarajuću doplatu – 62 000 eura. Tel.: 063/740-1895.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lumbardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPA. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorca.com. email: marko.gusak@apartmanikorca.com Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/9622059.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Prodaje se roljka za glačanje veša i drvena vaga s tegovima (mjeri do 500 kg). Tel.: 064 3910112

Izdaje se jednosoban namješten stan na Radijalcu. Tel.: 069 2887213.

Tročlana obitelj prima stare osobe na dvorbu za nekretninu ili penziju. Tel. 062 1941729.

Kupujem njivu – poljoprivredno zemljište u jednom komadu većem od 5 ha. Tel.: 064 1759512

Subotica, prodaje se solidna kuća sa zasebnom garažom i prostranim dvorištem. Infrastruktura. Legalizovano. Cena po dogovoru. Vlasnik. Tel.: 065-5053962.

Izdajemo apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com.

Sombor – prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Zagreb, u Srednjacima izdajem jednosobni stan, soba, kuhinja, kupatilo. gr. grijanje, telefon, renoviran, nov namještaj. Tel.: 024 547 204.

Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m², stambena površina je 40 m². Tel.: 064 0125719.

Poklanjam crno-žute kratkodlake štence niskog rasta. Tel.: 024 528682 i 024 532570.

Podajemo obiteljsku katnu kuću 210 m² na placu od 670m² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, do autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.

Prodajem Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regal 3,8, klupski stol, škrinja za jastuke i regal 2,v /2š. Tel.: 064 4681788.

Prodajem noviju trosobnu kuću na uglu, s placem od 524 m² u Novom naselju – Aleksandrovo. Tel.: 063-553-447.

Poklanja se žuta kera kratkodlaka, niže rasta i štene, može i odvojeno jer je već samostalno. Prodaje se njem. prikolica *Gobell* 10 t nosivosti. Tel.: 024 532-570.

Subotica centar – izdaje se uredski poslovni prostor, 4 prostorije, 130 m², tri telefonske linije, internet, parking prostor. Cijena po dogovoru. Tel.: 024/529-745, 063/518-218.

Hrvat, 25 godina, zaposlen, vlasnik velike kuće u turističkom gradu Slavenska Orahovica kod Osijeka, traži djevojku zanatliju (frizerku) za dopisivanje – brak. Uz pismo poslati fotografiju.

Ivan Peček, Stjepana Radića 10, HR 33515 Orahovica Slavenska, Hrvatska.

Prodaju se koturaljke, stolovi, stolice, tepisi, trajno-žareći štednjak, bunjevačka ruva, marame na vrat, muško odijelo, šubara, čizme, leandri u boji, limun, nova el. kosilica. Tel.: 024 528 682.

Izdajem novu garsonjeru – soba, kuhinja, kupaonica. Centar Subotice, kod katedrale. Slobodno iza 1. svibnja, kompletno namještenu stvarima i priključcima. Cijena 80€ + depozit. Tel.: 024 754 650 ili 064 2015689.

Izdajem u najam 20 ari placa u progonu u centru Tavankuta, pogodno za plastenik ili organsku proizvodnju – ima bunar. Tel.: 064 5259245.

Prodaje se kuća – vikendica na zapadnoj obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

Mijenjam ili prodajem veće leandere u boji i limun, koturaljke, novu električnu kosilicu, muške čakšire s prslukom, kožne čizme, koš, šešire, šubare, kaput i žensko bunjevačko ruvo (i sefiri), razne marame, sto i stolice, tepisi i ekskluzivna italijanska vjenčаница od čipke. Tel.: 024 532570.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi VAŽI DO 8. 5. 2015.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC *Bunjevačko kolo*, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel.: 024/556-898 ili 555-589.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
dr. sc. Jasminka Dulić (hurednik@tippnet.rs)

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:**
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković
(urednik rubrike kultura i urednik *Kužiša*)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić
(urednik rubrike sport i zabava)
Željka Vukov
(urednica društvene rubrike i urednica *Hrčka*)
Zlata Vasiljević (novinarka dopisništva Sombor)
Suzana Darabašić (novinarka dopisništva Srijem)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALISTICA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs
WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Rotografika
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO: IVANI MAČKOVIĆ I MAGDALENI TEMUNOVIĆ

Bisernica i brač

U prošli petak, 24. travnja, u Subotici održan je drugi *Tambura instrumental festival*, koji je okupio stotinjak tamburaša. Festival je natjecateljskog karaktera te su ovom prigodom dodijeljene brojne nagrade. Svoje umijeće na tamburi, točnije na primi (bisernici) i basprimi (braču) pokazale su i mlade **Ivana Mačković** i **Magdalena Temunović**. Njihov trud i talent nisu prošli nezapaženo. Obje su u svojim kategorijama bile najbolje i osvojile prvo mjesto.

Ivana Mačković je učenica hrvatskog odjela VII. razreda OŠ *Matko Vuković* u Subotici i učenica je V. nižeg razreda Muzičke škole na odsjeku tambure točnije bisernice – prime u klasi prof. **Sonje Berta**. Ivana je osvojila 1/1 nagradu u svojoj kategoriji u podkategoriji klasične glazbe. Kako Ivana

Magdalena Temunović

Ivana Mačković

usklađuje školu, Muzičku školu i probe Subotičkog tamburaškog orkestra, gdje također svira najbolje zna ona sama. »Neki puta bude naporno, ali se sve to može stići. Vježbam tamburu svaki dan, sat do sat i pol, a sad pred natjecanje sam dodatno vježbala«, kazala je Ivana. U subotu, 25. travnja, Ivana je s ekipom iz V. nižeg razreda sudjelovala i na Ekipnom festivalu Solfeda u Novom Sadu gdje je njena skupila osvojila II. mjesto.

Magdalena Temunović je učenica hrvatskog odjela VI. razreda OŠ *Ivan Milutinović* u Subotici. U Muzičkoj školi je IV. niži razred i svira tamburu tj. basprim – brač u klasi prof. Mire Temunović. Na ovome natjecanju Magdalena je osvojila čak dvije prve nagrade (1/1) u svojoj kategoriji. Na basprimu u podkategoriji klasičnog i folklornog programa. I Magdalenu smo pitali kako sustiže s obvezama i postiže lijepe rezultate. »Brojne su obveze, jer osim u osnovnoj i Muzičkoj školi sviram i u dječjem tamburaškom orkestru Hrvatske glazbene udruge *Festival bunjevački pisama*, gdje sviram bas, te na taj način upoznajem i druge instrumente. Od malih nogu sam uz tamburu i ona je postala sastavni dio mog odrastanja.« Magdalena je na ovome festivalu nastupila i s komornim sastavom Hrvatske glazbene udruge te osvojila 1/2 mjesto.

Ivani i Magdaleni od srca čestitamo i želimo još puno ovakvih priznanja za njihov rad.

Ž. V.

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Izmišljanje

Piše: Branko Ivković

Faljnjis čeljadi moja, jeto ja niki uranijo pa namirivam to malo pileža po avliji. Sve mi drago, jutros svanijo niki lip dan, nema vitra al nisam se dugo rado-vo. Ide ti moj Joso od atara i još s taraba pcuje ko da je pofalijo, maše nikim artijama i ne pri-

staje covat. I moj zeljov spuštijo glavu med noge i pokrijo uši pridnji šapama, ni on ne mož slušat. Ja već moro viknit: »Šta već toliko cuješ lucko jedan na ovaj lip i blagoslovljen dan, moraš oma ić u crkvu i ispovidit se.« »Čekaj Braniša kad pročitash ovaj befel i ti ćeš covat, kugod da ti ne cuješ kad si bisan«, i pruža mi niku artiju. Ja je razmoto i imadem šta vidit: »Av dedara njim njevog, av sto njim cincokreta, ta šta si mi ovo dono nesričo jedna«. »Ta valjar vidiš nisi čorav, poslali nam odvodnjavanje niko, a kod nas suša zemlja puca i to za dvi godine unatrag, da se ne omale sveca njim njevog, samo kad su zaposlili svoj svit, već kad odeš u porez ne mož proc od astala koliko ji imade.« Baš su mi čeljadi moja potonile lađe, jeto opet neću moć otić na more u goste kod mog pajdaša iz vojske, da ga vidim posli trist kusur godina, taman sam malkoc napabirčijo novaca na ajzliban kad ovi izmislili novu otimačinu izijo ji ko ji. Samo kad ćedu platit reštanciju »ovi njevi« što su na milijone dužni, firmu zatvoridu i nikom ništa. Eee neće kandar valjat ovo pokazivanje svega lipog a ono jado, kugod kadgod kad novalija lipo ruvo obuče, nov leveš i keceljac, a ispod ruva skute ne daj bože, kugod da je nedlju dana sidila u korlatu. Jeto kaže mi deran da nam i niki dan dva dana bijo u varoši sam vr vlasti, taka je bila kontrola da je siroma dva sata tiro isprid ovi novi fabrika, makar ja ne znadem ni dan danas zašto su oni pravili te nove kad smo imali stare i to dobre. Al nije to za moju glavu, nek o tim misli kogod drugi... škulovaniji. Kažedu da su ji vodili i na Palić da se nadišedu lipog ajera. Doduše baš lipo mriši, niki dan sam bijo i sto kugod u našem dolu u bari na Ivković šoru, nisam mogo ni špricer popit tako mi se smutilo. Samo zabada vad lažedu svit te čistiće ga sad pa drugput. Al jedino svitlo mi dođe štu u nediju idemo ja i Jela u Tavankut, imade godišnji koncert *Gupca*. Lipo nadušemo gume i opravim bicigle pa naprid. Traktorski olaj sam potrošijo na njivi ovog prolića, a ni novaca nema više borme u buđelaru. Kad nam vratidu tu njevu suvenciju ne mož čekat. Joso se smije i kaže da će to bit na svetog Karabanjdžila zaštitnika magaradi, kugod i lane. No doduše lane je bila prid Božić, morali su čeljad vidit kako ćedu iskugljicat a nama šta ostane. No idem ovom mom Josi nalit fićok rakije, siroma sam mi se niki skvrđijo kako se isekiro, bojim se da ga ne trevi šlog, a ko će ga očin onda vuć na salaš, imade u njem meter žive vage, a tek kad se ogloodža. A, a i ja nemarim sukunit koji fićok onako čisto radi preventive. Ajd zbogom čeljadi moja i nemojte se zdravo sikirat, još se na saksije s cvicom ne plaća odvodnjavanje.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Saće majalus

Mic po mic i došo petak, nedilju dana pri Prazni-ka rada. Mlađarija po selu ko da je ograjisala. Traktorma i prikolicama se obilazu dućani, kupuje se i tovari pivo na angro, a bome i koikaki raki-ještina. Najviše ni ofarbani. Većinom su već i jako veseli, a svirka sa njevi prikolica se čuje nadaleko. Idu napolje, ko na Baru, ko na Dunov, al svi će pravit majaluse da se panti. Kanda ji se jedino oni neće si-ćat, jel ka za tri dana svako po-pije po četiri pet sanduka piva i par boca rakije, tu onda ostane vrime- na samo za odspavat, pa potli uzdra dalje. Krenila se ta mlađarija cili nedilju dana prija, žuru da pozauzimlju najbolja mista. Imade ji i o dvajs i o tris i o četrdes godina, a ti što ji bać Iva vidijo svi zajedno nemu godinu dana radnoga staža. Ni mlađi, redom škulari, kreniče se istom dan pri praznika, dotle moru u škulu. I ni što se fodbaluju isto će se krenit dan pri praznika i oni su jel škulari, jel nadničari, pa će u nu nedilju na fodbal sa majalusa. Brez brige, ostaće i za nji i piva i rakiještina, neće dućani baš sve prodat, možu se i oni krenit na prikolica. Bać Iva došo natrag isela, taman se navuko u staro, kum Tuna na vraca. Već lipo i prigrijalo, pa sili u gank, u prisunje. Dono bukal katarke, njegova skuvala kafu, pa i ona sila š njima. »Bome, kume, vidim da se svi lipo sprimu za majalus. Eno mi i obadva diteta i snaje planiru na nikako putovanje. Radu na državnomu poslu, pa ji gazde vodu čak na drugi kraj svita. Kažu, dosta se nacrčili, pa nek se malo i od- moru. Njevi dvoj stariji će sa svojima iz razreda na Baru, tamo će ti par dana i spavat. Dvoj mlađi će ostat ko mene i moje«, veli kum Tuna. »Bome, kume, nacrčili ste se i ti i tvoja, pa i vi radite na poslu na kojemu vam radu i mlađi. Vi se vada niste ni umorili ko oni«, veli bać Iva. »Opasan je taj vaš državni posov danas, crnči se i crnči, svi se samo jako umorite, pa ka dojdete doma i rućate, morate i prileć i odmorit. Ni vam lipo i lagano ko nama što rano ujutru otidemo u fabriku, pa ka potli posla dojdemo, malo založimo, pa se odmaramo po bašće jel njive. A vi se dosta umorite i zoto što nadnice dobijate dvaput na misec, pa malo, malo pa nika pomoć brog teškoga života, pa nikaki paketi i šta ja znam šta još ne. Dabome da se onda morate do- bro upregnit i štodirat kako to potrošit. Možem mislit koliko je to zamorno. Mi u fabrika nemamo take brige, jel nadnice dobijemo jedamput u dva miseca. Gazde nam se samo minju, godinu-dvi, pa novi. A svi iz toga kruga što samo trguju jedno s drugim. I svaki samo obećava, ko i taj vaš vladar, da on neće ko ni prija njega, nego će mu uvek na prvomu mistu bit nadničari. A vi iz državni službi samo slavte, nazdravlje vam bilo!« veli bać Ivina, pokupi šolje o kafe i otide u kujnu. Kumovi samo gledali za njim, nisu stigli ni beknit.

Piše: Ivan Andrašić

1. svibnja 2015.

MISLI POZNATIH

- **Benjamin Franklin:** Voliš li život? Onda nemoj trtititi vrijeme jer je od vremena sastavljen život.
- **Anatole France:** Eto, u životu je, na žalost, tako: trnje dobivaju živi, a ruže mrtvi.
- **Pitagora:** Život je nalik na Olimpijske igre: jedni trguju, drugi gledaju, treći se bore.

KVIZ

Ivan Lacković Croata

Koje godine i gdje se rodio hrvatski slikar Ivan Lacković Croata?
 Kada je naslikao svoje prve slike?
 Što je bio po zanimanju prije nego što se posvetio slikarstvu?
 Tko je utjecao na njegovo opredjeljenje za slikarstvo?
 Kada se počeo profesionalno baviti slikarstvom?
 Kojom tehnikom je slikao?
 Gdje je sve tijekom aktivne slikarske karijere izlagao?
 Kada i gdje je umro Ivan Lacković Croata?

Rodio se u mjestu Batinske 1. siječnja 1932. godine.
 1944. godine.
 Šumarski radnik, poštari, radnik u poljoprivredi.
 1968. godine nikada je napustio rad u Pošti.
 Klasičnom tehnikom na staklu.
 Po cijeloj Jugoslaviji, Europi i na svim ostalim kontinentima.
 Umro je 29. kolovoza 2004. godine u Zagrebu.

FOTO KUTAK

Zmaj i proljeće!

VICEVI

Kaže momak djevojci:
 - Nitko ti ne može kupiti koliko ti ja mogu obećati!

Tata:
 - Sine, gori kuća, brzo napolje....
 Sin:
 - Čekaj da objavim na fejsu!!!
 Tata:
 - Taguj meeee!!!

Republika Srbija

Autonoma Pokrajina Vojvodina

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice

Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad

T: +381 21 487 42 62; F: +381 21 487 46 14; Ounz@vojvodina.gov.rs

Temeljem članka 3. Pravilnika o dodjeli proračunskih sredstava Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice za financiranje i sufinanciranje programskih aktivnosti i projekata za podizanje kvalitete učeničkog standarda u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini (»Službeni list APV«, br. 16/15) a u svezi s Pokrajinskom skupštinskom odlukom o proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu (»Službeni list APV«, br. 53/14 i 54/14 – ispr.), Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice raspisuje

NATJEČAJ

ZA FINANCIRANJE, SUFINANCIRANJE I POVRAT TROŠKOVA PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI I PROJEKATA ZA PODIZANJE KVALITETE UČENIČKOG STANDARD U AUTONOMNOJ POKRAJINI VOJVODINI ZA 2015. GODINU

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice (u daljem tekstu: Tajništvo) će, sukladno Pokrajinskoj skupštinskoj odluci o proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu (»Službeni list APV«, br. 53/14 i 54/14-ispr.) kao i finansijskom planu Tajništva za proračunsku 2015. godinu, financirati, sufinancirati i refundirati troškove programskih aktivnosti i projekata za podizanje kvalitete učeničkog standarda u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini (u daljem tekstu: AP Vojvodina). Ukupna sredstva predviđena za dodjelu po Natječaju iznose **2.850.000,00 dinara**.

Realiziranje finansijskih obveza vršit će se sukladno likvidnim mogućnostima proračuna AP Vojvodine za 2015. godinu.

Pravo sudjelovanja na Natječaju imaju ustanove učeničkog standarda – domovi učenika srednjih škola, škole s domom učenika, specijalne škole s domom učenika, učenički centri, učenička odmarališta i učenički kulturni centri na teritoriju AP Vojvodine čiji je osnivač Republika Srbija odnosno AP Vojvodina.

Navedena sredstva namijenjena su za:

organiziranje susreta domova učenika u AP Vojvodini;
realiziranje programa i projekata iz područja obrazovanja i odgoja, kulture, umjetnosti, sporta;
realiziranje raznih manifestacija;
uvođenje i održavanje HACCP i ISO standarda u ustanovama učeničkog standarda i
ostvarivanje drugih programskih aktivnosti i projekata u funkciji podizanja razine učeničkog standarda.

UVJETI NATJEČAJA:

I. *Raspodjela sredstava vrši se na temelju sljedećih kriterija:*

značaj programskih aktivnosti odnosno projekata za razvitak učeničkog standarda u AP Vojvodini;
broj sudionika u programskim aktivnostima i projektima;
stupanj razvijenosti jedinice lokalne samouprave na čijem teritoriju se nalazi ustanova učeničkog standarda;
postojanje drugih izvora financiranja programskih aktivnosti odnosno projekata;
uspješno realiziranje doijeljenih sredstava iz proračuna AP Vojvodine prethodnih godina s dostavljenim izvješćem i dokazima o namjenskom i zakonitom korištenju proračunskih sredstava;
da se programska aktivnost i projekt može pretežno realizirati u tekućoj proračunskoj godini i
visina traženih sredstava za realiziranje programskih aktivnosti odnosno projekata.

II. *Podnositelj prijave, uz Prijavu, treba priložiti:*

presliku akta ustanove o upisu u sudski registar kod nadležnog tijela i
presliku potvrde o poreznom identifikacijskom broju.

Tajništvo zadržava pravo da od podnosioca zahteva, po potrebi, zatraži dodatnu dokumentaciju i informacije.

Neće se uzimati u razmatranje nepotpune i nepravodobne prijave.

NAČIN APLICIRANJA

Rok za podnošenje prijava na Natječaj je 30. travnja 2015. godine.

Zahtjevi se podnose na natječajnom obrascu Tajništva (jedna ustanova podnosi samo 1 natječajni obrazac), koji treba biti ovjeren i potpisan od strane ovlaštene osobe podnosioca zahtjeva.

Prijave s potrebnom dokumentacijom se podnose na adresu:

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine -nacionalne zajednice – „Natječaj za učenički standard u AP Vojvodini – programi i projekti“

Bulevar Mihajla Pupina 16

21000 Novi Sad

Obrazac prijave se može preuzeti na zvaničnoj Web prezentaciji Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice: **www.puma.vojvodina.gov.rs od 22. aprila 2015. godine.**

Rezultati Natječaja biti će objavljeni na internetskoj prezentaciji Tajništva.

Pokrajinski tajnik, Mihály Nyilas

MATEJ ŠIMIĆ, KARATIST IZ PLAVNE

Svestrani sportaš

U Plavni, tipičnom selu ovoga kraja kome nije izvjestan opstanak ako se ubrzo ne obnovi gospodarsko stanje i ne popravi natalitet, sve je manje istaknutih sportaša i sportašica. Ipak, osnovna škola u ovom mjestu jedna je od ustanova koje uspješno odolijevaju svim poteškoćama i, pokraj redovite nastave, u njoj se organizira niz izvanstavnih aktivnosti. Učenicima je i ove godine omogućeno da, osim obveznih predmeta, uče plesati, te da treniraju nogomet ili karate. U ovoj se školi već više godina izučava Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture pa su neki učenici zbog svojih zasluga bili već na moru, a nekima su objavljeni likovni i literarni radovi u dječjem podlistku *Hrcko*.

SVESTRAN I AKTIVAN

Matej Šimić je učenik četvrtog razreda, a u okviru škole već treću godinu trenira karate. Kao što u životu ništa nije slučajno tako je i Matej zavolio ovaj sport, kada mu je mama pokazala njezin kimono u kome je i ona nekada trenirala karate u ovoj školi. Kako je stari kimono izgledao kao nov, on je u njemu započeo prvi trening, a i koristi ga i danas na treninzima koje nikada ne propušta.

Prije nego što nastavimo razgovor s Matejom, o njegovoj velikoj ljubavi – karateu, reći ćemo još nešto i o drugim aktivnostima kojima se on u slobodno vrijeme bavi. U školi trenira nogomet i član je dječjeg zbora, a u kući, kao i većina njegovih vršnjaka, najviše vremena provodi uz računalo. Po potrebi, kod svoga dide, nauči svirati po koju pjesmicu na sintisajzeru, a aktivan je i u HKUPD *Matoš* u Plavni. Ono što njegove roditelje i rodbinu čini osobito ponosnim je Matejeva vezanost za župnu zajednicu i crkvu, u kojoj redovito ministrira na sv. misama i što je dobar čitač. Ipak tema našega razgovora je njegov omiljeni sport – karate.

Na treninzima je discipliniran i pozorno sluša trenera

PRIPREMA ZA ZELENI POJAS

»Treniram karate od drugog razreda. Zavolio sam ovaj sport jer mi je mama pričala kako ga je i ona trenirala dok je bila učenica. Trener nam je **Nenad Vujasin** i svi ga volimo. U početku nas je bilo više, a sada nas je ostalo desetak u skupini. Trener dovede ponekad sa sobom i učenike iz susjednih mjesta. Osim karatea treniram i nogomet. To uspijevam jer su treninzi za ove sportove po dva puta tjedno, pa to mogu stići«, priča nam Matej.

Matej nam je potom govorio o svojim dosadašnjim uspjesima u karateu. Do sada je dobio dvije zlatne, pet srebrnih i pet brončanih medalja, a trenutačno se pri-

prema za zeleni pojas jer je već stekao bijeli, žuti, narančasti i crveni.

»Najviše volim kada putujemo na natjecanja. Do sada smo bili na turnirima u Baču, Bačkoj Palanci, Odžacima, Paliću i Subotici, Apatinu i Adi. Želja mi je da se što prije natječem u borbama, jer sam do sada sudjelovao samo u katama. Posebno sam se oduševio u Bačkoj Palanci Sportskim centrom *Tikvara* gdje sam sudjelovao na Memorijalnom turniru *Dragan Tot – Toka*«, dodao je Matej.

Ovaj mladi karatist pričao nam je i o svom klubu *KK Slavija* čije je sjedište u Baču gdje su svi složni i pomažu jedni drugima. Matej poznaje i sve trenere a ima i mnogo prijatelja. Ne misli da je karate težak i nema tremu pred nastupe, čini se da bi mogao biti

HRCKOV MASTERS

Ovaj razgovor vodili smo upravo po povratku Mateja s prvog *Hrckova masters* turnira u igri **Čovječe, ne ljuti se** kojeg je organizirala NIU *Hrvatska riječ* i dječji podlistak *Hrcko* u Subotici. I s ovoga susreta došao je s već poznatim osmijehom i s mnogo lijepih dojmova.

dobar karatist jer je na treninzima discipliniran i pozorno sluša trenere. Oni su mu, kako je kazao, glavni uzor u njegovu bavljenju karateom. Lijepa sportska budućnost smiješi se mladom i svestranom Mateju Šimiću iz Plavne, a on će svojim trudom i zalaganjem dati sve od sebe za što bolje rezultate u karateu, nogometu...

Zvonimir Pelajić

